

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 30 (1797) 1984 LIEPA-JULY 24 • ŠV. KAZIMIERO METAI

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

Amerikiečiai Kanadoje

Nors Kanada savo teritorija didesnė už JAV-bes, tačiau gyventojų skaičiumi maždaug dešimt kartų mažesnė. Dėl to visas Š. Amerikos žemyno gyventojų svoris yra JAV-se. Ir politinė, ir karinė, ir finansinė jėga glūdi JAV-bių rankose. Kanada, nors ir nepriklausomas kraštas, bandantis orientuotis daugiau į Britaniją, tačiau praktiniame gyvenime yra prigludusi prie JAV-bių. Tai paties gyvenimo padiktuota būklė, su kuria tenka susitaikyti. Kanadiečiai žiūri į JAV-bes kaip turtingesnę bei pažangesnę kraštą, o amerikiečiai žvelgia į Kanadą kaip plačios erdvės, turizmo, žvejybos, medžioklių ir žemės bei pramonės nuosavybių šalį. Mėgsta amerikiečiai lankytis Kanadoje, ypač dabar, kai jos doleris sumažėjo net ketvirtadaliu. Dėl to Kanadoje rengiama daug įvairių suvažiavimų, ypač didesniuose miestuose, kaip Montrealis, Torontas, Vankuveris ir kiti. Tuose suvažiavimuose dalyvauja daug amerikiečių. Jų tarpe būna ir lietuvių — inžinierių, gydytojų bei kitokių profesijų, kurios savo suvažiavimus rengia Kanadoje. Be to, JAV-bių lietuviai turi daug giminių bei pažįstamų Kanadoje, dažnai joje lankosi įvairiomis progomis, ypač vasaros metu, kai gali atostogauti, pasigėrėti kaimyninio krašto gamta. Atvyksta nemažai Amerikos lietuvių į Kanados lietuvių dienas, seimus ir kitus stambesnius renginius.

ŠIŲ METŲ rugsėjo 1 ir 2 dieną Kanadoje įvyks stambaus masto renginys, būtent šv. Kazimiero sukakties kongresas, organizuojamas visos išeivijos mastu ir dėl to vadinamas religiniu pasaulio lietuvių katalikų kongresu. Pagrindinė jo idėja — šv. Kazimiero ir Lietuvos iškėlimas visos mūsų išeivijos ir pavergtos tėvynės akivaizdoje. Lietuvos karalaitis, per penkis šimtmečius jaugęs mūsų tauton, šios stambios sukakties proga išskyla kaip vadovaujanti žvaigždė, kaip šviesus simbolis, skatinantis į taurų asmeninį gyvenimą ir kovą už tautos egzistenciją. Gyvename savo tautos sutemų laikais, dėl to kiekviena ryškesnė prošaivė mums yra svarbi. Šis kazimierinis kongresas ir turėtų būti ta dvasinė prošaivė, įgalinanti žvelgti mus į didingą praėjusių šimtmečių Lietuvą, į jos dabartį ir ateitį. Didžiausias praities garbe, tačiau to dabar neužtenka, nes sutemų laikais, kai tautą tykoja egzistenciniai pavojai, reikia aktyvios kovos dvasios. O kazimierinė dvasia ir yra tokia. Ji skatina kovoti ir už paskiro asmens taurumą, ir už tautos likimą. Šiame kazimieriniame išeivijos kongrese ir norima, kad jį suspindėtų per paskaitas, prakalbas, svarstybas, montažus, pamaldas ir operą. Tai neįmanoma padaryti pavergtoje Lietuvoje, todėl daroma Toronte, kuris šio pobūdžio kongresai buvo parinktas vyriausio Šv. Kazimiero sukakties komiteto, sudaryto JAV-se.

LIETUVIŠKOJI išeivija yra išsiblaškiusi po visą laisvąjį pasaulį, todėl jos sutelkimas Toronte ar kuriam kitame mieste nėra įmanomas. Ir šiame kazimieriniame kongrese negalima tikėtis gausių delegacijų iš tolimų kraštų. Jų dalyvavimas gali būti tikrai simbolinis. Tai atspindės ir kongreso leidinyje, kuriame žodį taria visos eilės kraštų lietuvių atstovai. Tačiau gausaus dalyvavimo tikimasis iš Kanados ir JAV-bių lietuvių. Šis kongresas nėra formalus, organizacinio pobūdžio. Jame nebus jokių formalų delegacijų, registracijų, komisijų, rezoliucijų... Kiekvienas dalyvaujantis tautietis yra kartu ir delegatas — lietuvių tautos žmogus. Kiekvieno dalyvavimas yra svarbus, nes tai manifestacinio pobūdžio kongresas, kuriame daug reiškia dalyvių gausumas. Vien Kanados lietuvių tokio masto renginiui neužtenka, reikia ypač amerikiečių talkos. JAV-bių lietuviai yra daug gausesni, tad jų dalyvavimas šiame kongrese turėtų būti gausus. Kanadiečiai JAV-bių lietuvių renginiuose paprastai dalyvauja gana gausiai, tad ir amerikiečiai turėtų stipriau paremti kanadiečių pastangas, nes tai bendras visų reikalas. Gausus amerikiečių dalyvavimas rodytų tautinį bei krikščionišką jų samoningumą, dabarties uždavinį supratimą ir dėmesį pavergtai Lietuvai. Bendromis kanadiečių, amerikiečių ir kitų kraštų lietuvių pastangomis šis kazimierinis kongresas galės būti skatinančia prošaivė dabarties sutemose.

KANADOS ĮVYKIAI

Partijų vadai televizijoje

Trijų partijų vadai sutarė rinkiminiam vajui skirtus debatus televizijoje. Jų reikalavo B. Mulroney ir E. Broadbentas, bet ji juos nelabai buvo linkęs J. Turneris, pasikliaunantis dabartiniu liberalų pirmavimu viešosios nuomonės tyrimuose. Debatų norėjo ir televizijos bendrovės savo žiūrovams. Pasiektas sutarimas yra kompromisinio pobūdžio. Dviejų valandų debatai pradėsiami liepos 24 d. prancūziškoje televizijoje, užbaigiami liepos 25 d. angliškoje. Tik šią ankstyvą datą sutiko priimti J. Turneris. Parlamento rinkimai įvyks rugsėjo 4 d., kai tuos debatus jau bus užmiršę rinkėjai. Šiuo metu tik paskiriami partijų atstovai rinkimines apylinkėse. Partijų politika rinkiminiame vajuje bei jų pažadai tebėra neatskleisti. Nei

J. Turneris, nei B. Mulroney, nei E. Broadbentas neturės ką ginti ir dėl ko ginčytis debatuose. Atrodo, jiems teks tik atsakinėti į debatų vadovo iškeltus klausimus arba atskleisti dalį savo planų. Dėl šios priežasties B. Mulroney ir E. Broadbentas debatų televizijoje norėjo antrojoje rugpjūčio pusėje, kai rinkiminiame vajuje bus išryškėję visų partijų įsipareigojimai Kanadai ir kai televizijos žiūrovams teks padaryti galutinį sprendimą rugsėjo 4 d. Papildomų vėlesnių debatų atsisakė J. Turneris su savo patarėjais.

Pasitraukimą iš politikos paskelbė jai beveik 20 metų atidavęs dabartinis finansų ministeris Marc Lalonde. Jis yra advokatas, turintis 54 metus amžiaus. Pasak M. Lalonde (Nukelta į 10-tą psl.)

Kanados gamtinės aplinkos ministeris CHARLES CACCIA ir tos srities JAV pareigūnas VALDAS ADAMKUS svarsto abu kraštus liečiančią problemą, būtent rūgštingo lietaus. Viduryje — JUDY BECK, Iliinojaus balsuojančių moterų lygos atstovė. V. Adamkus yra aukštas gamtos saugos pareigūnas JAV-se

Tautinių šokių šventė

G. BREICHMANIENE

Paskutiniu laiku lietuviškoje spaudoje tiesiog SOS šauksmu buvo reklamuojama VII Tautinių šokių šventė, turinti įvykti liepos 1 d. Klivlande. Pasirodo, rengėjai be reikalo būkštavo — Koliziejų buvo per 9000 žiūrovų (kitų žiniomis — 7000, Red.), 1967 šokėjai (įskaitant vaikus ir veteranus), o ir visuose kituose baliuose ir susipažinimo vakare bilietai buvo išparduoti. Liepos 1 d., apie 5.30 v.p.p., paskutiniams maršo garsams nuaidėjus ir šokėjams palikus aikštę, virš orkestro buvusiam ekrane matėsi tik ištuštėjusi salė ir VII Tautinių šokių šventė tapo jau istoriniu mūsų išeivijos kultūrinio gyvenimo įvykiu.

Skirstėsi šokėjai ir žiūrovai įvairių įspūdžių ir prisiminimų pilni: vieni buvo sužavėti, kiti nuliūdę, kad tai, kam ruošėms porą metų, jau yra praityje, tretį kritikavo, esą karštą vasaros dieną 4,5 valandos praleisti, stebint kad ir gražiausią renginį, yra per ilgai. Bet nežiūrint visų buvusių, niekada neišvengiamų nesklandumų, šventė praėjo gerai.

Nuo ryto iki vakaro

Repeticija vyko visą šeštadienio dieną nuo 8 v.r. iki 5 v.p.p. Ji buvo sunki ir labai varginanti. Dauguma šokėjų atvykę tik pat rytą po nemiegotos nakties turėjo visą dieną šokti, keisti, kartoti... Gerai, kad Vyt. Jokūbaičio gerai organizuota globos komisija pietų pertraukos metu per vieną valandą visus aprūpino užkandžiu. Šiek tiek atsigavę vėl pradėjo kartoti programą su orkestru ir choru.

Koliziejus pastatas iš lauko ir viduje atrodo gražiai, tačiau tuojau pat pasigedome pridėdų erdvių patalpų, nes paradui reikėjo rikiuotis lauke ir valandą stovėti saulėje laukiant eilės įžygiuoti.

Prie Rūpintojėlio paminklo

Oficialus šventės atidarymas įvyko 7 v.v. Rūpintojėlio paminklo sodelyje, 18022 Neff Rd. Jautrią ir patriotinę maldą skaitė kun. Gediminas Kijauskas, SJ. Atidarymo trumpą, bet jautrų žodį tarė JAV

DALIA ORANTAITE, viena iš tautinių šokių šventės programos pranešėjų Klivlande V. Bacevičius

LB tarybos prezidento pirm. dr. Kazys Ambrozaitis. Aukurdą uždegė G. Gobienė ir dr. A. Butkus. Vainikus padėjo JAV LB pirm. dr. A. Butkus ir KLB pirm. Algis Pacevičius. Himnus giedant Br. Kazėnui ir priitarian publikai, pamazū kilo vėliavos. Atidarymas buvo jautrus ir įspūdingas. Gaila, kad jaunimui nebuvo laiko persirengti ir suspėti atvykti.

Susipažinimo vakaras įvyko 8 v. miesto centre Public Auditorium (1220 E. 6th) erdviuose patalpose, kurios buvo perpildytos jaunimo ir atvykusių svečių. Vakaras buvo šiltas, tad daug jaunimo šnekučiavo silauke, o salėje linksminosi neolituonų orkestrui grojant visų mėgstamas melodijas.

Žymenys mokytojams

Tuo pat laiku Lietuvių namuose buvo suruoštas mokytojų pagerbimas, kurį suorganizavo, paruošė ir pravedė O. Jokūbaitienė. Šiame priėmimo dalyvavo šventės rengėjų komiteto nariai, spaudos atstovai, mecenatai, rėmėjai ir šokėjų grupių vadovai. Po trumpo atidarymo žodžio O. Jokūbaitienė ir dr. A. Butkus kai kuriems mokytojams iškėlė prisiminimui gražias VII šventės graviruotas lenteles su įrašais. Tačiau gana daug mokytojų dėl tolumo atstumo ir nuovargio negalėjo dalyvauti.

Visas priėmimas praėjo labai jaukioje ir šiltoje nuotaikoje. Tai buvo vienintelis vakaras, kur galėjai neskubant susitikti senus pažįstamus ir pasikeisti vienu kitu žodžiu. Šių vaišių mecenatai buvo F.A. Ku-nevičiai.

Pamaldos

Pamaldos sekmadienio rytą vyko keliuose vietose: Dievo Motinos šventovėje, Šv. Jurgio šventovėje, "Holiday Inn" Rocksides Rd. ir evangelikų pamaldos Koliziejų. Labai gerai, kad taip buvo suorganizuota, nes visi turėjo progos ir per trumpą laiką dalyvauti pamaldose.

Pagrindinis renginys

Pagaliau atėjo pats svarbiausias renginys — tautinių šokių šventė, kuriai ruošėsi daugiau kaip dvejetą metų. Su 15 min. pavėlavimu 2 val. 15 min. prasidėjo šokėjų paradas iškilmingu vėliavų įnešimu. Maršus grojo simfoninis orkestras, diriguojamas Algio Modesto. Beveik valandą žygiavo šokėjai iš JAV, Kanados, Argentinos, Vokietijos, Brazilijos. Šventė pradėjo JAV LB krašto valdybos pirm. ir šventei rengti komiteto pirm. dr. A. Butkus. JAV, Kanados ir Lietuvos himnus giedojo mišrus choras, sudarytas iš Klivlando, Čikagos ir Kanados chorų. V. Verikiai negalėjęs atvykti, chorams dirigavo Dalia Viskontienė. Šventės pranešėjai Daliai Orantaitei pradėjus vardinti garbės svečius, iš Baltųjų rūmų paskambino JAV prezidentas R. Reaganas ir perdavė savo sveikinimus bei linkėjimus. Ypatingai reikšmingų bei garbingų svečių iš svetimatų šių sykį nebuvo. Net miesto burmistras nedalyvavo — atsiuntė savo pavaduotoją. Daugumą garbės svečių sudarė pagrindiniai lietuvių organizacijų veikėjai, jų pirmininkai. Malonu buvo matyti naują vyskupą Paulių Baltakį, OFM, Lietuvių atstovą Vatikane Stasį Lozoraitį, jn., kuris taip pat tarė sveikinimo žodį. Kalbėjo PLB pirm. Vyt. Kamantas, VLIKo pirm. Kazys Bobelis ir keletas kitų. Kalbos ir sveikinimai neužsėdęs ilgai, ir pranešėjos pareigas perėmė Birutė Litvinienė.

(Nukelta į 6-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

KOMUNISTINIS LENKIJOS REŽIMAS PASKELBĖ AMNES-TIJĄ kaliniams savo keturiasdešimtmečio sukakties proga. Seimas patvirtino 652 politinių ir beveik 35.000 nepolitinių kalinių išleidimą iš kalėjimų. Politinę grupę daugiausia sudarė "Solidarumo" unijos veikėjai, suimti nuo 1981 m. pabaigos. Jų sąrašas buvo įtraukti ir Varšuvoje pradėti teisti keturi disidentai — J. Kuronas, A. Michnikas, H. Wujecas, Z. Romašewskis. Paleidžiamųjų sąrašė taipgi yra septyni kiti žymūs "Solidarumo" unijos veikėjai. Amnestijos nesusilaikė pagrindinė veikė "Solidarumo" unijos vadovas B. Lisas, suimtas birželio mėnesį, apkaltintas krašto išdavimu. Gen. W. Jaruzelskis perspėjo paleidžiamus kalinius vengti politinės veiklos, nukreiptos prieš komunistinį režimą, nes dėl jos jie vėl atsidurtų kalėjime. L. Walensa ir kardinolas J. Glempas amnestiją sutiko kaip kompartijos žingsnį teigiama kryptimi, bet jie taipgi konstatuoja, kad atgautoji laisvė nėra pilna. Spaudoje plačiai nuskambėjo 120 ukrainiečių kilmės lenkų pabėgimas Austrijoje, kai jie ketūriais autobusais važiovo Romon. Jie pasiprašė politinės globos pabėgėliams skirtoje stovykloje. Bėgliai nori atvažiuoti Kanadon, kur yra daug ukrainiečių, turinčių savo organizacijas, saugojančių tautines tradicijas.

Išrinko kandidatą

Demokratų partijos atstovai San Francisco mieste įvyksiam suvažiavime kandidatą į prezidentus išrinko buvusį viceprezidentą W. Mondale prezidentą J. Carterio valdymo laikais. W. Mondale gavo 2.191 balsą, senatorius H. Hartas, pradžioje pirmavęs rinkiminame vajuje — apie 1.200, negras pastorius J. Jacksonas — tik 465. Pirmą kartą JAV istorijoje W. Mondale viceprezidento pareigoms pasirinko moterį — Geraldine Ferraro, italų kilmės politikę JAV atstovų rūmuose. Jos dėka norima laimėti moterų balsus prezidento rinkimuose. Iš tikrųjų pergalės beveik nesitikima. Daug kam atrodo, kad rinkimus ant- rą kartą laimės prez. R. Reaganas su viceprez. G. Bushu. Jo populiarumą sustiprino infliacijos kritimas, sumažėjęs nedarbas, spartus ekonomijos atkūtimas, dolerio vertės kilimas.

Be komunistų

Prancūzija susilaukė naujos vyriausybės, pasitraukus ligišoliniam premjerui P. Mauroy. Jo atsistatydinimą atnešė planuojama didesnė kontrolė privačioms katalikų mokykloms, susilaukusi stiprios katalikų reakcijos. Dėl jos prez. F. Mitterandas buvo priverstas atsisakyti šio žingsnio. Nauju premjeru jis pasirinko pramonės ministrą L. Fabių, kuriam teks įgyvendinti pramonės sumoderninimą, įvesti varžtus ekonomijai sustiprinti. Naujan ministrų kabinetas atsisakė įsijungti nuo 1981 m. jame buvę keturi komunis-

tai, norėję, kad vyriausybė pagrindinį dėmesį skirtų nedarbo sumažinimui. Dėl pramonės sumoderninimo bus prarasta 200.000 lig šiol turėtų darbų. Kompartija betgi žada ir toliau remti socialistus Prancūzijos parlamente. Ta parama nėra būtina, nes prez. F. Mitterando socialistų partija ten turi pakankamą atstovų daugumą. Problema gali atnešti komunistų įtaką, kai kuriais atvejais net vadovybė darbo unijose, kai bus pradėtas ekonomijai būtinas pramonės sumoderninimas. Į naują kabinatą grįžo trys pagrindiniai ministrai: užsienio reikalų C. Cheysson, krašto apsaugos Ch. Hernu ir teisingumo R. Badinter.

Nauja valdžia

Parlamento rinkimus N. Zelandijoje laimėjo darbiečiai su savo vadovu D. Lange, nuversdami konservatyvių partijų premjerą R. Muldoono vyriausybę. Darbiečių pergalė gali palaidoti ANZUS savisau-gos sutartį, kurią buvo sudariusios JAV, N. Zelandija ir Australija. Naujoji darbiečių vyriausybė nenori į N. Zelandijos uostus įsileisti atominių JAV karo laivų ir netgi neatominių, turinčių branduolinius ginklus. JAV valstybės sekr. G. Shultzas darbiečių vyriausybei davė pusę metų laiko šiai nuomonei pakeisti. ANZUS sutarties atžvilgiu žymiai nuosaikesnė yra darbiečių vyriausybė Australijoje.

Prieš 40 metų

1944 m. liepos 20 d. A. Hitlerį jo būstinėje Rytprūsio-se po stalo palikta bomba bandė nužudyti karo invalidas grafas C. von Stauffenbergas su grupe kitų karininkų, planavusių valdžios perėmimą. Hitleris buvo tik lengvai sužeistas, sukilimas nepavyko. C. von Stauffenbergas buvo sušaudytas karo ministerijos kieme Berlyne, sulikviduota apie 200 kitų sukilimo planuotojų, suimta apie 5.000 asmenų. Jiems pagerbti buvusioje karo ministerijoje įrengtas muziejus, kurio atidaryme dalyvavo kancleris H. Kohl, žuvusiuosius pavadinęs žmogaus teisių, laisvės, teisingumo ir tiesos gnybę pradininkais Vokietijoje.

Šiame numeryje:

Amerikiečiai Kanadoje

Jie gausis konferencijoje, jų tikimasi ir Šv. Kazimiero kongrese

Tautinių šokių šventė

Įspūdingas didelio masto renginys žiūrovo akimis

Slovakijoje — panašiai kaip Lietuvoje

Kaip sovietų persekiojamas darbininkas tapo slaptu vyskupu

Kodėl sovietai nedalyvauja olimpiadoje?

Įvairių spėliojimai ir nesusiklaidantys matomos priežastys

Tik kovojanti tauta priartins laisvę

Sovietų kankinamas tautietis apie dabartinę Lietuvos būklę

Lenkijos lietuvių rūpestiai

Iš biuletenio "Pajūrio lietuvis", leidžiamo Štettino mieste

Po tautinių šokių šventės

Įspūdžiai, pastabos ir rūpestis dėl įvykusio vandalizmo

Antroji Laisvės olimpiada

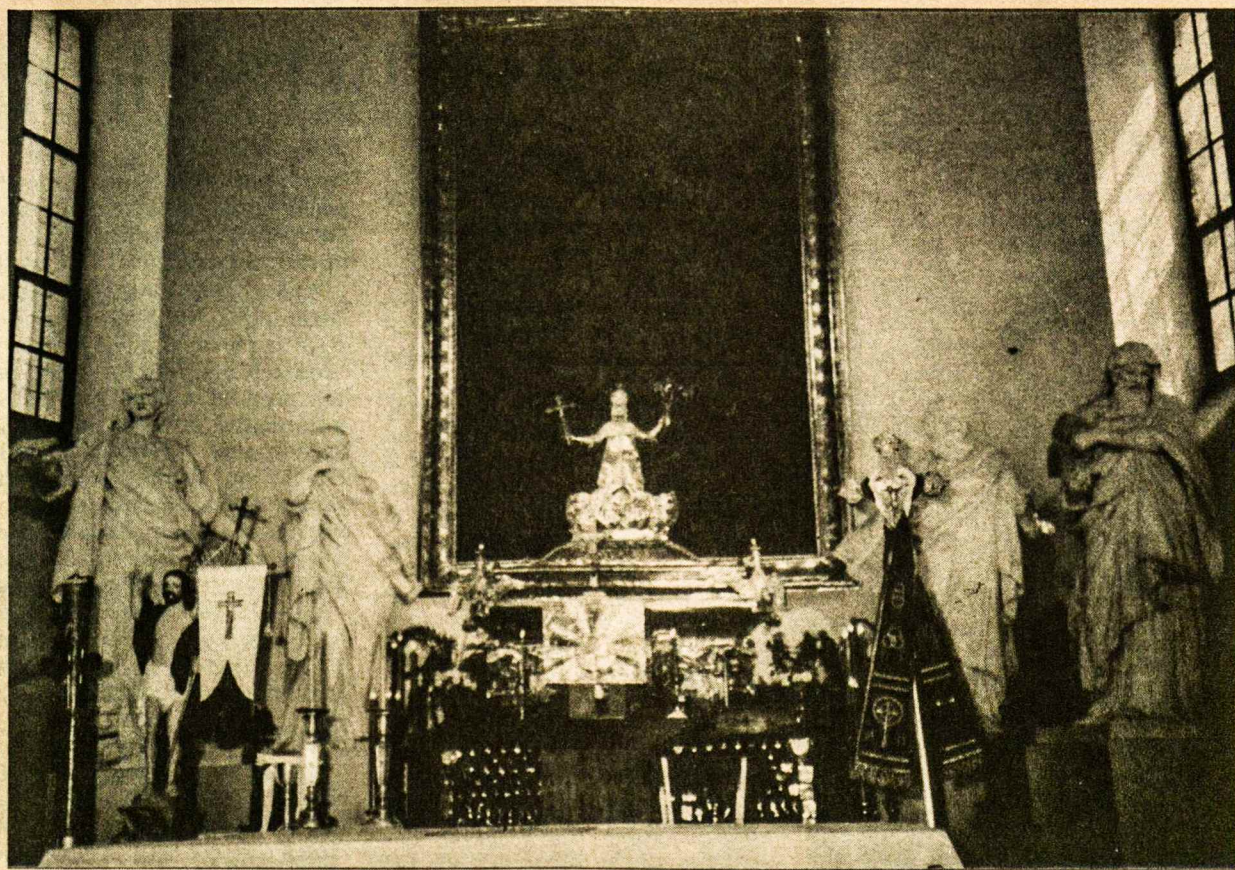
Estų, latvių, lietuvių ir ukrainiečių renginys Toronte

Kotrynos Grigaitytės "Tylos dovana"

Naujas poezijos rinkinys lietuvių skaitytojų rankose

Gausi baltistikos konferencija

Du šimtai dalyvių, 183 paskaitos Montrealio universitete

Lietuvos globėjo šv. Kazimiero relikvijos Vilniaus šv. Petro ir Povilo šventovėje, didžiajame altoriuje. Nuotrauka daryta 1984 metų vasarą. Kovo 4 dieną čia buvo surengtos šv. Kazimiero sukakties iškilmės

Kodėl sovietai nedalyvauja olimpiadoje?

VYTAUTAS A. DAMBRAVA

Nespėjo olimpinio šviestu-vo įžiebt antikinėje žaidynių vietovėje Graikijoje ir iš ten, lėktuvu pasiekus Niujorką, pradėti maratoninę 82 dienų ir 15.000 km estafetę į Los Angeles, kai Sovietų Sąjunga gegužės 8 d. paskelbė olimpiadoje nedalyvaušiantį. Maskva kaltino rengėjus nepakankamu saugumo užtikrinimu jų dalyviams, žaidynių komercialkumui ir Olimpinių chartos pažeidimais.

Jau prieš gegužės 8 "Izvestia" rašė: "Vasaros žaidynių vietovė (Los Angeles) yra baimės, prievartavimo ir neapykantos miestas. Talentingieji mūsų sportininkai, kurių sugebėjimu ir drąsa mes pasitikime, yra mums brangūs. Esant tokioms sąlygoms, argi jie gali būti siunčiami pavojun?"

Vašingtonas griežtai atmetė priekaištus dėl saugumo stokos. Prez. R. Reaganas jau buvo davęs instrukcijas federacinės valdžios pareigūnams pilnai bendradarbiauti su atsakingais olimpiados pareigūnais ir Kalifornijos valstijos bei Los Angeles miesto organais, kad pilnai užtikrintų visų dalyvių saugumą. Prezidentas pabrėžė, jog JAV yra įsipareigojusios laikytis chartos nuostatų ir be priekaištų atlikti pareigas, patikėtas olimpiados šeimininkams. Pareigūnai Vašingtone sakė: "Jie su sovietų atstovais "iki paskutinio kilometro", kad patenkintų kaprizus dėl specialių saugumo priemonių jų rinkitnei apsaugoti ir išspildytų kitus pareigavimus."

Visos pastangos sovietų nusistatymo nepakeitė. Tai rodo, kad sprendimas boikotuoti olimpiadą buvo padarytas jau anksčiau gynai politiniais sumetimais.

Prasidėjo politikos žinovų spekuliacijos, kokios buvo boikoto priežastys. Visų pirma ryškėjo išvada: sovietai boikotu reagavo į anuometinio prezidento Jimmy Carterio paskelbtą boikotą 1980 m. Maskvos olimpiadai, protestuojant prieš Sov. Sąjungos invaziją į Afganistaną. Anuomet 54 valstybės įsijungė į boikotą. Sov. Sąjungos prestižas buvo pakirstas, nekalbant jau apie investavimą 8 milijardų dolerių parodyti pasauliui sovietinį rojų visame savo spindėjime. Sovietai šį motyvą atmetė. Iš tikro, sovietai neturėjo jokio preteksto, kuris bent iš tolo prilygtų invazijai. Tarptautinė padėtis, nežūrint retorinio sovietų erzelio, irgi buvo rami.

Kai kurie Vakarų stebėtojai manė, kad politinis boikotas yra dūmų uždanga, už kurios slepiasi sovietų disidentų fiziko Sacharovo bado streikas ir galbūt net jo mirtis. Kiti spėjo, kad priežastis yra sovietų olimpinės komandos silpnumas. Diplomatiniai žinovai manė, jog boikotą iššaukė silpna Černenkos padėtis Kremliuje, kur jį "tvarko" A. Gromyka ir D. Ustinovas — abu kietos linijos šalininkai prieš Vakarus. Dar kitiems atrodė, jog šiuo boikotu sovietai nori parodyti komunistiniams Rytų Europos režimams, kas juos iš tikrųjų val-

do. Jie privertė eilę komunistinių kraštų, nors ne visus, jungtis į boikotą, ypač Čekoslovakiją ir Rytų Vokietiją — kraštus, nenorinčius priimti ne tik boikoto, bet ir naujų sovietų branduolinių raketų. Šį kartą komunistiniai kraštai nedarė triukšmingų pareiškimų prieš JAV, o lenkų režimas apgailestavo tokį "nemalonų sprendimą". Prancūzų kairiųjų dienraštis "Nouvel Observateur" komentavo, esą Sov. Sąjunga pasielgė kaip "savimi pasitikėjimo neturinti galin-gia valstybė", o komunistų partijos vadas George Marchais sovietų sprendimą pavadino "nedovanotina klaida".

Visos šios prielaidos yra antraeilės ir mažareikšmės. Rimtesnė priežastis — paranoiška sovietų neapykanta JAV prezidentui Ronaldui Reaganui. Sovietų atsisakymas dalyvauti olimpiadoje yra perspėjimas amerikiečiams: jeigu jums rūpi santykių pagerinimas su Sov. Sąjunga, nebalsuokite už Reaganą. Taigi sovietų boikotas yra politinis manevras atsi-kratyti Reaganu, paskatinti JAV sąjungininkus Europoje atsirišti nuo Vašingtono.

Amerikiečiai negalėjo tikėti, kad sovietai puolimais galėtų paveikti Reagano per rinkimą ar neperrinkimą. Vienas aktyvus demokratų partijos narys ironiškai komentavo, esą, jei Amerikoje yra "karo partija", tai toji partija yra demokratų, o ne respublikonų. Esą visi karai, išskyrus LDKolno vestąjį civilinį karą, vyko demokratų valdymo metu. Jo nuomone, sovietai labai klysta, manydami, jog demokratai būtų sukalbamesni. Jis paminėjo prezidento Carterio sprendimą boikotuoti Maskvos olimpiadą dėl invazijos į Afganistaną, o ankstyvesni demokratų prezidentai griežtai reagavo Berlyno, Kubos ir kitų krizių metu.

Politinės būklės stebėtojai sutinka, kad įkylus ir agresyvus sovietų kišimasis į JAV vidaus reikalus prezidentui Reaganui gali tik padėti. Vasario 6 d. "Newsweek" atliktame apklausinėjime 80% amerikiečių sakė pilnai pasitikti prezidentu bei jo politika.

Yra dar viena priežastis stipriai paveikusi Sov. Sąjungą boikotuoti Los Angeles olimpinės žaidynes: baimė prieš sovietus nukreiptų demonstracijų ir galimybės, kad kai kurie sovietų ir komunistinių kraštų dalyviai gali ryžtis "bė-

gi laisvėn" ir tuo padaryti didelę gėdą Maskvai, juoba, kad toks pabėgimas galėtų būti išgarsintas per televiziją visame pasaulyje.

TASSO agentūros pranešime Baltieji rūmai buvo kaltinami net "suokalbiu" su antikomunistinėmis buvusiu emigrantų grupėmis, pasiryžusiomis olimpiados metu organizuoti demonstracijas ir plakatais bei kitomis priemonėmis drąsinti komunistinių kraštų dalyvius pasilikti laisvėje.

Amerika yra laisvės kraštas. Tvarkingos demonstracijos yra leidžiamos. Vyriausybė negali deportuoti buvusiu emigrantų grupių aktyvistų kur nors į "periferiją", kaip tą buvo pasiūlę demokratinės laisvės principo nesuprantą sovietų spaudos atstovai. Vykdyti tokius reikalavimus reikštų reikalauti atšaukti ar pakeisti JAV konstituciją. Taip pat JAV vyriausybė atsisakė prievarta gražinti olimpiados dalyvius, kurie iš tikro norėtų rinktis laisvę. Nežūrint saugumiečių pastangų, Sov. Sąjungoje beglių laisvėn uolat atsiranda. Be abejonės, ir šios olimpiados metu tokių asmenų būtų atsiradę.

Sovietai, atrodo, ligi šiol nesupranta, kad Amerika virš visko yra laisvės kraštas ir laisvės simbolis priešpauld kenčiantiems. Įrašas Laisvės statuloje dramatiškai byloja: "Siųsk man benamius, audros išmestuosi, aš pakelsiu jiems svyturį prie auksinių vartų".

Taigi imigrantų grupės iš sovietinių kraštų yra nemaloni rakštis Maskvai. Sov. Sąjunga įvairiomis priemonėmis bando paveikti imigrantų grupes. Ji yra išvysčiusi spionažą ir propagandos programą, kad buvusių emigrantų, o dabar Amerikos piliečių, nusistatymas būtų pakreiptas jiems palankia ar bent palankesne prasme. Tam tarnauja ne tik agentų telkimas, bet ir knygos, laikraščiai, žurnalai. Buve emigrantai, o ypač jų vaikai, raginami lankyti Sov. Sąjungą. Agentų telkimo darbas yra sovietų vykdomas agresyviai, bet drauge ir neatsargiai. Vienas literatūros profesorius neseniai prisipažino buvęs sovietų kalbinamas sovietinei tarnybai už gerą atlyginimą.

Tuo pačiu metu betgi sovietai nori, kad būtų neliečiami, apsaugoti nuo bet kokių nemalonumų ar kompromitacijų.

Lenkijos lietuvių būrelis "Rūta" rūpinasi ir tarptautinėmis kapinėmis Stargarde, kur yra palaidoti italų, prancūzų, jukoslavų, rusų ir lenkų kariai. Iš kairės: GRAŽINA OKSAITE-KRUPENČUK, jos dukra LORETA ir vaikaitis TOMAŠAS, JULIUS SANVATIS ir "Rūtos" sekretorė KRISTINA. Jie stovi prie kapinių lentos, kurioje įrašyti italų kariai

Tiktai kovojanti tauta priartins laisvę

BALYS GAJAUSKAS,
Sibiro kalinys

Tautos, kaip ir žmonės turi savo likimus. Vienos daug vargo pakėlė savo istoriniame kelyje, kitos eina juo retai kada suklupdamos. Nėra tautos, kuri nebūtų pakliuvusi po sveltimų valdžia. Visos išbandė sveltimų junga. Tik vienos trumpiau, kitos ilgiau kentėjo priešpauld. Todėl ne visos tautos vienodai įvertina laisvę. Laisvės praradimą skaudžiau jaučia tautiškai sąmoningės tautos, turėjusios turtingą istoriją bei valstybines tradicijas. Okupuotos tautos pirmosios kartos skaudžiausiai reaguoja į laisvės netekimą, labiausiai priešinasi ir siekia atgauti laisvę. Tik ką praradusios laisvę, jos gali palyginti dabartį su tuo, ką turėjo.

Tačiau užsitiesusi okupacija atbukina sekančių kartų laisvės siekimą. Naujos kartos, užaugusios okupacijoje, palaipsniui pamiršta laisvės skoni (jos negyveno laisvėje), pripranta prie okupacinių sąlygų ir jas laiko normalia egzistavimo forma. Tik nedidelės grupės pažangesnių siekia laisvę.

Bolševikų imperijoje yra tautų, kurios visiškai prarado viltį gyventi laisvėje. Mordviai, čiuvašai, mariai, komiai visai nesuvokia laisvės. Tai fiziškai ir dvasiškai pavergtos tautos. Nedaug geresnės kazachų, kirgizų, tadžikų, azerbaidžaniečių, gudų padėtis. Jie nesiekia tvarkyti savo tautų reikalų ir spręsti jų likimo.

Kariniai sukrėtimai

II amžiuje du karai pakeitė pasaulio žemėlapi. Po jų atsirado naujos valstybės. Po I D. karo atgavo laisvę Suomija, Lietuva, Latvija, Estija, Lenkija. Ant Austro-Vengrijos imperijos griuvėsius susikūrė naujos valstybės. Susvyravo carinė imperija. Bet visų Europos tautų nelaimė šią "aptrupėjusią" imperiją išgelbėjo bolševikai. Jie sumodernino imperiją ir, prisidengę patrauklesne ideologija, siekia pasaulinio viešpatavimo. Apie tai carinė Rusija nesvajuoja.

II D. karo metu dauguma Europos tautų prarado laisvę. Laisvės vardan valstybės susivienijo ir kovoję prieš hitlerinę Vokietiją, bet sąjungininkų tikslai skyrėsi. Bolševikai siekė išplėsti savo imperiją, todėl ne visos Europos tautos atgavo laisvę. Ten, kur baigėsi karas Europoje, eina siena tarp laisvės ir sumodernintos vergijos. Ten, kur atėjo Vakarų sąjungininkų kariuomenės, tautos išsilaisvino, o ten, kur atėjo bolševikų kariuomenė, hitlerinę okupaciją pakeitė bolševikinė. Neatgavo laisvės Lenkija, Čekoslovakija, Vengrija, Rumunija, Bulgarija. Jos tapo bolševikų imperijos vasalais — pusiau suvereniomis valstybėmis.

Didžiausios II D. karo aukos yra Lietuva, Latvija ir Estija. Nors, prasidėjus karui, jos laikėsi griežto neutralumo, tačiau skaudaus likimo neišvengė. Bolševikinė imperija ir hitlerinė Vokietija dalijosi Rytų Europa. Šio sąmokslu pasekmė: bolševikai okupavo Baltijos kraštus, ir daugiau kaip 40 metų Lietuva, Latvija ir Estija velka okupacijos jungą. Daug kartų mes pareiškėme nesutinką su tokia be teise politinė padėtimi. Tauta, būdama net tokioje beviltiškoje padėtyje, priešinosi. Ji nepakentė nuolatinio teroro, pažeminimo, pačių elementariausių žmogaus teisių paymimo.

Deja, mes buvome per silpni kovoti su tokia milžiniška imperija. Vis dėlto mūsų ginkluotas pasipriešinimas nepakapituliavo — okupantai jį sunaikino. Mūsų lūkesčiai neišsipildė.

Neblėstantis ugnis

Laikas bėga, bet laisvės troškimas neišblėso. Pavergta tauta turi kovoti dėl laisvės. Jeigu ji negali tuoj pasiekti laisvės, turi laukti palankaus momento. Tačiau ji neturi pasyviai laukti laimingos valandos: privalo įdėti savo indėlį į laisvės atgavimą.

Tauta turi kovoti tomis priemonėmis, kurios jai prieina-

mos. Jų yra daug. Tik nuolatinė kova paruos tautą, atėjus palankiam momentui, imtis pačių ryžtingiausių priemonių atgauti laisvę. Kovojanti tauta priartins laisvę.

Pažvelkime į neseną savo praeitį. Praėjusio šimtmečio pabaiga. Aplinkui vien tamsa, jokių perspektyvų laisvei. Uždrausta spauda. Tokiose sąlygose prasidėdavo tautinis lietuvių judėjimas. Carinė Rusija atsako represijomis. Neplatus buvo tautinės sąmonės žadintojų ratas. Koks jis silpnas ir gėžnutis, tačiau jų atkaklus darbas su bėgančiais metais vis labiau išjudino tautą. Ir jų darbo vaisiai mums visiems žinomi: tauta, pasinaudojusi I D. karo suirutė, griebėsi ginklo ir iškovojo laisvę.

Bet kiekviena kova — tai aukos. Ir tada, ir dabar lietuvių tauta aukojosi ir aukojasi. Mes pergyvename tragišką mūsų istorijos puslapį. Mūsų akivaizdoje okupantai naikina tautą morališkai, naikina mūsų kultūrą. Jie stengiasi įdiegti savo papročius ir gyvenimo būdą, primeta savo vergovinę santvarką. Kiek okupantai nusinėse gyvybių, kiek kančių iškentė didelė mūsų tautos dalis Sibire! Ši žala tautos gyvybės išlaikymui didžiulė. Ji nepasverinama ir neapskaičiuojama pinigais.

O kas apskaičiuos mūsų kultūros nuostolius? Juk išbrauktos ištisos kartos iš kultūros kūrimo. Trūksta dvasinių vertybių, kurias jos būtų sukūrusios. Ši okupacija gali būti pradžinga mūsų tautai. Ar mūsų nelaukia kazachų, mordvių bei kitų jau beveik išnaikintų tautų likimas? Kas žino? Nekovojanti tauta ne tik dėl savo finzinio, bet ir dėl savo kultūrinio egzistavimo, gali greitai nutautėti ir iširti kitose tautose. Okupacija tęsiasi, ir mes nežinome kada ji baigsis.

Kova nebaigta

Nesibaigia ir kova. Tik kovos priemonės kinta. Kovotojai prisitaiko prie pakitusių sąlygų. Tai sunki ir varginanti kova. Ji reikalauja daug valios, energijos, pasisąventimo, aukų. Pirmojo pokarinio dešimtmečio kovotojų beveik neliko: vieni žuvo, kiti nusilpo. Kovą tęsia jaunesnės kartos.

Ilgas okupacijos laikas, atrodantis be prosvaitės, nesilpnina jaunesnės kartos laisvės siekimo. Nepaisant masinės bolševikų propagandos kvailinimo, šiai kartai laisvė ne mirazas, ne abstrakti sąvoka. Ji — aiškiai suvokiama idėja. Tai žmogaus teisė: a. būti savo krašto šeimininku, b. laisvai pareikšti nuomonę dėl savo šalies valdymo, c. laisvai skeisti savo idėjas, d. laisvai naudotis dvasiniais turtais ir juos kurti, e. naudotis savo darbo vaisiais, f. laisvai keliauti po savo kraštą ir išvažiuoti į kitas šalis.

Šias laisves gali įgyvendinti tik laisva tauta, sukūrusi savo valstybę. Okupuotame krašte žmonės negali naudotis tokiomis elementariomis laisvėmis.

Tautos sąmoningumas

Sąmoningą tautą sunku išlaikyti vergijoje — tai supranta kiekvienas okupantas. Didžiausią rūpestį jam kelia sąmoningiausia tautos dalis, nes ji greičiau perpranta okupantų kėslus. Todėl teroro smailę galį okupantai pirmiausia nu-

kreipė į aktyviausią tautos dalį. Jie griebėsi senų caro imperijos metodų — kalėjimų ir trėmimų į Sibirą, tik juos ištobulino. Jau pirmaisiais imperijos egzistavimo metais bolševikai papildė caro imperijos prievartos arsenalą savo naujove — konclageriais. Daugiau kaip dvidešimt metų veikė, jie perleido milijonus žmonių. Jau pirmaisiais okupacijos metais į tuos lagerius nugarmėjo ir mūsų tautos dalis.

Okupantai pasiekia savo tikslą, kai pavergia tautos dvasią. Akivaizdus dvasinis tautos atsparumas yra kalba. Ja, labiau negu kitais tautiniais veiksniais, tauta išsiskiria iš kitų tautų tarpo.

Carinė imperija didelę reikšmę skyrė nutautinimui ir surusinimui. Tai įvykdė ji stengėsi 120 metų. Todėl mūsų tauta gerai supranta ką reiškia dvasinis pavergimas. 40 metų lietuviams buvo uždrausta spauda gimtąja kalba. Rusija gana grubiai vykdė nutautinimo politiką. Ji net neslėpė savo tikslų, nesiškai su priemonėmis. Lietuviams uždraudė lietuvišką spaudą, draudė mokyti vaikus gimtąja kalba, valstybinėse

įstaigose vartojo tik rusų kalbą. Jaunus vyrus rusino ir kariuomenėje. Lietuvių tauta skaudžiai pergyveno savo likimą, nes okupantas užgavo jautriausias jos sielos stygas.

Tokiu sunkiu metu, kai tauta neturėjo spaudos, išsibėgė tautinis judėjimas. Deja, praėjusio šimtmečio pasaulyje nebuvo jautrus mažų tautų nelaimėms.

Pasaulis ir pavergtieji

Viešojo pasaulio nuomonė, kuri užjautė okupuotas šalis, buvo nestipri ir negalėjo paveikti valstybių politikos raidos. Buvo daugiau pavergtų tautų negu laisvų, ir daugeliui žmonių atrodė visai normalu, kad silpnės tautos priklaus stipsnėms. Be to, masinės ryšių priemonės buvo netobulos ir negausios. Todėl pasaulis mažai žinojo apie Rusijos pavergtas tautas. Tokia tarptautinė padėtis ir abejingas visuomenės pažiūros palengvino carinei imperijai susidurti su pavergtomis tautomis.

Bolševikų imperija seka caro imperijos pėdomis, tačiau jų nutautinimo ir rusinimo metodų negalima sutapatinti. Bolševikai, metę tautų lygybės šūkius, manė jas lengvai patraukis į savo pusę.

Dviejų Europos karų sukaktys

A. LEMBERGAS

Šiomet sukanka 70 metų nuo I D. karo pradžios ir 45 metai, nuo II D. karo, kuris kartais laikomas pirmojo tūsa, tačiau savo padariniais, bent Vidurio ir Rytų Europos tautoms, yra nepalyginamai skaudesnis.

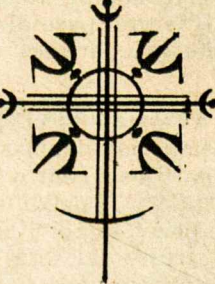
Prieš 70 metų, birželio 28, Bosnijos sostinės Sarajevo gatvėje serbas studentas Gaurilas Principas nušovė Austrijos ir Vengrijos sostą įpėdinį Pranciškų Ferdinandą su žmona. Šie šūviai sukėlė I D. karą, kuriame prie ginklo buvo pašaukta 72 milijonai vyrų. Dešimt milijonų žuvo kovos lauke, per dvidešimt milijonų buvo sužeista.

Oficialūs to laiko dokumentai rodo, kad niekas iš tikrųjų karo nenorėjo, tačiau niekas — nei Vienoj, nei Berlyne, nei Paryžiu, Londone ar Petrapily rmtai nesistengė jo išvengti. Beveik keturias savaites buvo be pertraukos deramasi, tarpininkaujama. Kaizeris Vilhelmas, caras Nikolajus ir Anglijos karalius Eduardas V pasikeitė telegramomis, tačiau Rusijos ir Austrijos-Vengrijos interesai Balkanuose pasirodė nesutaikomi. Galop visos šalys įsikalbėjo, jog karas neišvengiamas. Susipančiojusios sąjungomis ir pagalbos sutartimis, Europos valstybės griebėsi ginklo: liepos 28 d. Austrija-Vengrija ir Serbija, rugpjūčio pirmosiomis dienomis — Vokietija, Prancūzija, Anglija. Iki šiol istorikai ginčijasi, ką dėl šio karo kaltinti. Aišku tik tiek, kad abi pusės viena kita nepasitikėjo ir karą laikė neišvengiamu.

Buvęs Tito bendražygis ir dabartinis Jugoslavijos režimo kritikas Milovanas Džilas Sarajevo atentato padarinius taip apibūdino: "Šis pasikeitimasis į Austrijos-Vengrijos sosto įpėdinį buvo neapgalvotas, neprotingas Serbijos jaunų idealistų ir karinės žvalgybos veiksmas. Šį veiksmą sekęs karas prarijo tokią

daugybę reikšmingų serbų tautos jėgų, kad ši tauta iki šian dien neatsigavo. Be to, šis karas, kurį įžiebė fatališki Principo šūviai Sarajeve, niekam nebuvo reikalingas, mažiausiai kariaujančioms šalims. Jis nualino liberalinę ir racionalistinę Europą, įstūmė ją į totalizmo prarają".

Džilas iš esmės teisus, jeigu prie pirmojo pridedame antrąjį, dar baisesnį, pasaulinį karą ir jo nesibaigiančius padarinius. Nors ir daug žmonių aukų pareikalavęs, I D. karas vis dėlto padėjo geriau per tvarkyti Europą, sudarė palankias sąlygas daugeliui pavergtų tautų, tarp jų ir mūsų tautai, atkurti savo valstybes. Jis sutrūmė imperinių valstybių puikybę. Ypač pailaingas Vidurio ir Rytų Europos tautoms buvo Rusijos ir Vokietijos susilpnėjimas I D. karo pabaigoje. Juo labiau pražūtingas pasirodė abiejų galybių imperinių užmačių atgimimas, atvedęs į Hitlerio ir Stalino sandėrį, kuris prieš 45-rius metus pakartojo I D. karo skerdynes su daug skaudesniais pasekmėmis Rytų ir Vidurio Europos tautoms, įskaitant ir Lietuvą.

*"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"*

**Gerry Loughheed
Funeral Home**

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Lietuvių sportininkų grupė Laisvės olimpiados atidarymo iškilmėje Toronte liepos 5 d. Nuotr. V. Zalnieriūnaitės

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

TRIUKŠMAS IŠ MASKVOS

"Tiesos" birželio 28 d. laidoje paskelbtas "Pravdos" pranešimas "Patraukti atsakomybėn", paruoštas partinės kontrolės komiteto Maskvoje. Jis liečia valstybinę drausmę, kurią grubiai pažeidinėjo statybos ir montavimo tresto "Kauno statyba" vadovai. Esą komunistas K. Grigaitis, tresto valdytojas, sistemingai prirašinėdavo neįvykdytus darbus. 1981 ir 1982 m. pastuose nebuvo atlikta 227.000 rb. numatytų darbų, bet pasimata 74.000 rb. premijų. Grubiai buvo pažeidinėjama etatinė ir finansinė drausmė. 1983 m. ir pirmajame šių metų ketvirtyje treste buvo 38 viršetatiniai darbuotojai, kuriems išmokėta apie 45.000 rb. darbo užmokesčio. 1978 m. penktoji "Kauno statybos" tresto valdyba neteisėtai išleido apie 100.000 rb., statydamas suomišką pirtį su dviem pokylio salėmis ir baseinu. Tos pirties išlaikymas kasmet pareikalautų 10.000 rb., nors ja naudojosi tik ribotas tresto darbuotojų ratas. Suomiskų pirtį susilaukė ir kitos tresto valdybos. Išlaidos buvo padengiamos įmonės padalinių pagrindinės veiklos lėšų sąskaita. 1979 m. tresto sportininkams už 48.000 rb. buvo nupirktas jachtas, įtrauktas į statybos valdybos balansą. Jos sudėvėjimą, pasiekusį 24.000 rb., vadovai įskaitė į statybos darbų sąvokainos pabranginimą.

NEPAKANKAMA KONTROLĖ

Toliau rašoma: "Šie ir kiti tresto vadovų ir asmeniškai K. Grigaitio padaryti pažeidimai pirmiausia paaiškinami tuo, kad partinis komitetas ir buvęs jo sekretorius A. Adomėnas reikiamai nekontroliavo jų veiklos ir nebuvo pakankamai reiklūs. Naudodamasis tuo, kad partinis komitetas jo nekontroliavo ir jam nuolaidžiavo, K. Grigaitis naudojo skaitesius su padalinių vadovų nuomone, pradėjo pažeidinėti partinius darbo su kadrų principus. Jis netaktiškai elgėsi su žmonėmis, persekiojo už kritiką, ir todėl daugelis atsakingų darbuotojų buvo priversti išeiti iš tresto..." Partinės kontrolės komitetas Maskvoje už padarytus nusikaltimus K. Grigaitį nutarė atleisti iš užimamų pareigų, pašalinti iš komunistų partijos. Griežti papeikimai už "Kauno statybos" tresto veiklos nekontroliavimą pareiškiami dviem kompartijos veikėjams Vilniuje — statybos ministrui B. Šešplaukiui ir jo pirmajam pavaduotojui A. Šeštakauskui. Vilniškės kompartijos centro komitetui įsakoma "apsvarstyti klausimą dėl statybos ir montavimo tresto 'Kauno statyba' partinio komiteto buvusio sekretoriaus A. Adomėno ir kitų darbuotojų, kaltų dėl tresto padarytų pažeidimų ir neūkiškumo, partinės atsakomybės".

ATSAKYMAS VILNIUJE

Toliau pateikiamas vilniškės kompartijos centro komiteto atsakymas. Valstybinės drausmės pažeidimai "Kauno statybos" treste jau esą apsvastyti: "Buvo pažymėta, kad netei-

singi veiksmai, kuriuos padarė tresto vadovai, daugeliu atžvilgių paaiškinami tuo, kad nekontroliavo padėties ir nerodė reikiamo partinio komitetas ir jo buvęs sekretorius A. Adomėnas. Nepagrįsto statybinių medžiagų nurašymo, piniginių lėšų eikvojimo, prirašinėjimų, kadrų parinkimo, paskirstymo ir auklėjimo, partinių principų pažeidimo faktai buvo žinomi partiniam komitetui, tačiau nebuvo deramai įvertinti. Naudojantis partinio komiteto nuolaidžiumu, į astuntosis apdailos darbų viršininko pareigas buvo paskirtas G. Banionis, susikompromitavęs, kai dirbo tresto valdytojo pavaduotoju. Vėl paskirtas 1983 m. gegužės mėnesį šios valdybos viršininku S. Lileikis nesėmė priemonių tvarkai valdyboje įvesti. Deramai nesirūpino padėties kolektyve pagerinimu astuntosis apdailos darbų valdybos partinės organizacijos sekretorius B. Asclia... A. Adomėnui pareikštas griežtas papeikimas su įrašymu į įskaitos kortelę, S. Lileikiui — griežtas papeikimas, B. Ascliai nurodyti padaryti trūkumai. Panašiai pasielgti ir su Kauno vidaus reikalų valdybos viršininku J. Grybausku, Kauno miesto prokuroru R. Tauru dėl to, kad buvo vilkinama nagrinėti baudžiamoji byla dėl prirašinėjimo faktų ir kitų pažeidimų "Kauno statybos" treste.

SUKAKTUVINIS DIPLOMAS

Trisdešimt devintąją absolytų laidą gyvenimui išleido Vilniaus pedagoginis institutas. Siemietiniams absolventams įteikti 94 aukštojo mokslo baigimo diplomai, kurių 11 turėjo raudonus viršelius, duodamus tiems, kurie institutą baigė su pagyrimu. Nuskambėjus studentų himnui "Gaudeamus", rektorius prof. Jonas Aničas pranešė, kad vieno absolvento laukia suakutuvinis 25-tūkstantis diplomai. Jis buvo įteiktas anglų kalbos specialybės studentei Romai Rekutei, kuri nori būti gera mokytoja. R. Rekutė dalyvavo mokininėje studentų veikloje. Vienas jos darbas dar trečiame kurse laimėjo pirmą vietą politinės ekonomijos sekcijoje. Sąjunginėje olimpiadoje "Studentas ir mokslo bei technikos pažanga" R. Rekutė užėmė V vietą.

MUZIEJAUS GLOBĖJA

Anyksčiuose mirė Teresė Mikeliūnaitė, ilgus metus globojusi poeto vysk. A. Baranauko ir rašytojo A. Vienuolio-Žukausko muziejų. Ji buvo ne tik jo direktorė, bet ir ūkvedė, ekskursijų vadovė, daug prisidėjusi prie kraštotyrinės medžiagos kaupimo, kultūrinių paminklų išsaugojimo. Ekskursantas su pažindindavo su rašytojų gyvenimo bei kūrybos vietomis, rengdavo literatūros vakarones, anykštėnus vežiodavo į Vilniaus ir Kauno teatrų spektaklius. Trumpame pranešime pabrėžiama, kad ji mirė savo darbo poste, vesdama ekskursijų didžiųjų rašytojų anykštėnų gerbėjus. Esą net ir paskutinę savo gyvenimo minutę buvo dėmesinga kitiems.

V. Kst.

Vyskupo M. Valančiaus mokyklos mokiniai Hamiltone, sėkmingai dalyvavę lietuviškos spaudos skaitymo konkurse. Iš kairės: Audra Balytė, Ona Stanevičiūtė, Tomas Žukauskas, Matas Stanevičius, Stasys Bakšys, Darius Remesat, Algis Rudaitis, Vincas Mačys, Viktoras Remesat. Trūksta Onos Žukauskaitės ir Vidos Anapaviciūtės

Sault Ste. Marie, Ont.

PRANEŠIMAS. Pranešu tautiečiams, kad nuo š. m. gegužės 2 d. dėl nesveikatos ir kitų įvairių priežasčių, iš KLB Sault Ste. Marie apylinkės valdyboje eitų pareigų pasitraukiau. Taip pat nuo minėtos datos pasitraukiau iš Lietuvių medžiotojų ir meškeriojų klubo "Briedis" revizijos komisijos ir narystės.

Vytautas Skaržinskas

Vancouver, B. C.

JONINIŲ LAUŽAS. Š. m. gegužės 23 d. Leonardos ir Jono Macijauskų sodyboje įvyko Medžiotojų ir meškeriojų klubo "Bebras" Joninių laužas. Susirinko didelis būrys narių ir jų draugų. Oras pasitaikė gražiausias ir saulutei dar tebešildant visi buvo lauke. Vieni prie šeiminko padarytų stalų maloniai šnekučiavo, kiti vaikštinėjo po sodelį, apžiūrėdami šeiminko bičių avilius. Visi buvo aprūpinti klubu šeiminkų pagaminta skania vakariene.

Saulutei nusileidus suliepsnojo didelis laužas. Klubo pirm. Vincas Skabeikis pasveikino Jonus ir paminėjo, kad jau 16 metų, t. y. nuo pat klubo įsikūrimo dienos, švenčiame Jonines ir Macijauskų sodyboje kuriam tradicinį Joninių laužą. A. Goransonienė, pagerbdama Jonus, pašoko du haivauskius šokiui. Po to visi sujūdėjo į jėšioti paslėptą paparčio žiedo. Suradėjas gavo premiją.

Laužui gestant, visi suėjo į vidų. Buvo pravesta loterija. Muzikos garsams suskambėjus, daug kas apsisuko šokyje, kiti laukė gėrėsi menėšienės ar šnekučiavo pasidalindami savo rūpestiais. Šis Joninių laužas atgaivino tėvynės ilgesį širdyje, kai kūrėme laužus ir, Šv. Jono vabalukams šviečiant, įieškojome pražyduosio paparčio žiedo.

A. A. V. MIŠKINIS MIRĖ gegužės 22 d. White Rock. Nors velionis tik 5 metus gyveno B. Kolumbijoj, bet aktyviai buvo įsijungęs į apylinkės lietuvių gyvenimą. Jis buvo veiklus Medžiotojų ir meškeriojų klubo "Bebras" narys. Palaidotas Surrey kapinėse.

MERGVAKARIS. Adelė ir Balys Vileitos suruošė smagų mergvakarį Irenai Macijauskaitei-Petrovski. Šeiminkai skaniai pavaišino susirinkusius svečius vakariene, visi linksmiai pasišnekučiavo ir pasigrožėjo sušneštom gausiom dovanom.

Irena nuo 1963 m. iki 1973 m. 100 ir 200 m buvo greičiausia Kanados bėgikė. Ji atstovavo Kanadą Tokijo ir Meksikos olimpinuose žaidimuose. Ji taip pat dalyvavo Jamaikos ir Panamerikos žaidimuose. Ji yra laimėjusi Kanadai du sidabro ir vieną bronzos medalį. Vestuvės įvyko liepos 15 dieną. Kor.

Tillsonburg, Ontario

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju dukrai Lilei D. Laurinavičienei už mums suruoštą auksinės — 50 metų vedybų sukakties pobūvį bei sukvietimą daug giminių bei draugų. Nuoširdus acū: Letai Laurinavičienei ir Vandai Garnelienei už pareikštus sveikinimus bei linkėjimus, p. Bartulienei — už didelį bei skanų tortą, krikšto dukrai Aldonai už gėles, kurios papuošė mūsų stalą, giminėm ir draugam — už labai vertingas bei naudingas dovanas. Šis mielas pobūvis liks mums niekad neužmirštas.

Su nuoširdžiu dėkingumu visiems —

S. A. Gindrenai

S. A. GINDRENAI iš Tillsonburg, Ont., iškilmingai atšventė 50 metų vedybinę sukaktį

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus.
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ont. L9C 2M3

Hamiltono lietuvių pensininkų pastate "Rambynas"

dar yra laisvų vieno miegamojo butų po \$340-350, įskaitant šildymą ir elektrą.

Adresas: 1880 Main St. West.
Hamilton, Ont. L8S 4P8

Telefonas
1-416-526-8281

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 20 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 6%
santapus 9%
kasdienines palūkanas už santapus 8 1/2%
term. indėlius 1 m. 12 1/4%
term. indėlius 3 m. 12 1/2%
reg. pensijų fondo 9 1/4%
90 dienų indėlius 11%
(minimum \$5.000)

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 13 1/2%
asmenines paskolas 14%
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santapų dydį iki \$2.000.
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

VI. Ramojus savo skiltyje "Drauge" rašo apie Čikagos lietuvių operos "Fausto" spektaklius, kuriems šį kartą buvo pasirinkta Morton East mokyklos salė, nuomos išlaidas sumąžinusi apie \$6.000, bet vis dėlto liko apie \$7.000 skolos. Apie "Fausto" spektaklius daug rašė vietinė Cicero-Berwyno spauda. Esą Čikagos lietuvių operos pirm. Vytautą Radžį buvo pasiūlyti Cicero miesto valdyba ir jam pasiūlė šį muzikinį vietnetą pavadinti Cicero-Berwyno opera. Tada ji susilaukė pačios Cicero valdybos bei kitų amerikiečių finansinės paramos, užbaigiančios ligšiolines problemas. Operos ir toliau galėtų būti statomos lietuvių, atliekamos lietuvių kalba. Pasak VI. Ramojaus, gundymas greičiausiai nebus priimtas, Čikagos lietuvių opera ir toliau pasiliks savoje bendruomenėje. Jai betgi reikia didesnės finansinės lietuviškų institucijų, visų lietuvių paramos.

Baltijos laisvės diena birželio 14-ją paskelbė prez. R. Reaganas. Savo atsisaukime jis paminėjo prieš daugiau kaip 40 metų prasidėjusią sovietinę Baltijos respublikų okupaciją, prievartinį jų įjungimą Maskvos imperijon, ten ir dabar vykstančią priespaudą, skaudžius persekiojimus. Tačiau draugai estai, latviai ir lietuviai tęsia kovą už tautinę savo nepriklausomybę, Dievo jiems duoktas teises, susilaukdami visų laisvę mylinčių žmonių nuostabos.

Čikagoje lankėsi kun. Juozas Petraitis, MIC, svečiais iš Argentinos, buvęs Aušros Vartų parapijos klebonas Avellane-doj. Jis yra paskirtas klebonu Šv. Kazimiero parapijoje Adelaidėje pakeisti sergantį kun. A. Spurgį, MIC. Australijon kun. J. Petraitis, MIC, išskrido iš San Francisco liepos 16 d.

"Margučio" radijo valandėlė Čikagoje persikėlė į naujas patalpas 2615 W. 71 St. ir jose įsirengė savo studiją. Su ja čikagiečiai susipažino birželio 2-3 d. Lankomiesi metu jie turėjo progą pareikšti savo pasiūlymus programoms pagerinti.

Urugvajus

Urugvajaus lietuvių kultūros draugija, kurios valdybai vadovauja pirm. L. Petrauskaitė-Oli-vera, įsteigė jaunimo skyrių savo veiklai sustiprinti. Skyriaus valdybos rinkimai įvyko birželio 10 d., balsavime dalyvavo 22 jaunuoliai. Išrinkta valdybą sudarė: pirm. Mindaugas Mačanskas, vicepirm. Marija Mockevičiūtė, vicepirm. informacijos reikalams Diana Fornara, korespondencijos sekt. Alina Mačanskaitė, protokolų sektor. Klaudijus Bearecke-Miškunas, išd. Ildemaras Klimavičius, nariai — Elvira Lamauskaitė, Ivier Vilia, Sergio Baliukonis, Antanas Grigorio-Šleivys.

Argentina

Plk. Faustinas Švenčionis yra aukščiausią laipsnį Argentinos kariuomenėje pasiekęs lietuvis. Jisėjo atsakingas pareigas Argentinos ambasadoje Vašingtone, o dabar yra paskirtas puskarininkio mokyklos Campo de Mayo vadovu. Be ispanų ir anglų kalbų, savo tėvų dėka plk. F. Švenčionis gerai kalba ir rašo lietuvių kalba.

Australija

"Mūsų pastogė" liepos 2 d. laidoje praneša, kad ALB krašto valdyba gavo laišką iš Ispanijos, kurį atsiuntė nuo sovietinio laivo pabėgęs 31 metų amžiaus lietuvis jūrininkas Vytautas Gaidamavičius. Jis yra atlikęs karinę pustrėčių metų prievolę tankų dalinyje, vėliau mechaniku įsijungęs į pasaulio vandenynę plaukiojantį sovietų laivyną. Nepakęsdamas sovietinės priespaudos, pabėgo iš laivo ir pasiprašė politinės globos. Šiuo metu yra Ispanijos Segovijoje. V. Gaidamavičius prašo pagalbos, nori atvykti Australijon ir joje apsigyventi. ALB krašto valdyba jam pasiūlė padrasinantį laišką ir ši reikalą perdavė dr. Irvio Venclovo vadovaujamam Žmogaus teisėms ginti komitetui Sydneyje.

Brisbanės lietuviai birželio 17 d. persikėlė į naujus lietuvių namus. Jie buvo gauti iš pie- no bei jo gaminių bendrovės, prie kurios buvo senieji lietuvių namai. Mainai buvo naudingi lietuviams, nes bendrovės parūpinti namai yra didesni. Pagrindinius pertvarkymus atliko bendrovė, tačiau užbaigiamuosius darbus teko atlikti patiems lietuviams — nudažymą, grindų

išklojimą, apleisto kiemo sutvarkymą, vandens vamzdžių pravedimą, elektros ir telefono įvedimą. Visa tai buvo atlikta talkos būdu per tris savaites.

Australijos lietuvių katalikų federacijos valdyba savo posėdyje birželio 4 d. parapijos namuose Kensingtone aptarė gegužės mėnesį Australijos lietuvių kolonijose rinktas aukas persekiojamos Lietuvių Katalikų Bendrijos šalpai. Aukų rinkimas esąs užbaigtas, jos bus nušiosios Lietuvių katalikų religinės šalpos centrui Niujorke. Rugpjūčio mėnesį bus pradėtas vajas savaitraščio "Tėviškės aidai" reikalams. Norima atnaujinti spaustuvę, įsigyti naują raidyną. Reikės apie \$4.000.

Britanija

Specialiu festivaliu Nottinghamo miestas paminėjo savo 700 metų sukaktį. Festivalin įsijungė ir vietiniai lietuviai, pasikvietę talkininkų iš kitų lietuvių kolonijų. Gegužės 26 d. buvo surengtas karnavalas, kuriam panaudota 80 išpuostų sunkvežimių, 25 karietos su arkliais. Lietuviams skirtu sunkvežimiu rūpinosi Lietuvių jaunimo sąjunga ir "Gintaro" choras. Lietuviškais ženklais, gėlėmis bei žalumynais papuoštas sunkvežimis turėjo stambų užrašą: LITHUANIA — LAND OF THE AMBER COAST. Su Lietuvos trispalve sunkvežimiu važiuo tautiniai draubūžiai pasipuošę "Gintaro" choristai bei kiti jaunuoliai, dainaudami lietuviškas dainas. Pasirodymas buvo sėkmingas — jiems pripažinta III vieta ir paskirta 25 svarų premija. Gegužės 30 d. Nottinghamo ukrainiečių šalėje miesto valdyba surengė lietuvių muzikos ir dainų koncertą. Programa buvo pritaikyta angliškai visuomenei. Ją atliko "Gintaro" choras, sol. V. Gasperienė, kanklių duetas M. Zinkutė ir A. Sadula. Įsijungė ir du svečiai chorvedžiai — J. Černis iš Londono, Pr. Dzidolikas iš Skotijos. Jai su komentarais bei paaiškinimais anglų kalba vadovavo R. Popkienė. Koncertą papildė dvi parodėlės: G. Zinkuvienės lietuviškų audinių pavyzdžių su staklėmis ir R. Popkienės lietuviškų šėlių, aprangų tautiniais drabužiais. Gegužės 31 d. uždaryta tris dienas trukusi gastronomijos paroda, kurioje dalyvavo ir lietuviai. V. Jurienė, E. Bludžiūtė ir E. Var-nienė jai buvo parpūsinusios tris lietuviško maisto pavyzdžius — ragulų, žagarėlių ir pyragaičių-grybų. Prie sėkmingo lietuvių dalyvavimo festivalyje ypač prisidėjo V. Jurienė, iš Londono atvežusi tautinius drabužius jauniems "Gintaro" choristams, kuriais jie pasinaudojo karnavale ir koncerte.

Vokietija

Vasario 16 gimnaziją šiais mokslo metais baigė keturi abiturientai: Romanas Dirgėlas ir Brigita Preusaitė, gimę V. Vokietijoje, Artūras Kotkė ir Gintarė Kotkytė — Tauragėje. Pastarieji du, brolis ir sesuo, su tėvais V. Vokietijon atvyko 1978 m. Paskutinius egzaminus abiturientai sėkmingai išlaikė gegužės 23 d. Išleistuvės abiturientams buvo surengtos gegužės 26 d. Vakarieneje dalyvavo visi mokiniai, mokytojai bei kitas gimnazijos personalas. Pirmasis žodį tarė direktorius A. Šmitas, pranešdamas, kad aukščiausią pažymių vidurkį (2,3) pasiekė G. Kotkytė (Lietuvoje aukščiausias pažymys yra penketukas, Vokietijoje — vienetukas). Abiturientus sveikino: kuratori-jos valdybos pirm. kun. A. Bernatonis, įteikdamas po "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos" knygą, kun. J. Dėdinas, VLB krašto valdybos pirm. inž. J. Sabas. Abiturientų tėvų vardų kalbėjo Olga Kotkienė, pačių abiturientų — G. Kotkytė. Humoristinius atsisveikinimo rašinius skaitė būsimos abiturientės — M. Gaizauskaitė, L. Burksaitytė, L. Kuršytė, M. Balaišytė ir E. Seidlerytė.

Vasaros atostogas Vasario 16 gimnazija pradėjo birželio 29 d. Mokiniai į bendrabučius grįž rugpjūčio 26 d. Naujieji mokslo metai bus pradėti rugpjūčio 27 d. Mokinų skaičius bus gausesnis, nes jų daugiau atvažiuos iš Čikagos ir kitų JAV vietovių. Mokslo metai bus pradėti normaliai, nors senąjį Rennhofo pilį, kurioje buvo berniukų bendrabutis, birželio 6 d. nusiaubė gaisras. Direktoriaus A. Šmitas tikisi gauti pakankamos paramos iš vokiečių įstaigų ir moksleivių apgyvendinti neblogose sąlygose. Be to, pilis buvo apdrausta, jos atnaujinimas yra užtikrintas.

AUDRA
Travel

kviečia keliauti kartu

10 DIENŲ LIETUVOJE

Liepos 24 Rugsėjo 4
Rugpjūčio 9 Spalio 2
Gruodžio 19

VIENOS SAVAITĖS Rugsėjo 10
VILNIUJE Spalio 2

Skridimai numatyti patogiomis prancūzų ir suomių oro linijomis. Kelionės lydimos patyrusių palydovų.

Mūsų įstaigoje jūs gausite geriausią patarnavimą:

- sutvarkant dokumentus iškvietimams
- nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje
- tarpininkaujant bei suteikiant ypač gerą finansinę paramą, greitą ir labai naudingą giminėms Lietuvoje palikimų sutvarkymą.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnį žinių teiraukitės nauju adresu:

1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060

Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Savininkė — Audronė Našlėnaitė-Simon

The Marlatt

The J. B. MARLATT
Funeral Home, Ltd.

615 Main Street East
(East of Sanford)

**laidotuvių namai
ir koplyčia**

Telefonas: 528-6303
HAMILTON, Ontario

VYRIAUSIO KANADOS RINKIMŲ PAREIGŪNO PRANEŠIMAS

Demokratinėje mūsų visuomenėje kiekvienas turi teisę išreikšti politinį savo nusistatymą. Ši konstitucinė garantija yra vykdoma per kiekvieno kanadiečio teisę balsuoti.

Kanadoje federacinių rinkimų pravedimo pareiga yra pavesta vyriausiam rinkimų pareigūnui, kuris oficialiai yra paskirtas parlamento ir jam atsakingas.

JŪSŲ TEISĖ BALSUOTI

JŪS GALITE BALSUOTI RUGSĖJO 4, JEIGU:

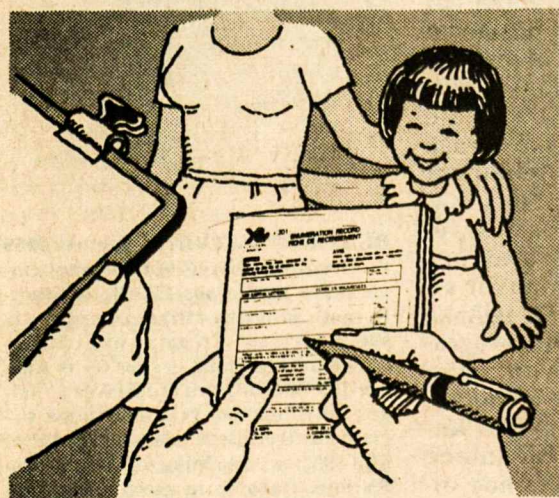
- esate Kanados pilietis gimimu arba natūralizacija
- turite 18 metų amžiaus ar daugiau
- jūsų pavardė įrašyta balsuotojų sąrašė

AR GALIME TIKĖTIS JŪSŲ TALKOS?

Prieš balsavimą privalo būti sudarytas turinčių teisę balsuoti asmenų sąrašas. Tai vadinama **surašymu (enumeration)**. Jis bus vykdomas nuo liepos 27 iki rugpjūčio 2 dienos.

Kaimų gyvenvietėse sudaromi balsuotojų sąrašai pagal turimas informacijas. Tie sąrašai bus iškabinti viešose vietose.

Miestuose (nuo 5000 gyventojų) surašinėtojų grupės po du asmenis, turinčius "Elections Canada" pažymėjimą,

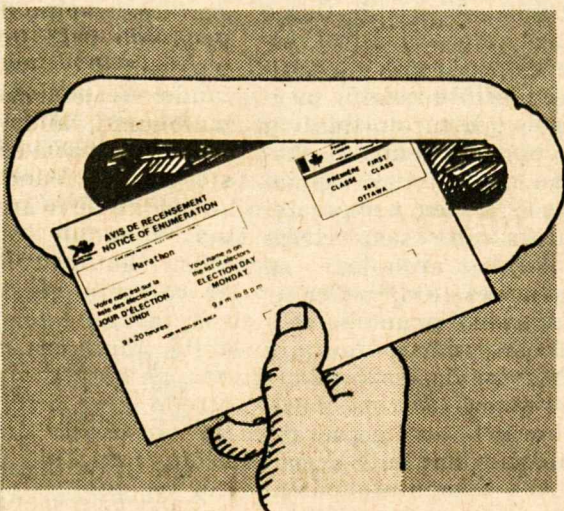

mus, aplankys kiekvieną namą. Jie prašys pavardžių visų Kanados piliečių, turinčių daugiau kaip 18 metų amžiaus ir gyvenančių jūsų namuose.

Surašinėtojai paliks kvitą (Form F-301) kiekvienam asmeniui, atitinkančiam minėtus reikalavimus. Po kelių dienų

Pasilaikykite šią informaciją iki rinkimų dienos

kiekvienas surašytasis mieste ar provincijoje gaus paštu pranešimą — rinkimų kortelę, vadinama "Notice

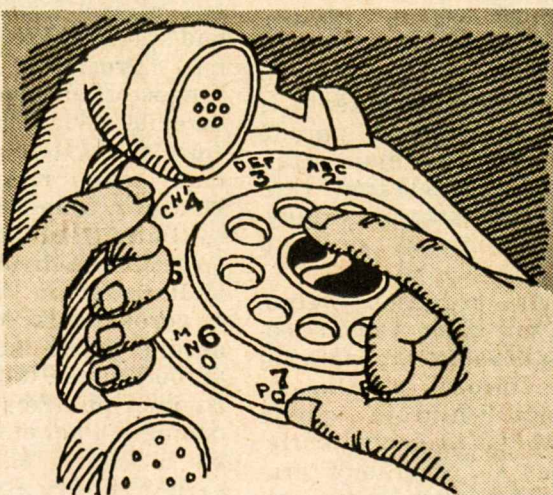

of Enumeration/Avis de recensement". Toji kortelė bus patvirtinimas, kad jūsų pavardė įrašyta balsuotojų sąrašė. Ji taip pat nurodys, kur ir kada galėsite balsuoti.

AR ESATE SĄRAŠE?

Jei norite balsuoti, pasitikrinkite, ar gavote informacinę surašymo kortelę ir ar kortelės įrašuose nėra klaidų.

Jei nesate gavęs surašymo pranešimo kortelės paštu arba joje pastebėjote klaidų, kreipkitės į Kanados rinkimų savo rajono įstaigą prieš rugpjūčio 2 dieną. Ten sužinosite, kaip ištaisyti klaidas ir kaip įrašydinti savo pavardę į balsuotojų sąrašą, jei turite teisę balsuoti.

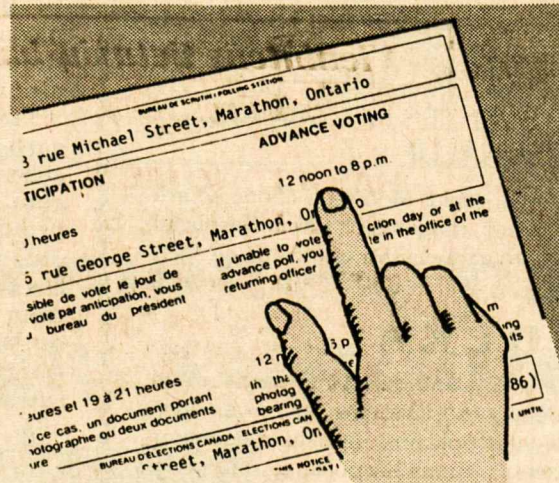
[sidėmėkite: Miestuose jūsų pavardė turi pasirodyti balsuotojų sąrašė iki rugpjūčio 17 d., kad galėtumėte balsuoti šiuose rinkimuose. Jei gyvenate provincijoje ir jūsų pavar-

dės nėra balsuotojų sąrašė, nors atitinkate amžiaus, gyvenvietės ir pilietybės reikalavimus — galite balsuoti rinkimų dieną, jeigu tai paliudija po priesaika balsuotojas, kurio pavardė įrašyta balsuotojų sąrašė jūsų balsavimo apylinkėje.

NORITE BALSUOTI PRIEŠ RUGSĖJO 4?

Jeigu jūsų pavardė įrašyta balsuotojų sąrašė ir numatote:

- kad negalėsite balsuoti rinkimų dieną,
- esate vyresnio amžiaus arba fiziškai paliegęs, —

galite balsuoti prieš rinkimų dieną išankstinio balsavimo būstinėje, kuri bus atidaryta rugpjūčio 25, 27 ir 28 dienomis nuo 12 v. dienos iki 8 v.v. Balsavimo būstinės vieta bus nurodyta jūsų surašymo pranešimo kortelėje.

Jei negalite balsuoti nei rinkimų dieną, nei išankstinio balsavimo būstinėje, — galite balsuoti rinkimų pareigūno įstaigoje. Daugiau žinių apie išankstinio balsavimo laiką ir vietą teiraukitės Kanados rinkimų savo apylinkės įstaigoje arba įsiekokite vietiniame laikraštyje.

PALIEGUSIŲ BALSAVIMAS

Miestuose fiziškai paliegę balsuotojai turi teisę balsuoti išankstinio balsavimo būstinėje su atitinkamu įėjimu. Jei nėra pritaikyto lygaus įėjimo jūsų išankstinio balsavimo būstinėje, kreipkitės į Kanados rinkimų savo apylinkės įstaigą prieš penktadienį, t.y. rugpjūčio 24 dieną. Bus sudaryta tinkama galimybė jums balsuoti.

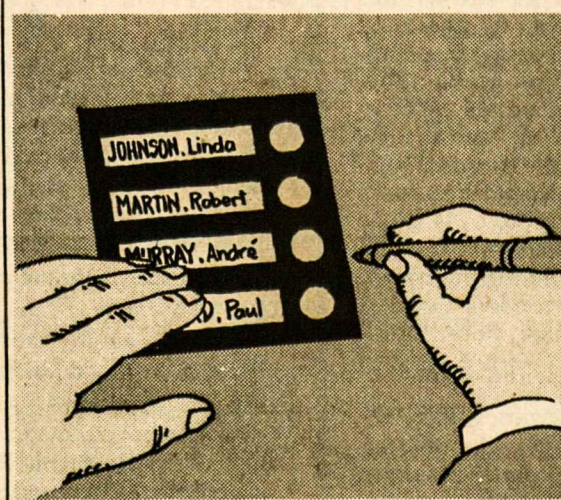

KAIP BALSUOTI RINKIMŲ DIENĄ?

Balsavimo būstinėje, patikrinus, ar jūsų pavardė bei adresas atitinka balsuotojų sąrašo įrašus, duodama balsavimo kortelę. Joje surašytos kandidatų pavardės alfabetine tvarka (nuo

A iki Z) su jų politinių partijų pavadinimais arba nuorodomis, kad jie yra nepriklausomi kandidatai.

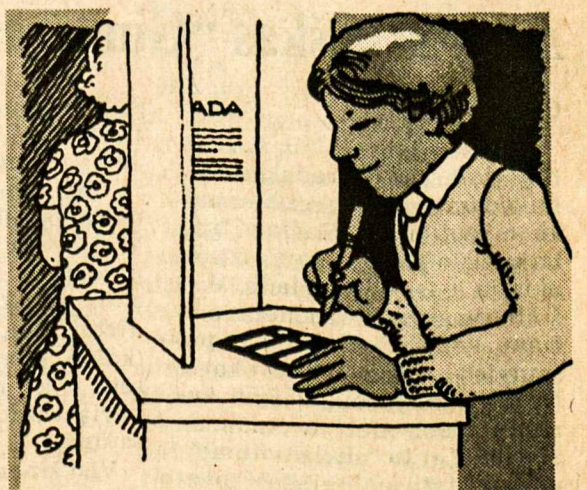

Balsuodami įrašykite X ratuke dešinėje pasirinkto kandidato pavardės pusėje. Sulankstę balsavimo kortelę, perduokite balsavimo būstinės pareigūnui, kuris įmes ją balsavimo dėžutėn, jums matant.

JŪSŲ BALSAVIMAS YRA SLAPTAS

Niekas negali verstį jus pasakyti už ką balsavote arba už ką balsuosite. Niekas negali stebėti jūsų balsavimo

arba teirautis kaip balsavote. Taip pat niekas negali verstį jūsų balsuoti už tam tikrą kandidatą, nes tai jūsų pasirinkimas.

SVARBI PASTABA

Jeigu jūsų pavardė įrašyta balsuotojų sąrašuose, turite teisę gauti balsavi-

mui keturias ištiesines valandas rinkimų dieną, kol balsavimo būstinės yra atidarytos. Šį laiką nustato jūsų darbdavys, tačiau be jokio algos sumažinimo arba kitokios baudos.

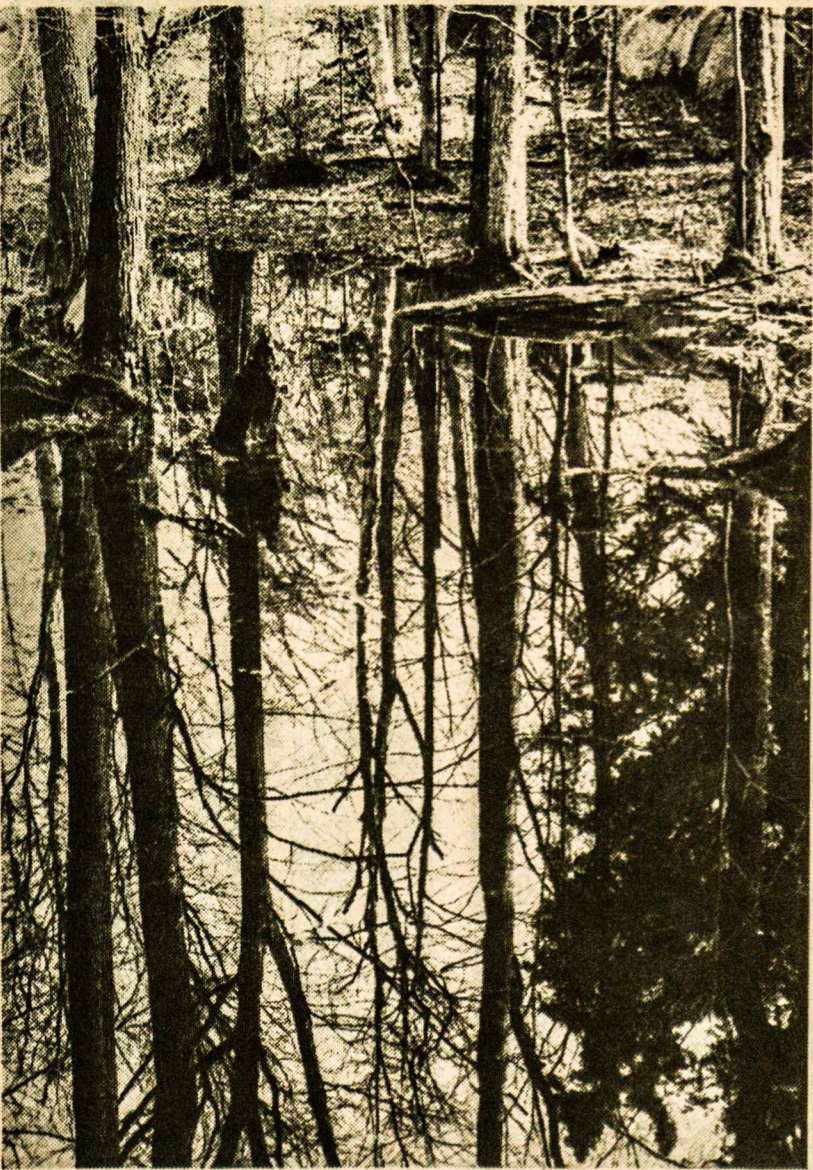
[sidėmėkite: balsavimo būstinės bus atidarytos nuo 9 v.r. iki 8 v.v.

Jean-Marc Hamel

Jean-Marc Hamel,
vyriausias Kanados rinkimų pareigūnas

ELECTIONS CANADA

"ELECTIONS CANADA" YRA NEPARTINĖ PARLAMENTO AGENTŪRA

Taip atrodo medžiai veidrodyje, kurį sudaro vandens paviršius
Nuotr. Vyt. Maco

Atviras laiškas "Gimtajam kraštui"

GERBIAMIEJI!

Senokai jau rašiau sovietinių laikraščių redakcijoms, laikydamas tai bergždžiu laiko eikvojimu... Tačiau Jūsų laikraščio š. m. kovo 15 d. numeryje pasirodęs Vlado Viešinto straipsnis "Akmenis amžiaus lygiu civilizuotame pasaulyje" mane išprovokavo. Negaliu nepareikšti kai kurių pastabų dėl to "akmens amžiaus" ir to "civilizuotumo", už kurį taip energingai kovoja Jūsų laikraštis.

Aplūtinai, sovietinė spauda labai "jautri" žurnalistinei etikos srityje. Pameni, kai 1967 m. gruodžio mėnesį rašiau į LTSR laikraščius anti-lenkiškos diskusijos "Kultūros barų" redakcijoje tema (tada dar gyvenau Vilniuje), kai kurie redaktoriai nepaprastai pasipiktino mano laiško neetiškumu... Tačiau VI. Viešintui šį kartą buvo leista pamiršti bet kokią etiką ir išlieti visą savo chamiskumą. Saugumas palaimino ir Glavlitas aprobavo nelabai jau kultūringą straipsnį!

VI. Viešintas išplūdo knygos "Lietuvos senovės paminklai" autorių Marijų Blyną ir patį veikalą pavadino "knyginiu šlamštu". Nepatiko Viešintui, kad M. Blynas kalba toje savo knygoje apie "sovietų sunaikintus paminklus".

Visi mes žinome, kas sovietinės valdžios metais Lietuvoje buvo atstatyta ir kas buvo sunaikinta (žinau tai ir aš, žinote ir Jūs). Visi žinome, kur dingio Trys kryžiai, taip gražiai puošę Vilniaus panoramą, kaip matyti iš prieškarinių nuotraukų. Žinome visi ir trijų statulų nuo Vilniaus katedros fasado likimą (o pats girdejas vieną žymesniųjų LTSR meno istorikų — Liaudies universiteto prie Vilniaus Parodų rūmų dėstytoją sakant, jog be tų statulų katedra esanti "lyg bauža karvė"...). Žinome visi, kas sunaikino garsiąsias Vilniaus kalvarijas (jos dar minimos "Vadove po Vilnį", išl. rodos 1960 m.). Tų sunaikintų paminklų, beje, M. Blynas visų nė nesuminėjo!

Mes niekada nesužinosime, ar asmuo, vadinas save Vladu Viešintu, rašė straipsnį nuoširdžiai tikėdamas tuo, ką rašo esą sovietinėje Lietuvoje niekas iš paminklų nebuvo su-

naikinta — tai įgalintų laikyti M. Blyną "įžuliu melagiu". Jei Viešintas ir kitaip galvoja, jis neprisipažins, nes tada nebegalėtų būti "Gimtojo krašto" bendradarbiu ir dar patektų į Saugumo nemalonę. Neis gi Viešintas gamyklon dirbti paprastu darbininku (kokiu, pavyzdžiui, dirbau aš), tegu jis ir pilietis šalies, kurią valdo "proletariato diktatūra".

Visi žinome (žinote tai ir Jūs, ir aš), kad sovietiniam žurnalistui per daug dažnai tenka veidmainiauti. Ir, be vien žurnalistui — aplamai sovietiniam žmogui! Tie, kurie pasižymėjo kristoline sąžine, spėjo laiku pasitraukti iš šio pasaulio: Vladimiras Majakovskis, Sergejus Jeseninas, Salomėja Neris, Vladas Grybas, Vaidotas Spudis, Mindaugas Tomonis... Dabar jau kiekvienas sovietinis žmogus nešiojasi savyje mažytę geležinę uždangą — pro kurią jau nieko nebeįžiūrėti! Ir ne vienas iš Jūsų korespondentų ar redakcijos narių (net ir gerbiamas poetas Vacys Reimeris) neišreikš atvirai savo minčių. Vis dėlto yra vienas, rašas tikrai nuoširdžiai — tai mano pusbrolis sūnus "nuo Utenas" Leonardas Grudinskis; betgi bėpigu jam rašyti — apie gėlytes ir paukštelius).

Iš Jūsų atsakymo, aišku, nelaukiu... Labai tiksliai įsivaizduoju, ką man atsakytų Vladas Viešintas: "Kaip tams-ta drįsti! Aš padorus tarybinis žurnalistas... Rašau visada iš širdies, kaip man diktuoja partinė mano sąžinė!..." Ir dievaži, jog sovietinė valdžia jokių kultūros paminklų niekada nėra nugriovusi...

O pati Marijaus Blyno knyga, aišku, turi trūkumų. (Jau sakiau, kad netgi toli gražu ne visi sovietinės valdžios sunaikinti paminklai joje suminėti). Ir jeigu savo straipsnyje, rašydamas "Laisvajai Lietuvai", jį kiek perdėtai pagyriau, tai ne tam, kad įtikčiau M. Blynui, o noredamas "LL" skaitytojams atskleisti Jūsų korespondento VI. Viešinto melą bei demagogiją.

Leonardas Gogelis

• Meilės niekas negali atstoti — nei maldos, nei išmaldos, nei pasininkas. Be meilės kitos dorybės — tai rliešutas be branduolio.

K. PALTAROKAS

Viesėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gytaro išdirbinių pasirinkimas.

Tautinių šokių šventė

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Greitai ir tvarkingai aikštė užpildė studentų šokėjų grupės, kurios, pasikeisdamos su jauniais ir veteranais, pirmoje dalyje atliko 10 šokių pyne, užbaigtą Malūnu. Kai kuriems šokiams pritarė mišrus choras.

Po pertraukos į aikštę įvygiavo vaikų grupės ir užėmė savo vietas. Jų nebuvo pilna aikštė, bet jie labai greitai ir pagal jiems galimus reikalavimus gražiai atliko 3 šokius. Gražu buvo žiūrėti, kiek širdies jie įdėjo. Nepasimetė didelėje erdveje, bet stengėsi kuo smarkiau trepsėti — jų manymu tai reiškė, kad gerai šoka. Užbaigę savo šokius, jie vėl tvarkingai pasitraukė į savo vietas.

Vėl grindų plotą užpildė jaunieji, studentai ir veteranai, pakaitomis atlikdami dar 9 šokius. Šokant jauniams ir studentams, matėsi tuščių kvadratų, o veteranai užpildė visas vietas aikštėje.

Visa šventė buvo filmuojama ir virš chorų ir orkestro esančiame ekrane iš apačios galėjome stebėti šokių eigą bei susidarancias figūras. Buvo labai gražių momentų, buvo ir trūkumų, kurių ir galima buvo tikėtis, nes per trumpą laiką sunku kaip reikiant viską suderinti. Be to, vieni šokiai tiko labiau masiniam pasirodymui, kiti mažiau. Apie pačią šventės programą ir jos apipavidalinimą teks vėliau atskirai pasisakyti.

Uždarymo žodį paskaitė G. Gobienė, choras sugiedojo maldą, sukurtą kun. Justino Vaškio, OFM. Chorui giedant, skaitė Dalia Orantaitė. Išnešus vėliavas, šokėjai savo entuziazmui išreikšti padarė "bangas", kurios programoje nebuvo numatytos, ir paprastai išėjo iš aikštės, orkestrui grojant maršą. Tuo ir baigėsi tautinių šokių šventė, kurią pravedė ir koordinavo Jadvyga Reginienė iš Ročesterio.

SEPTINTOSIOS LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS MUZIKINIAM PERSONALUI:

muzikos koordinatoriui-dirigentui Algii Modestui, chorų koordinatoriui-dirigentui Broniui Kazėnui, dirigentams Rimui Kaspučiui, Daliai Viskontienei, atskirų chorų vadovams ir visiems šokių šventės choristams

PADĖKA

Reiškiu nuoširdžią padėką: Algii Modestui ir Broniui Kazėnui už didelį pasižymėjimą ir įdėtą nesunkiamą darbo valandą, ruošiant — orkestruojant šventės šokiams muziką; dirigentams Algii Modestui, Broniui Kazėnui ir Rimui Kaspučiui už muzikinius talentus, šventą kantiybę ir brangaus laiko valandas, sujungiant orkestro, choro ir šokių partijas vienam bendram, gražiam deriniui generalinės repetitijos metu.

Ačiū Daliai Viskontienei už talkinimą — dirigavimą šventės programos metu.

Dėkoju atskirų chorų vadovams už dainininkų paruošimą ir dainininkams, gražiai įsijungusiems į bendrą programos derinį. Jūsų įdėtas darbas liudija didelę Jūsų meilę tautinei kultūrai.

Labai atsiprašu už tuos, kurie buvo įgalioti išreikšti nors kuklų Jūsų pripažinimą žiūrovų akivaizdoje, tačiau ar dėl stokos sugebėjimo, ar kitos priežasties to nepadarė.

Jūsų įžeidimai dalinuosiu su Jumis lygia dalimi, nes, pasibaigus paskutiniam programos šokiui, visi buvome priskirti tai pačiai kategorijai: NEREIKALINGI BEVARDŽIAI ASMENYS.

Dar kartą ačiū už gražų bendradarbiavimą.

Jūsų

Jadvyga Reginienė,
Septintosios tautinių šokių šventės
vyriausia meno vadovė

Rochester, N.Y.
1984 m. liepos 3 d.

Ottawa, Ontario

PADEKA

Džiaugiuos turėjusi progą pasibendrauti su mieliu Otavos lietuvių man suruoštamame mergvakarije.

Nuoširdžiai dėkoju rengėjoms — Vidai Balsevičiūtei, Dianai Rudzevičiūtei-Brikienei ir Loretai Lukšaitėi už jų darbščias pastangas ruošiant šią iškilnę. Miela Giedre, nuoširdžiai dėkoju Tau už mielą įteikimą lietuviškų dovanėlių, kuris man buvo nepaprastai vertingas. Nuoširdus ačiū visom pamergėm už gražią dovaną.

Dėkoju Juletei Mitalaitei už sklandų mergvakario pravedimą ir pamergei Kristinai Kličiūtei, kuri atvažiavo iš Montrealo dalyvauti šiame renginyje.

Mielos Otavos panelės ir ponios, mano mielos "Ramuolės", nuoširdžiai dėkoju Jum visom už bendrą ir atskiras dovanas, už skanių tortų ir sausainių iškeipimą. Mėgindama naujus receptus su nauja

Storas leidinys
Šventės leidinys, redaguotas Alfonso Nako ir gražiai iliustruotas Ados Korsakaitės-Sutkuvienės, paliks kaip šventės prisiminimas. Kaip visa šventė taip ir leidinys paruoštas buvusių švenčių pavyzdžiu su angliško teksto priedu. Spausdino Mykolas Morkūno spaustuvė Čikagoje. Leidinys gana didelis — 224 puslapių. Jame įdėtos šokių grupių nuotraukos, aprašymai, mecenatai ir t.t.

Pokyliai

Pagal lietuviškus papročius po sunkaus darbo reikia atsikvėpti ir pasivaikinti, tad pokyliai buvo suruošti net du: vyresniesiems puošnioje "Stouffer's Inn" salėje miesto centre, jaunimui — "Holiday Inn Independence". "Stouffer's Inn" salėje buvo 1300 žmonių ir užpildė ne tik salę apačioje, bet ir balkonuose. Šio baliaus rengėja ir organizatorė buvo O. Jokubaitienė. Ji pokylį ir pradėjo, pakviesdama Dalią Orantaitę praveisti vakarą. Dar vakarienei tebesitęsiant, Algio Modesto orkestras pradėjo groti, nes vėl reikėjo skubėti linksmintis — laiko mažai teliko. Per pertrauką dr. A. Butkus į sceną pakvietė ilgiausiai dirbusias tautinių šokių puoselėjų srities mokytojas: Oną Ivaskienę, Oną Razutienę, Galiną Gobiene, Jadvygą Matulaitienę, Genovaitę Breichmanienę ir VII šventės vadovę Jadvygą Reginienę. Joms visoms padėkojo už jų įnašą į lietuvių tautinių šokių ugdymą jaunimui gretose ir įteikė po tokią pat, kaip ir kitiems mokytojams šeštadienio vakare, graviruotą lentelę, kaip VII šventės prisiminimą.

Jaunimas linksminosi "Holiday Inn", grojant K. Polikaitės orkestrui iš Čikagos. Tuo ir užbaigta VII šventė. Dabar Klivlando lietuviai gali ramiai atsidusti. Nors ir labai nuogastavo, savo užsibrėžtą tikslą pasiekė. Aišku, Kliziejiaus neužpildė, bet to ir buvo galima tikėtis.

Toronto gintarietės tautiųjų savaitėje birželio 22-30 d.d. šoka Kepurinė "Vilniaus" paviljone. Iš kairės: A. MEDELYTE, V. SLIVINSKAITE, R. BACEVIČIUTE
Nuotr. B. Tarvydo

Po tautinių šokių šventės

AURELIJA BALASAITIENĖ

Septintoji lietuvių tautinių šokių šventė, įvykusi Klivlande š. m. liepos 1 d. didžiuliam Richfieldo Koliziejuje, neapvydė Klivlando lietuvių pastangų. Sutraukusi apie 10.000 žiūrovų iš visų pasaulio kraštų, suteikė progą ne vien pasižliaugti masiniu šokių pasirodymu, bet ir turėjo lietuvių bendravimo elementą, be kurio tokie didžiuliai renginiai neturėtų gilesnės vertės. Jei žiūrovai, suradę savo vietas mižiniškoje arenoje, su džiaugsmu, pasididžiavimu ir malonumu sekė įmantriai choreografuotais mūsų tautinių šokių figūras, visą savo dėmesį sukaupdami į šokius, muziką ir chorą, — tai ilgo savaitgalio viešnagė dar buvo svarbi ir tuo, kad asmeninių pažinimų atnaujinimas, susitikimas su draugais ir seniai matytais pažįstamais tą šventę padarė lietuviškos šeimos suartėjimo diena.

Tradicinis vėliavų inešimas, garbės svečių suminėjimas, ilgos sveikinimo kalbos bei daugiau kaip 50 pavienių grupių pristatymas publikai oficialią dalį ištesė beveik iki pusantros valandos. Prezidento Reagano iš Baltųjų rūmų telefoninis sveikinimas ir linkežimai buvo publikos ir dalyvių sutikti su didelėmis ovacijomis.

Pradedant programą, buvo pranešta, kad į šventę neatvykus dirigentui Vaclovui Verikaitiui, himnų dirigavimą perima torontiške Dalia Skrinskaitė-Viskontienė. Tiek publika, tiek orkestro nariai buvo nudžiuginami jos puikaus sugebėjimo, be pasiruošimo ir repetitijos, drąsiai ir energingai suimti į savo rankas chorą ir 50 asmenų orkestrą. Pirmoji programos dalis, pakaitomis diriguojant Algii Modestui, Broniui Kazėnui ir Rimantui Kaspučiui, parodė dešimt šokių, šokėjams darniai keičiantis, sudarant įvairias figūras, laikantis grindys paženklinant 28 kvadratų ribose.

Po pertraukos į areną žygiuojančius mūsų jauniausius šokėjus — lituanistus mokyklų grupes, žiūrovai pasitiko su ovacijomis. Antroje dalyje buvo atlikta 12 šokių, kurie, palyginus su programos pradžia, pasižymėjo didesniu įvairumu. Programai pasibaigus, buvo sugiedota maldą.

Šokių šventės garbės svečių tarpe buvo džiugu matyti mūsų naują vyskupą Paulių Baltakį, OFM, ir Stasį Lozovaitį, Lietuvos atstovą Vatikane ir Lietuvos pasiuntinį-bėš patarėją Vašingtone.

Šventės išvakarėse didžiojoje miesto centro auditorijoje įvyko susipažinimo vakaras, į kurį susirinko beveik 4000 svečių. Tai buvo laisvas pasimatymų ir pokalbių vakaras, kurio metu grojo Čikagos neolituojančių orkestras, vadovaujamas Algio Modesto. Tame vakare vyravo jaunimas, tačiau netrūko ir vyresnės kartos atstovų. Teko patirti, kad tuo pačiu metu buvęs uždaras vakaras Lietuvių namuose vadovams ir veikejams, į kurį be

specialaus kvietimo niekas negalėjo įeiti. Sekmadienį įvykę pokyliai nesiskyrė nuo kitų savo pobūdžiu.

Deja, kaip paprastai mūsų didžiųjų renginių metu atsitinka, lietuviškas jaunimas, mūsų taip branginamas, gerokai prisidėjo prie lietuvių vardo pažeminimo. Dviejuose Klivlando viešbučiuose įvyko nemalonus, vandalizmo, triukšmų, turto naikinimo, išsukusio policiją. Vandalizmo klausimas jau buvo anksčiau keliamas spaudoje, tačiau niekas mūsų autoritetingų asmenų ar veiksmų nesima iniciatyvos tai neigiamybei užkirsti kelią. Jaunimas, paliktas vienas, be vyresniųjų priežiūros, atrodo, nėra pribrendęs laikytis viešumoje linksmai, bet oriai. Rengėjai neturėtų tokių incidentų slėpti, bet pranešti tėvams ir tokius jaunuolius šalinti iš mūsų reprezentacinių grupių, suvažiavimų ir didesniųjų renginių, jiems viešai pareiškiant nepasitikejimą. Ar ne laikas mums į mūsų jaunimą pažvelgti blaiviai ir realiai? Taip, didelė jo dalis yra mūsų ateities kartinis akmuo, bet tie, kurie tik naudojasi progą, pasprukę iš namų (kokių?), daryti žalą ir griauti lietuvių garbę, turėtų būti "paženklinti", kad dar liktų bent vienas geresnis viešbutis mūsų didmiesčiuose, kuriuose lietuvių vardas nėra įrašytas į "juodąją knygą". Tai yra visų mūsų atsakomybė ir pareiga.

Jei šventę galima laikyti pavykusia, tai vis dėlto pasigenda daugelio dalykų, kurie prie tos šventės iškilmingumo ir idėjos būtų prisidėję. Koliziejuje nebuvo jokio lietuviško užrašo nei dekoracijos, pasitenkinant visų arenos išskabintomis Kanados, JAV ir Lietuvos vėliavomis. Programai prisidėjus, šonuose sumirgėjo alaus ir cigarečių reklamos. Daugumas žiūrovų negalėjo gauti programos, todėl reikėjo atidžiai klausytis pranešimų komentaro (Dalia Orantaitė iš Klivlando ir Janina-Birutė Litvinienė iš Ročesterio). Programos eigą gerokai trukdė per ilgai pranešimų dviem kalbom šokių apibūdinimai, tuo lyg ir sumažindami publikos spontanišką džiaugsmą bei entuziazmą. Šokis ir muzika kalba patys už save ir žiūrovo akiai, ir ausiai. Ilgos prakalbos pradžioje ir galęs nustelbė pagrindinę šventės temą — šokį. Deja, jau tokia mūsų lietuviška silpnybė, kad turime daug žodžių ir neatsižvelgiame į tai, jog ir veiksmu reikia palikti vietas.

Patį gražiausią ir svarbiausią šventės dalis buvo šokėjų pasirodymas. Deja, programą pabaigus liūdna maldą, nuotai- kos barometras numušus žemyn, liko pamiršti tie asmenys, be kurių darbo ir pasižven- timo toji šventė nebūtų įvykusi. Tai keturi dirigantai, kurių paminėjimui nebuvo rasta kelių momentų, nors visame pasaulyje dirigantai yra gerbiami, ar tai būtų opera, ar baletas, ar kuris kitas muzikinis renginys. Jie ne vien dir- gavo, bet ir praleido daug valandų orkestruodami, harmonizuodami, repetuodami.

Jadvyga Reginienė, kuri dirbo daugiau kaip dvejas metus, paruošdama choreografiją po platų pasaulį išsiblaškiusioms šokių grupėms, jas sujungdama į vieną darnų vienetą, liko net nepaminėta. Toks visuomeninio etiketo nepaisymas neliko nepastebėtas šventės dalyvių.

Jei ir pavyko šventę taip suorganizuoti, kad vyko programa, pokyliai ir pasilinksminimai, tai be globos palikto jaunimo klausimas, vandalizmas, rengimas uždary priėmimų ir pasitenkinimas vien žiūrovų skaičiumi bei garbės svečių pagerbimais lieka būsimeis dideliems renginiams pavydžiu, kaip nereikia daryti.

Praėjus šokių šventei, lietuvių dėmesys krypta į Šv. Kazimiero kongresą Toronte — operos premjerą ir kitus renginius š. m. rugsėjo 1-2 d.d. Reikia tikėtis, kad JAV lietuvių tą šventę savo dalyvavimu rems ne mažiau, kaip Kanados lietuviai rėmė Klivlandą.

BEATRICE BATVINIS, gimusi 1959 m. Švedijoje, baigė Muencheno universiteto medicinos fakultetą. Studijų metu praktiką atliko Amerikoje ir Pietų Afrikoje. Priimta buvo į Muencheno universitetą, nes jos tėvas Apolonijus Batvinis yra studijavęs ir baigęs veterinarijos fakultetą tame pačiame universitete. Jis, atvykęs į Švediją 1951 m., visą laiką dirbo savo profesijoje. Dabartinis metu sėkmingai verčiasi mažų gyvulių praktika. Siem dar dvi lietuviškas — Marija ir Regina Čelnerytės baigė medicinos ir odontologijos fakultetą Švedijoje. Lietuvių jaunimas Švedijoje, beveik visi, įsigyja akademines profesijas.

AMBER VIDEO PRODUCTIONS

Edvardas Gataveckas

Vestuvių iškilms filmuoja- mos "video" būdu Toronte ir apylinkėse. Žema kaina.

Skambinti telefonu
242-4114 Toronte.
Norintys parodyti pavyzdžiai.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Antroji Laisvės olimpiada

Dalyvavo apie 400 sportininkų, atstovavusių sovietų pavergtoms šalims — Estijai, Latvijai, Lietuvai ir Ukrainai

Daug laiko ir jėgų pareikalavo antroji Laisvės olimpiada, Toronto birželio 23 — liepos 7 dienomis. Jos tikslas priminti pasauliui, kad sovietų užimti kraštai yra praradę teisę save atstovauti pasaulinėse olimpinėse žaidynėse ir duoti tų kraštų sportininkams progą dalyvauti žaidynėse su savo krašto vėliavomis. Šioje olimpiadoje dalyvavo apie 400 atletų iš Kanados ir JAV. Jie atstovavo Estijai, Latvijai, Lietuvai ir Ukrainai. Lietuvių atletų buvo 110 iš įvairių Kanados ir JAV vietovių. Visi buvo gražiai uniformuoti. Lietuvių komandos spalvos — tamsiai žalia su geltonų juostų papuošimais ir vyčių ant kairiojo šono. Žiūrovų įvairiuose renginiuose buvo nuo 100 iki 800.

Meninė programa

Organizacinis komitetas šią olimpiadą praplėtė, įjungdamas ir kultūrinį festivalį plačiai žiniamam Ontario parodų bei pramogų centre prie Ontario ežero — "Ontario Place". Šis festivalis įvyko Kanados gimtadienio proga — liepos 2 d. Tai buvo labai sėkmingas dviejų valandų koncertas, sutraukęs per 2500 žiūrovų, kurių bent du trečdaliai buvo svetimačiai.

Nors lietuškos debesyse rengėjas kainavo daug nervų, tačiau oras nesukludė, ir koncertas praėjo su dideliu pasisekimu. Programą pradėjo Toronto Yorkville'je savą restoraną turintis vienetas "Ukrainian Caravan Cossacks". Savo humoristiniu įvadu visus linksminti nuteikė ir nustebeino komplikuotais šokiais su kardais.

Trumpą įvadinį žodį tarė Laisvės olimpiados organizacinio komiteto pirm. dr. Rimas Petrauskas ir valdžios atstovai. Leonas Rautinšas, Laisvės olimpiados garbės pirmininkas, įteikė premijas iškiliausiesiems sportininkams. Iš lietuvių pagerbtas Arvydas Barkauskas — disko metikas iš Londono, Ontario. Buvo išskelta Laisvės olimpiados šviečiai mėlynos, tamsiai mėlynos ir baltos spalvos vėliava su žibintu, iš kurio kyla laisvės simbolis — balandis.

Apsuptas Lietuvos, Latvijos, Estijos, Ukrainos, Kanados ir JAV vėliavų, uždegtas Laisvės olimpiados žibintas, kuris visą savaitę buvo begėjų mešamas per Toronto miesto gatves ir visų dalyvaujančių grupių kultūrinius centrus. Pirmasis begėjas, nešęs žibintą, buvo Etobicoke burmistro Dennis Flynn sūnus Tim.

Latvių tautinių šokių grupė atliko tris šokius, palydimus kanklininkų ir orkestro muzikos. Estai visus nustebeino ritminės gimnastikos pasirodymais, kuriuos atliko mažųjų mergaičių grupė su sviediniais, vyresniųjų grupė — su skarelėmis, sviediniais ir kaspiniais. Ši estų grupė yra pasirodžiusi Anglijos karalienei Elzbietai, JAV Baltuosiuose rūmuose ir Montrealyje įvykusios pasaulinės olimpiados atidarymo iškilnėse.

Lietuviams puikiai atstovavo iš Anglijos atvykusi estradinė dainininkė Violeta Rakauskaitė, kuri per pusvalandį publiką supažindino su moderniomis lietuvių dainomis. Dalį programos atliko angliška, vokiškai ir prancūziškai. Užbaigta teko ukrainiečių maseinei šokėjų grupei, kuri, išlaidama greitą tempą, sujungė 6 šokius ir sulaukė publikos ovacijų.

Programą sumaniai ir gražiai pranešinėjo Ramūnė Jonaitienė.

Prieš festivalį "Ontario Place Trillium" restorane buvo suruoštos mažos vaišės garbės remėjams. Susirinko apie 40; jų tarpe valdžios atstovai — Jessie Fliss, provincijos opozicijos vado atstovas Tony Ruprecht, Ontario provincijos

premjero Davis atstovas Yuri Shymko, provincijos NDP vadovas Bob Rae, Etobicoke burmistras Dennis Flynn su savo sūnumi, Lietuvos konsulas dr. Jonas Žmuidzinas, Estijos, Latvijos konsulai ir pasaulio ukrainiečių bendruomenės pirmininkas.

Lietingas atidarymas

Etobicoke Centennial stadione lietingą liepos 5 d., vakarą, nepaisant oro, įvyko labai gražios žaidynių atidarymo iškilnės. Organizatoriai laukė visą valandą, kol nustos lietus. Galų gale debesims trumpam prasisklaidžius, atletų eiseną, lydimą ukrainiečių jaunimo sąjungos dūdų orkestro, galėjo prasidėti. Įžygiavo lietuviai, estai, latviai, ukrainiečių sportininkai ir baltai apsirėję jų teisėjai. Kiekvieną grupę lydėjo tautiniai drabužiais apsirengę palydovai, nešdami to krašto vėliavą ir įrašą su krašto vardu.

Atletams išsiriakius aikštėje, į stadioną įbėgo begėikai, nešdami Ontario Place uždegtą Laisvės olimpiados liepsną. Tik ją bedegant ir vėl užėjo lietus. Publikos buvo tiksliai apie 100 stadijone. Kartu su mumis išsilaikė svarbūs valdžios atstovai: premjero Davis atstovas ministeris Frank Drea, kuris oficialiai atidarė žaidynes, ir konservatorių partijos Etobicoke Centre atstovas federacinėje valdžioje Michael Wilson. Pastarasis uždegančiu žodžiu priminė, kad per sportines žaidynes olimpiadoje pamirštama su kuo žaidžiama ir leidžiama okupantui krauti sau garbę pavergtųjų laimėjimais.

Laimėjimai

Žaidynėse vyravo lengvoji atletika, tinklinis, krepšinis, futbolas, tenisas, plaukimas, ledų ritulys. Iš viso atletų dalyvavo apie 400.

Lietuvių rezultatai: vyrų 100 m bėgime sidabras K. Belaišiui (11:53), vyrų 400 m bėgime sidabras A. Klemui (52:74), vyrų 800 m bėgime auksas A. Klemui (1:58:30), sidabras S. Kinderiui (1:59:94), vyrų 1500 m bėgime bronza S. Kinderiui (4:01:70), vyrų 3000 m bėgime bronza S. Kinderiui (9:00:84), 4x100 bėgime lietuviams auksas (45:45), antrame 4x100 bėgime lietuviams auksas (3:37:60).

Šuolyje į aukštį sidabras V. Belaišiui (1:90), šuolyje į tolį bronza V. Belaišiui (6:44), trišuolyje bronza V. Belaišiui (12:95); diske bronza A. Barkauskui (49:24); ietetyje auksas P. Laukaičiui (43:02); kamuolyje auksas A. Barkauskui (14:72).

Moterų 100 m bėgime sidabras A. Motiejūnaitei (13:63), 200 m sidabras A. Motiejūnaitei (28:72), 400 m auksas A. Motiejūnaitei (1:01:21) ir bronza L. Gražulytei (1:04:34); 800 m bėgime sidabras A. Motiejūnaitei (2:32:12) ir bronza L. Gražulytei (2:39:30); 1500 m bėgime bronza L. Gražulytei (5:40:20); 3000 m bėgime sidabras L. Gražulytei (12:35:90) ir bronza R. Alderdice (13:13:66); šuolyje į aukštį sidabras J. Totoraitytei (1:45); diske sidabras K. Simpson (36:58); ietetyje auksas K. Simpson (40:44); kamuolyje auksas K. Simpson (10:82) ir sidabras R. Maželytei (9:60).

Vyrų tenisą laimėjo lietuviai auksu. Moterų tenise lietuvis laimėjo bronzą. Vyrų tinklinyje lietuviai laimėjo branzą, o moterys — sidabrą. Ledo ritulyje lietuviai laimėjo sidabrą, futbole — sidabrą, krepšinyje — sidabrą. Plaukime 100 m laisvu stiliumi laimėjo Jonas Žymantas (55:71).

Baigminiai renginiai

Laisvės olimpiada baigėsi šokiais puošnioje "Constellation" viešbučio salėje, kurioje grojo "New Wave" ukrainiečių orkestras. Susirinko visi atletai ir maždaug 300 iš visų keturių grupių jaunimo. Šokių

metu pusvalandžio programą atliko Violeta Rakauskaitė.

Loterijos traukimas įvyko baigminių krepšinio rungtynių metu. Pirmąjį laimikį kelionę dviem į Floridą laimėjo Gabija Petrauskienė, antrąjį vaizdinį rekordą laimėjo latvis, trečiąjį — spalvotą televiziją laimėjo ukrainietis.

Didžioji olimpiados dalis baigta, tačiau dar vykdomas paskutinis užsimojimas — Laisvės olimpiados žibinto nuvežimas į pasaulio olimpinį žaidynių miestą Los Angeles, kur jį simboliskai sujungs negalinčius dalyvauti su savo vėliavomis atletus su dalyvaujančiais. Taupant lėšas, žibintas gabenamas automobiliu Laisvės olimpiados organizacinio komiteto pirmininko dr. Rimo Petrausko ir Dariaus Čuplinsko iš Toronto. Los Angeles mieste Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos valdyba, kartu su BAFL, rengia žibinto priėmimą prie miesto rotušės. Prie Los Angeles miesto ribų dviratininkai perims žibintą, kuris bus nuvežtas (kaip buvo daroma Toronte) prie visų keturių grupių kultūrinių centrų. Po to bus priėmimas prie Los Angeles miesto rotušės, kur torontiešiai perduos iš Toronto miesto burmistro atvežtą raštą bei liepsną, kuri degs iki pasaulio olimpinio žaidynių pabaigos.

Didžiosios spaudos dėmesys antrajai Laisvės olimpiadai buvo didesnis negu pirmajai. Spaudos konferencija birželio pradžioje susilaukė 6 pagrindinių spaudos atstovų. Pasirodė gana ilgas straipsnis "Toronto Star" dienraštyje. Pačios olimpiados metu daugiausia dėmesio susilaukė atidarymo iškilnės, kuriose dalyvavo atstovai iš 3 televizijos stočių. Jos tą vakarą per vietinės žinias rodė trumpas ištraukas iš olimpiados atidarymo. Per sekančias dvi dienas pasirodydavo dienraščių atstovai, kurie sekė žaidynes. Tų dviejų dienų laikotarpį pasirodė straipsniai, aprašantys sportinius rezultatus.

Gabija

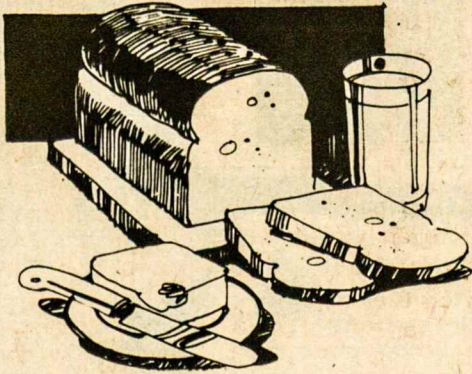

Ontario vyriausybės ministeris FRANK DREA atidaro Laisvės olimpiadą Toronte š.m. liepos 5 d. Skėtį laiko (kaireje) Laisvės olimpiados rengėjų komiteto pirm. dr. RIMAS PETRAUSKAS. Nuotr. V. Žalnierūnaitės

Laisvės olimpiados liepsną Toronte uždega du begėikai atidarymo iškilnėse 1984 metų liepos 5 dieną. Nuotr. V. Žalnierūnaitės

Kur žmonės, patekę į tikrą vargą, visuomet gali rasti pagalbą?

Ar žinote, kad Kanados vyriausybė duoda 50 nuosimčių lėšų, kad provincinės vyriausybės pagalbėtų paskiriami asmenim ir šeimoms reikalo atvejais?

Šios federacinės lėšos yra perduodamos provincijoms pagal Kanados pagalbos planą (Canada Assistance Plan — CAP).

Ar žinote, kad 1982-83 metais provincijos gavo daugiau kaip 3 milijonus dolerių iš federacinių išteklių pagal tą planą?

Kokia finansinė pagalba nepasiturintiems yra teikiama per CAP?

- bendroji socialinė pagalba (labaros lėšos)
- pagalba namuose seneliams, vaikams ir paliegiams
- vaikų gerovės programos
- dieninė pagalba ir namų ruošos patarnavimai

Ar žinote, kad šios programos, remiamos Kanados vyriausybės per CAP, teikia pagalbą daugiau kaip dviem milijonam kanadiečių?

Kanados pagalbos planas tėra vienas pavyzdys, rodantis nuolatinį Kanados vyriausybės išpareigojimą pagalbėti tiems, kurie tos pagalbos yra labiausiai reikalingi.

Jei norite daugiau žinių apie šias ir kitas Kanados vyriausybės programas, kurios gali būti jums naudingos, užpildykite čia žemiau dedamą atkarpą ir išsiųskite.

Return this coupon to: Publications Canada, P.O. Box 1986, Station B, Ottawa, Ontario K1P 6G6

Please send me the booklet Canada. Where Else? in:

☐ ENGLISH	☐ GREEK
☐ FRENCH	☐ ITALIAN
☐ CHINESE	☐ PORTUGUESE
☐ GERMAN	☐ UKRAINIAN

NAME: _____

ADDRESS: _____

CITY: _____ PROVINCE: _____

POSTAL CODE: _____

CP-5510-1 **Canada**

Vertimas — "Tėviškos žiburiai"

Lenkijos lietuvių rūpesčiai

Šteto lietuviai leidžia mašinėle rašytą biuletinį "Pajūrio lietuvis". Čia pateikiame ištrauką iš 1984 m. gegužės mėnesio. RED.

Gegužės 19-20 d.d. Punske įvyko Lietuvių visuomeninės kultūros draugijos IX suvažiavimas. Iš visos Lenkijos liaudies respublikos atvažiavo 68 delegatai ir nemažai buvo kviestų svečių. Iš viso buvo daugiau kaip 100 asmenų.

Ženklėlis

Suvažiavimas labai puikiai buvo suorganizuotas. Tam tikslui išleistas plastikinis prisegamas ženkliukas. Tik gaila, kad nespaltvotas. Ant balto fono — didelis medis. Išsiskakojęs. Matosi storos jo šaknys. Tai simbolis mūsų LVKD draugijos, kuri jau gyvuoja 26-tus metus Lenkijos liaudies respublikoje. Ženkluko viršuje kiek įstrižai užrašas "IX Suvažiavimas", viduje medžio didelė raidė — LVKD, apačioje medžio šaknų — 1984. Kamienas augančio storo medžio, rodantis savo jėgą storumis šaknimis. Po metų yra užrašas PUNSKAS.

Taip, mano brangieji tautiečiai, PUNSKAS ir mūsų Draugija stiprėja bei auga. Jaunimo pulkai suorganizavo koncertą su senesnio amžiaus žmonėmis. Čia dedamos pastangos pastatyti lietuviškos kultūros namus netoli lietuviškos mokyklos, kuri pavadinta Antano Sniečkaus vardu. Joje mokosi lietuvių vaikai — pradžios ir vidurinio išsilavinimo.

Koncertas ir pranešimai

Punks, Seinu, Suvalkų ir Balstogės saviveiklos kolektyvai davė puikų koncertą — dainų ir šokių, puikių lietuviškos muzikos. Koncertavo vaikai nuo priešmokyklinio amžiaus iki pagyvenusio amžiaus žmonių. Gegužės 19 d. linksminio IX-to suvažiavimo delegatus ir svečius beveik 3 valandas.

Diskusijose delegatai kėlė klausimą, kaip išlaikyti gražią lietuvišką kalbą. Siūlyta, ypač jaunimui, daugiau skaityti lietuviškų knygų. Šteto LVKD ratelio pirmininkas Jonas Žaliapienis savo kalboje

paliėtė lietuvių kultūros ir paminklų apsaugą. Kaip visiems yra žinoma, (Soldino) Pšcelniko miške, netoli miestelio Myslibožio, Gožovo vaivadijoje, yra mažas gabalėlis 314 m² lietuviškos žemės, apšlakstytos lietuvišku krauju, kur mūsų Lietuvos didvyriai Steponas Darius ir Stasys Girėnas, perskridę Atlantą, čia atidavė savo gyvybę, išgarsindami mažos Lietuvos tautą visame pasaulyje. Mes rūpinamės šio granitinio paminklo priežiūra ir globa.

Po 50-mečio iškilmių pernai prie paminklo atvežta geros žemės, išlyginta ir dabar pavasari pasėta baltų dobiliukų, kad gražiai sužaliuotų iki saskrydžio liepos 14-15 d.d. Tą dieną mūsų Šteto LVKD ratelis organizuoja bendrą narių susirinkimą prie paminklo.

Jau iškastas šulins klane prie miško, kad paminklo globėjas Julius Sanvatis turėtų arčiau vandenį gėlms palaistyti. Girininkija pasodino gyvatvorę aplink paminklą, o toliau nuo tvorelės pasodino šermukšnių medelių, kad pavasarį puostų savo žiedais, o rudenį — vaisiais. Naujas urėdas yra labai malonus ir palankus žmogui.

Dabar yra daroma metalinė pašto dėžutė korespondencijai. Kiekvienas apsilankęs prie paminklo galės parašyti savo pastabas ir pasiūlymus šiuo reikalu apie priežiūrą ir globą...

Dėžutės projektuotojas ir darbo vykdytojas yra Kazimieras Pečiulis. Ši dėžutė yra lietuviško namelio stiliaus.

Norime pastatyti prie plento rodyklę su užrašu, keturiomis kalbomis — lenku, lietuvių, vokiečių ir anglų, kad kiekvienas turistai galėtų sužinoti koks tame miške yra paminklas. Norėčiau padėkoti tiems, kurie atsiuntė mums tekstus užrašui svetimomis kalbomis: Juozui Vainai ir Algiiui Uzdilai iš Punsko, tautiečiai iš Anglijos — D. Balsevičiui, iš JAV — Edm. Jasiūniui, iš Vokietijos — Jurgiui Pyragui.

Iš Lietuvos gauti 2 projektai kelio rodyklės — Kestučio Mikšio bei Arvydo Vaitulevičiaus iš Vilniaus ir Štūdės Henriko. Nuosirdus lietuviškąs aciu jums, mieli tautiečiai, nuo Šteto lietuvių.

Norime pastatyti lietuviško stiliaus klėtėlę prie paminklo miške. Tai būtų mažas muziejus Dariaus ir Girėno jų žuvimo vietoje. Bet prie paminklo urėdija statyti neleidžia. Sakoma, kad bus naikinama ir siūlo pastatyti miške prie kelio girininkijos sodybos, kuri stovi pusiaukelį nuo plento iki paminklo. Girininkas Piotr Nivinskis žada padėti medžiaga.

Nauja vadovybė

Lietuvių visuomeninės kultūros draugijos suvažiavime Punske buvo išrinkta nauja centro valdyba iš 33 asmenų. Jon įėjo Wrocławio ratelio pirm. dr. Vytautas Markevičius ir sekr. Antanas Žukauskas, iš Šteto inž. Vytautas Žemaitaitis ir pirm. Jonas Žaliapienis, iš Slupsko — sekr. Antanas Suračius, iš Gdanskio — pirm. Juozas Uzdila, iš Varšuvos — dr. Bronius Makauskas. Į prezidiumą išrinkti 7 asmenys: pirm. Romas Vitkauskas, pavaduotoju — dr. Bronius Makauskas, sekr. Algirdas Nevulis ir 4 nariai.

Pakeisti LVKD įstatai — ratelių valdybos sudėtis iš 3 — pakelta iki 5. Taip pat padidintas nario mokeskis iš 5 zlotų iki 10 į mėnesį.

Pasak biuletinio, 1984.IV.21 mirė Šteto vaivadijoje a.a. Juozas Kiveris, gimęs 1910.X. 24 Vilkaviškio apskr. A.a. Ona Butrimienė palaidota 1984.V. 17 Bydgosčio kapinėse.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 638-3171, 247-6405

Pianino technikas

A. BRICKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagalbėti juos perkant arba parduodant.

Skambinti 762-6128 Toronte.

Prisidėkime savo aukomis prie kovojančios Lietuvos — aukokime Kanados lietuvių fondui.

Skirkime palikimus — Canadian Lithuanian Foundation. Kapitalas Lietuvai — nuosimčiai lietuvių išlaikymui!

Sveikata ir labdara
KANADA
kur gi kitur?

Government of Canada

Gouvernement du Canada

Canada

Organizuotų vilniečių darbai

Vilniaus krašto lietuvių sąjungos informacija

Iš patirties žinome, kokią didelį vaidmenį atliko lietuviškas spaudos žodis tautiniame mūsų atgimime bei Lietuvos valstybės atkūrimu. Tos patirties skatinama, Vilniaus krašto lietuvių sąjunga, politinėje veikloje žinoma kaip Rytų Lietuvos rezistencinis sąjūdis, skyrė didelį dėmesį leidimui knygų ir studijų, liečiančių Vilniaus krašto lietuvių veiklą ir kovas okupacijos metu. Ji neužmiršta ir etnografinių pietryčių Lietuvos žemių, į kurias visad pretenzijas reikšė bei tebereiškia lenkai ir net gudai. Toms pretenzijoms atremti 1980 m. VKLS centro valdyba, vadovaujama tuometinio pirm. dr. Jono Šalnos, išleido dr. Algirdo Budreckio redaguotą kolektyvinį veikalą "Rytų Lietuva".

Veikalui pasirodžius, paaiškėjo, kad yra būtina ir antroji "Rytų Lietuvos" laida anglų kalba, kad akademiniams mūsų jaunims geriau suprastų bei pažintų tautines lietuvių problemas, siekdamas Lietuvos valstybei etnografinių žemių. Taip pat būtinas reikalingas supažindinti kitų tautų mokslininkus su teisingais, mūsų požiūriu, reikalavimais atskleidžiantis laisvos Lietuvos etnografinių žemių atgavimo siekiuose.

Tad jau tais pačiais metais įvykęs Sąjungos suvažiavimas Čikagoje išpareigojo naują centro valdybą išleisti antrą "Rytų Lietuvos" laidą anglų kalba ir pakviesti dr. Algirdą Budreckį būti ir anglų kalbos laidos redaktoriumi. Malonu pranešti Sąjungos nariams, anglų kalbos laidos remėjams ir lietuviškajai visuomenei, kad "Rytų Lietuvos" veiklas anglų kalba jau baigtas metais M. Morūno spausdintojo Čikagoje ir šiais, kaziemieriais 1984-tais metais, minint Spalio 9 (Jaunimo centras, Čikagoje) numatomos ir jo sutiktuves, kurias, bendromis pastangomis, organizuos VKLS ir Čikagos skryčiaus valdybos.

"Rytų Lietuvą" anglų kalba redagavo ir taktinius pasitelkę vertė dr. Algirdas Budreckis iš Quincy, Mns., o kalbą ir korektūras peržiūrėjo Nijolė Gražulienė iš Hazel Crest, ILL. Tad tikimasi, kad šių žinomų intelektualų pajėgumas užtikrins "Rytų Lietuvos" veikaliui akademinių lygi.

"Rytų Lietuvos" kelyje iki "pabaigtuvių vainiko" buvo daug kliūčių, tačiau Sąjungos vadovybės ryžtas ir pastangos bei lietuviškosios visuomenės dėsnumas nugalėjo visas kliūtis, ir "Rytų Lietuvą" dviem kalbom išleista pasaulin, kad pasitarnautų Vilniaus kraštui ir mūsų tautos labui.

Hamilton, Ontario

ATITAIŠYMAS. "T2" 26-27 nr. aukojusių Tautos fondui sąrašą a.a. J. Valaičio atminimui, netiksčiai išspausdintos pavardės: vietoje O. Grikiotis turi būti V. Grikiotis; vietoje V. Narkevičius t.b. V. Norkevičius; vietoje A. Rinkevičius t.b. A. Pinkevičius.

Red. pastaba. Prašome sąrašą sudarinėtojus labai aiškiai rašyti vardus ir pavardes.

St. Catharines, Ont.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖJE Kilylande, dalyvavo ir keletas katarinietų, jų tarpe ir šis korespondentas. Visi parsivežėme gražių išpūdžių. Nustebome šventės didingumu, geru jos paruošimu, precizišku programos pravedimu. Sėdintiems milžiniško Kolizijos vidurinėse eilėse ir žiūrint į šokėjus iš viršaus, vaizdas keitėsi kaleidoskopiškai, sudarydamas išpūdingus gyvus lietuviško rašto kilimus.

Programos pradžioje prieš žiūrovų akis pražygiavo per 50 tautinių šokėjų grupių iš įvairiausių vietovių, net iš Argentinos ir Brazilijos. Iš viso buvo apie 2000 šokėjų. Tvarkingumas, žvalumas, preciziškumas iki asarų jaudino jautresnius žiūrovus. Tiesiog buvo nuostabu matyti, kad dar tiek daug gali lietuviai, gyvenanti be tėvynės svetimame krašte! Tik žiūrovų galėjo būti daugiau.

Po šventės viename autobilyje pastebėjau šešis jaunus lietuvius, pasirodžiusius vykti namo.

— Kaip toli? — klausiau ryžtingo veido vairuotoją.

— 1700 mylių.

Virš automobilio leidimo pritaista graži lentelė. Viena gale Gedimino stulpai, kitame — Vyčio kryžius, o vidury — žodžiai angliai: "We are Lithuanians and proud of it". Kor.

Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniška (ir) knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvius. Telefonas 625-2412

P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Lietuvių tinklinio komanda Laisvės olimpiadoje Toronte pertraukos metu aptaria savo žaidimo strategiją. Nuotr. V. Žalnierūnaitės

Rašo iš Argentinos

Plačiai paminėti sibiriniai trėmimai

Birželio 12 d. Lietuvai išlaisvinti komitetas Argentinoje paskelbė atitinkamą deklaraciją ryšium su 1941 m. tragiško birželio įvykiais Lietuvoje. Ji turėjo didelį atgarsį Argentinos spaudoje ir radijo transliacijose.

Buenos Aires dienraščiai "La Prensa", "La Nacion" ir "La Razon" išspausdino straipsnius o "Radio El Mundo", "Radio Mitre", "Radio del Pueblo" ir "Radio Belgrano" transliavo komentarus trumpom ir ilgom bangom. Jie tikrai pasiekė ir kitus P. Amerikos kraštus. Žinių agentūra "TELAM" minėtąją deklaraciją išsiuntinėjo spaudai. Ji pasiekia beveik visus Argentinos laikraščius, žurnalus, radijo bei televizijos stotis, taip pat kitus šio kontinento kraštus — Urugvajų, Paragvajų, Braziliją, Boliviją, Peru.

Minėtoje deklaracijoje LIKAR pasmerkė Sovietų Sąjungą "už žiaurius 1941 m. įvykių trėmimus...", kur daug tikstančių lietuvių buvo prievarta išvežti iš Tėvynės į Si-

biro lagerius-kacetus... vien tik už tai, kad mylėjo ir gynė savo gimtąjį kraštą, užgrobtą bolševikinės kariuomenės.

Daugumas jų ten žuvo... Tik labai mažas skaičius lietuvių su palaužta sveikata grįžo Lietuvon. Jie yra gyvi liudininkai tragiško birželio, kurį Argentinos lietuviai skaudžiai prisimena, gyvendami laisvėje. "Mes smerkiame Sovietų Sąjungą už grubų žmogaus teisių pažeidimą Lietuvoje, rusifikaciją, Bažnyčios ir tikinčiųjų persekiojimą, disidentų represiją ir jų kankinimą psichiatrinėse ligoninėse. Šia proga primename laisvam pasauliui, kad hegemoninė sovietų imperija pradėjo savo ekspansiją, siekdama užvaldyti pasaulį. Ji 1940 m. okupavo Lietuvą, Latviją ir Estiją. Lietuva buvo viena iš pirmų sovietų pavergtų tautų, kurių dabar yra net ir mūsų Amerikoje, kur kubiečių Trojos arklys gresia sunaikinti laisvę bei demokratiją šiame kontinente ir atiduoti ją tautų kalėjimui — Sovietų Sąjungai".

Aleksandras-Artūras Mičiūdas

Slovakijoje - panašiai kaip Lietuvoje

(Atkelta iš 2-ro ps.)

Sekančią dieną, drauge su vyskupu, galėjau dėti rankas ant savo draugų galvų, maldaujant Šv. Dvasios pagalbos. Senelis vyskupas turėjo sukaupti visas jėgas ir visą šventimų laiką drebėjo. Palikome X miestą gavę mažų dovanėlių padalinti kunigams, uždarytiems konc. stovyklose. Bet turėjome ypatingą dovaną padėti jiems: buvome kunigai!

Trenkianti staigmena

Žinome, kad mūsų Tėvas provincijolas, kai mus suėmė, buvo ligoninėje ir liko nesuimtas. Dabar jis slapstėsi nežinia kur. Tik trečią mėnesį po mano šventimų pavyko jį sukti. Jis man pasakė, kad pats Dievas mane pas jį atsiuntęs, nes jau kuris laikas jieškojęs manęs.

"Greitai, — man sako pasukubomis, — sėsk į traukinį į..., kuris išvažiuoja po pusvalandį. Vyksi, kur aš tau liepiu ir būsi konsekruotas vyskupu. Štai tam paruoštas raštas".

Bandžiau ginčytis, bet įsakymas man buvo duotas klusnys bėdo vardu ir turėjau nutilti.

"Rytoj tu jau būsi vyskupas ir neturėsi pareigos manęs klausyti, bet dabar turi paklusti", pridūrė juokaudamas provincijolas.

Pasileidau į kelionę, bet visą laiką buvau sujaudintas, sumišęs. Prašiau Viešpatį malonės numirti anksčiau, negu pasieksiu skirtą vietą. Bijojau ne policijos, bet baisios atsakomybės, kuri krinta ant mano pečių. Būti vyskupu... kai tapau jėzuitu, norėjau būti misijonierium! Niekas manęs neparuošė vyskupo pareigoms. Normaliais laikais tie, kurie konsekruojami vyskupa, būna psichologiškai tam paruošti. Kiti iš anksto nori būti vyskupais ir tam rūpestingai rengiasi, o čia... Be to, turi mažiau atsakomybės ir mažesnę galimybę padaryti klaidų, nes seka vyskupų nubrėžtą liniją ir turi gerų pa-

tarėjų, kai iškyla rimtesnis klausimas, o aš...

Tuo metu Bažnyčia buvo tarsi suardyta iki pamatų. Vyskupai ir jų pagalbininkai buvo koncentracijos stovyklose. Juos turėjo pavaduoti didelio bažnytinės administracijos patyrimo ir apaštalavimo asmenys, be to, turėjo mokėti išvengti persekiojimo ir ateistų kontrolės, nes valdžia dar norėjo išlaikyti tam tikrą Bažnyčios gyvybę, kasdien vis labiau ją kontroliuodama, varžydama, kad pavyktų visiškai likviduoti.

Visa tai žinojau ir jaučiau si per jaunus, nepatyręs, nepajėgus pakelti užkraunamą našą.

Atvykau į paskirtą vietą, susitikau su vyskupu, kuris turėjo mane konsekruoti viename rūsyje, apšviestame vos poros žvakų. Kai jam padaviau skrymo raštą, jis perspėjo: "Šiandien gauni pareigas, kurios bus ne garbės titulas, bet kankinystė". Girdėdamas tuos žodžius, virpėjau kūnu ir dvasia. Bet visa mano baimė išnyko, kai prasidėjo švento-šios apeigos ir Mišijų įžangoje pasigirdo žodžiai:

"Jėzaus vardui turi priklaupiti kiekvienas kelis danguje, žemėje ir po žeme". "Jėzaus vardui!" "Ko tik prašysite dėl mano vardo, aš padarysiu..." Koks supuolimas! Tas vyskupas, kuris mane konsekravo, savo šūkiu buvo pasirinkęs: "Jėzaus vardu".

Mano baimė staiga dingo. Galvojau: "Ko bijotis? Tu esi tik įrankis. Kristus veda kovą su tamsybių galybėmis. Esi tik menkas ir paprastas įrankis Jo rankose. Jis panaudos tave, dėl to neturi nieko bijotis".

Pirmą kartą dalyvavau vyskupo konsekracijoje, ir tai buvo mano konsekracija. Viskas vyko labai paprastai, be vyskupiško insinigių, simboliškai panaudojant tik tiek, kiek buvo reikalinga ir būtina "ad validitatem". Kai vyskupas skaitė formulę "Priimk žiedą", man vietoj žiedo padavė purifikatorių, vartojamą Mišiose, kaip, simbolinį, ženklą vienybės su Bažnyčia.

Iš visos širdies padariau pažadą ištikimybės popiežiui ir Evangelijai, atsakydamas: "Taip, noriu". Į klausimą: "Ar nori būti tėvu, prieglauda vargšų, apleistųjų, pakeleivių, ar nori jiems padėti?" Atsakiau: "Noriu". Buvau dar iš savo motinos išmokęs mylėti ne tik

Dievą, bet ir visus žmones. Konsekracijos momentu supratau, kad Dievas mane šaukia dėl mano iškilmingų įžadų atsidėti vargšams, ir ši yra svarbiausia vyskupo pareiga.

Angliakasiai į kunigus

Mano, kaip slapto vyskupo, svarbiausia pareiga buvo paruošti ir šventinti naujus kunigus. Kunigų šventinimas, be abejonės, yra vyskupui labiausiai jaudinantis momentas, nes tada jis dalyvauja didžiausioje Kristaus valdžioje: per teikia Kristaus kunigystę kitais, pats tapdamas žiedu grandinės, kuri riša visus kunigo veiksmus su Kristumi. Drebedavo mano rankos, kai šventindavau kunigus ne apšviestoje ir išpuosloje katedroje, bet miške, lūšnoje, ligoninėje. Vėliau, kai Vakarose šventindavau kunigus puošniose katedrose, nejausdavau tokio susijaudinimo ir pergyvenimo, kaip šventinant kunigus slapta.

Kandidatai būdavo iš anglių kasyklų, buvę seminaristai, neteisti sunkiesiems darbams. Jie, pasinaudodami laisvu laiku, išsisukę iš kontrolės, atėdavo pas mane gauti kunigo šventimų. Buvo ir kitų darbininkų, kurie ruošėsi kunigystei. Dugelis jų man sakydavo: "Kunigai yra kalėjimuose. Bažnyčia reikalinga kunigų. Norime užimti jų vietą. Ką turime daryti? Kartais būdavo sunkumų, nes atėdavo pas mane vedusieji vyrai ir sakydavo: "Susitariu su savo žmona nesinaudoti santuoka, kad galėčiau tapti kunigu ir užimti vietą tų, kurie yra kalėjimuose. Ką turiu daryti?"

Tepdavau šv. aliejumi kietas, pūslėtas, iš pažiūros suodinas ir nešvarias rankas (yra darbu, prie kurių rankos visada lieka neuoplauamos — tai žinau iš patirties). Bet jų akys spindėjo, aš pats jaudinausi matydamas jų džiaugsmą, uolumą ir drąsą.

Po šventimų paprastai jiems sakydavau: "Brangūs broliai, kas atsitiko? Dabar vėl grįšit į imones, kasyklas, tačiau visą, ką darysite, kiekvienas darbas bus dabar atliekamas kunigo rankomis. Jūsų darbas bus kunigo darbas net ir tada, kai negalėsite aukoti šv. Mišių".

Ir šiandien katakombų Bažnyčioje netrūksta pašaukimų. Tačiau juos paruošti taip, kaip ruošiami kunigai laisvėje, yra darbas sunkus, pilnas pavojų. Bet kito kelio nėra.

Paruošė J.V.

Ročesteryje po sibirinių trėmimų minėjimo. Iš kairės: klebonas kun. J. VASKYS, OFM, paskaitininkė dr. M. ULECKIENĖ, V. LITVINAS, B. LITVINIENĖ. Nuotr. V. Staškevičiaus

ROCHESTER, NEW YORK

SIBIRINIŲ TRĖMIMŲ minėjimas Ročesteryje įvyko birželio 17 d. Šv. Mišias už mūsų tautos tremtinius Sibire atnašavo parapijos klebonas kun. J. Vaskys. Pamaldų metu buvo prisiminti ir mūsų sąžinės kaliniai disidentai, žuvusieji ir gyvi tebekalinami Sibire vergų stovyklose.

Pamaldose dalyvavo ramovėnų, legijonierių, Gudyno posto ir skautų organizacijos su savo vėliavomis. Gražiai pasipuošusios tautiniai drabužiais, jaunos merginos nešė atnašas ir gėles prie altoriaus, kur buvo išstatyti V. Skuodžio, Antano Terlecko, kun. K. Čepulio, OFM, V. Petkaus, arkivyskupo M. Reinio, V. Vaičiūno, N. Sadūnaitės, kun. S. Tamkevičiaus, B. Gajausko ir kun. A. Svarinsko fotografijos, kurias padidino Vyta. Staškevičius. Altoriaus priekyje buvo padėtos dailininkės Živilės Vidmantienės iš spygliuotų vielų nupintas vainikas. Ji taip pat nupiešė prasmingą iliustraciją parapijos biuleteniui. Prof. Ant. Klimas ir Vaidevutis Draugelis skaitė tai dienai pritaikintas maldas, kurias parėšė rašyt. Jurgis Jankus.

Po pamaldų parapijos salėje dr. M. Uleckienė iš Toronto gražiai pristatė Birutę Litvinienę. Inž. K. Lapinas parodė jos atvežtą filmą, kurį yra gavusi iš Izraelio. Ten parodyti koncentracijos lageriai Sibire, kur tūkstančiai lie-

tuvių kentėjo ir mirė bei tebekentė iki šiol. Savo paskaitoje dr. M. Uleckienė papasakojo, kas yra daroma Kanadoje, siekiant palengvinti mūsų kalinių kančias, ir nurodė būdus, kuriais Ročesteryje lietuviai galėtų prisidėti prie šios akcijos. Baigdamą ji padėkojo klebonui ir visiems parapijiečiams, kurie savo aukomis prisidėjo prie mūsų kalinių gelbėjimo. Aukų šventovėje buvo surinkta per antrą rinkliavą \$700. Po \$100 paaukojo M. Kislauskas ir Magd. Miškinienė; kun. J. Vaskys \$83; V. Draugelis, dr. Vl. Lelis, rašyt. J. Jankus ir dr. J. Dėdinas — po \$25. Kiti paaukojo po mažiau.

Po minėjimo svečiai buvo pavaišinti kava ir pyragaičiais, bei kitais užkandžiais, kuriuos paruošė Nijolė Draugelienė ir Izabelė Žmuidzinienė.

J. Jurkus

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

SIŪSKITE ŠIĄ ATKARPĄ DABAR

To: PROPANE SAFETY,
555 Yonge Street, Toronto, Ontario
M7A 2H6.

Please send me your free
20-page handbook,
LIVING SAFELY WITH PROPANE.

NAME: _____

ADDRESS: _____

CITY: _____

P. CODE: _____

NEPALEISKITE

SAVO SAVAITGALIŲ

DŪMAIS!

Dujos (propane) yra labai patogus kuras vasarnamių žmonėms, stovyklautojams, kepsnių kepėjams savo kiemuose. Jis yra švarus, greitai veikiantis ir efektyvus virimui, šaldymui ir apšvietimui. Bet, kaip ir kiekviena degama medžiaga, dujas reikia vartoti atsargiai. Ar žinote, pavojdžiai, kad:

- dujos kepančios negali būti vartojamos uždaroje vietoje;
- dujų cilindrai turi būti laikomi lauke ir tikrinami kas dešimt metų;
- dujų cilindrai visuomet turi būti laikomi aukštinėje pozicijoje, gabenant ar padedant;
- dujų cilindrai turi būti laikomi išorinėje pusėje poilsui skirtų autovežimčių arba tokioje vietoje, kuri yra aklina uždara, nepraleidžianti dujų autovežimčių ir vėdinama tiesiai išorėn;

- labai patartina dujomis varomus šaldytuvus valyti ir tikrinti kasmet.

Daugiau žinių apie saugumą rasite nemokamai gaunamoje mūsų knygelėje. Atsiųskite atkarpėlę dar šią dieną, ir gausite ją. Tai labai naudingas vadovas, kurio dėka dujos visuomet bus draugas, o ne pavojus jums ir jūsų šeimai.

Ontario vyriausybė teikia pagalbą žmonėms.

Ministry of Consumer and
Commercial Relations

Robert Elgie M.D., Minister
William Davis, Premier

Toronto "Gintaro" dainos vienetas rengiasi išleisti savo įdainuotų dainų plokštelę. Nuotraukoje gintarietės rekordavimo metu. Iš kairės: Ž. ŠILININKAITĖ, R. KAKNEVIČIŪTĖ, A. BISKYTE. Nuotr. O. Burzdžiaus

Kotrynos Grigaitytės "Tylos dovana"

Rašytojų draugijos premijuotas poezijos rinkinys

ANATOLIJUS KAIRYS

Poetė Kotryna Grigaitytė poeziją mėgstanciai visuomenei gerai pažįstama ir dar geriau vertinama. Poezijos kelią pradėjusi dar nepriklausomybės laikais rinkiniu "Akys pro vėduoklę", ji nuėjo gana toli žydomis lyrikos pievomis ir sukūrė ryškų bei savitą brailą, tuo įrašydama savo vardą nenykstančiame laiko granite. Ji pelnytai laimėjo kelias premijas už savo kūrybą, įskaitant ir pačią aukščiausią — metinę Lietuvos rašytojų draugijos premiją. Ji — viena iš kiliausių moterų poečių išeiškosios poezijos baruose.

1983 m. gale "Darbininkas" išleido K. Grigaitytės naują poezijos knygą "Tylos dovana". Rinkinys suskirstytas į tris skyrius: "Palikta vasara", "Aidas" ir "Peteliškės sparnas". Visuose trijuose skyriuose pagrindinis motyvas ir bus "tyla"! Laimė tik, kad ši tylą nėra pesimistinė ar negatyvi, ne nusiylimą gyvenimu dainuojanti tylą, o priešingai — kontempliatyvi, susitaikanti ir nuolankiai priimanti Aukščiausiojo valios sprendimą tylą.

Pirmame skyriuje "Palikta vasara" gana žymus prarastos tėvynės motyvas, ramus skausmas poetės išsikūsinęs nelaimės, meilės praeciai ir žemei, daug tylios reminiscencijos. Sakytume ji kalba už kiekvieną mūsų:

*Kiek beržų išrauta
pikto upių srauto,
ko sodybų vartai
liko užkili?
Tu ir vėl tyli... Audėja, 18 p.*

Tėvynės praradimo motyvas poezijoje nėra naujas, nauja yra tai, kad poetė neieško kaltininkų, faktą priima kaip likimą, nelaimę kentėti — kaip dovana:

*Jau iš toli šaukiu tau,
jau iš toli tau mau.
Nekaltink dešinę bei kairę
Už prarastą rytą.
Nekaltink, 19 p.*

Sugebėjimas kalbėti tylą iš tiesų yra didelė poetinė dovana. Ši dovana labai ryški ir antroje rinkinio dalyje "Aidas". Čia sukaupti asmeniniais poetės išgyvenimai ir laiko patirtis tą nelemta vasarą, kai visi pakilome žygiui į Vakarų, tačiau ir šiuos lemtingus įvykius aprašydama poetė lie-

ka ištikima daugiau tyliai kančiai, negu kovos šūkiams:

*Skambėjimas po kojų ritas,
Kai rasomis brendi.
Atodūsiai lyg dinamitas
Vis kaupiasi širdy.
Mėnesiena, 45 p.*

Tyla čia simbolizuoja savitvardą. Poetė nekovoja, nieko neorganizuoja, niekam negrūmoja ir kartu niekam nesiryžta, nors jos širdyje "dinamitas kaupiasi", jos kelias ne kova, ne revoliuciniai idealai ar pasipriešinimas ateinančiai grėsmei, o "skambėjimas" — pakeisti ji nieko nebando. Tėviškės, sodybos ilgesys poetės tiesiog svaigina, ir ši savo gimtų namų nostalgija išreikšta labai subtiliai, atsiliepiama kiekvieno skaitytojo širdyje:

*Aukso varpos, rugiagėlės
Pradalėgėna gula.
Tegu žydi, tegu žėri,
Tau širdy, sesule.
Rugiapjūtė, 47 p.*

Trečiame skyriuje "Peteliškės sparnas" būtų labai tragiškas, jei ne švelni susitaikymo gaida, jei ne optimistinis pasidavimas neišvengiamybei. Iš skyriaus pavadinimo spręstume, kad turėtų būti erotinių eilėraščių pluoštas, bet jų nėra, tik liepsnelė, nelabai kaitri, vargu ar peteliškė nusvilut sparnukus, o apie sudegimą jau netenka kalbėti... Ir čia meilė išsako tylą. Tai būdinga moteriškai lyčiai.

*Jau sparnas padangėn nekyla.
Tik laukia rudens,
susisupęs į tylą.
Peteliškės sparnas, 55 p.*

Poetės meilė laukia rudens "susisupusi į tylą" — tai lyg rezignacijos ženklai. Tai poetams irgi neįprasta, tačiau Grigaitytei būdinga, ypač šiam rinkiniui, nes, kaip minėjau, ramios tylos motyvas eina raudonu siūlu visa tematine vage. Tai grynai individualistiniai motyvai, gal net svetimi poetei, lyginant su jos ankstyvesniaisais kūrinių. Pavyzdžiui:

*Pasibeldus į tuštumą,
tyla įeina pro duris.
Žvalgais, kaip viskas dūžta,
ir gėsta vakarykščias žibūrys.
Viskas dūžta, 60 p.*

Poetė skuba savo tylą išdailinti kitiems, laimės stoka ji jaučia labiausiai, metų naštai slėgiant:

*Skubu apeiti savo daržą,
šalna kad neužsuktų nežiniom;
kol vasara dėl palikimo varžos
su rudens viešniom.
Skubu, 67 p.*

Keli paskutiniai rinkinio eilėraščiai paskirti Dieviui, mirčiai, meilei ("Kai balsą pasilims tylą..." 80 p.). Jie gaivūs ir įdomūs, tačiau nepalengkia pačios Grigaitytės. Gražiausias rinkinio eilėraštis, mano manymu, yra "Kartą rudenį", kurį norėčiau visą pacituoti:

*Bus raudonas dangus vakaruos
Ir žarijom laukai sužuos.
Tu raizienose būsi basa
Susisupusi kojas vėsa.*

*Gal drėbėdama tiesi rankas
Į apmirusias medžių šakas,
Kad grėsmingos nakties
šiuropulį
Savo pėdas atrast negali.
Kai pavandeniu dienos
nuplauks,
Atsigrėždamas šauks,
neprišauks,
Teištarusi: visko gana...
Suliepsnos laukų aguona.
Kartą rudenį, 76 p.*

Knyga išleista švariai. Gražios ir prasmingos dail. P. Jurkaus iliustracijos labai derinasi su rinkinio tematika, korektūros klaidų nedaug.

Kotryna Grigaitytė, TYLOS DOVANA. Lyrika. Viršelis ir iliustracijos Pauliaus Jurkaus. Išleido "Darbininkas" 1983 m., 86 p. Kaina nepažymėta.

Žurnaliste VIDA ŽALNIERIŪNAITĖ, Kanados katalikų savaitraščio "The Catholic Register" reporterė-bendradarė, daug rašanti įvairiais klausimais. Ji yra pažadėjusi rašyti ir apie Šv. Kazimiero 500 metų sukakties kongresą Toronte. Šis savaitraštis turi 50.000 skaitytojų. Nuotr. Stp. Varankos

Gausi baltistikos konferencija

Dalyvavo apie 250 asmenų ir skaitė 183 paskaitas

RASA MAŽEIKAITĖ

Mokslininkams bei akademikams ypač svarbu palaikyti ryšius tarpusavyje, nes nauji atradimai mokslo pasaulyje dažnai pasirodo spaudoje tik po kelerių metų. Todėl AABS (Association for the Advancement of Baltic Studies) organizacija vis augs. Ji šiuo metu turi 852 narius JAV-se, Kanadoje, Europoje, Australijoje ir net Japonijoje! 1984 m. birželio 14-16 d.d. įvyko AABS konferencija Kanadoje, Montreale universitete. Susirinko pora šimtų dalyvių, o programoje buvo 183 paskaitos. Įdomus ne tik didelis dalyvių skaičius, bet ir jų įvairumas: į kongresą atvyko specialistai iš daugelio mokslo sričių ir daugelio pasaulio kraštų (Kanados, JAV-ų, Prancūzijos, Vokietijos, Izraelio, Švedijos ir Šveicarijos). Pateikiu tik sutrumpintą sąrašą paskaitų lietuviškom temom.

Literatūra: Ilona Maziliauskienė nagrinėjo Kosto Ostrausko vaidinimus, Išeivijos Vidutis — lietuvių išsidėvijos poeziją, Pierre Garnier — lietuviškas dainas bei pasakas O. Milašiaus poezijoje, Viktorija Skrupskelytė — prancūzių simbolistų įtaką Lietuvoje, Violeta Kelertienė — egzistencializmą lietuvių prozoje.

Menas: Lucija Baškauskas ir Stephen Anaja kalbėjo apie meną Sovietų Sąjungoje, o Jurgis Račkus — apie graviūrą Lietuvoje.

Folkloras: Helge Rinholm apibūdino paukščius ir augalus, apdainuotus lietuvių liaudies dainose, Ada Martinkus Greimas — žalčių karalienės temą lietuvių mitologijoje.

Muzika: Leonardas Simutis aiškino lietuviškos muzikos istoriją, Emilija Sakadolskienė — muzikos mokymą Lietuvoje, Gita Kupčinskienė — lietuviškos sutartinės meną.

Lingvistika: Reinis Bertulis, Harvey Mayer, Jean Puhvel ir Jules Levin gildeno lietuvių kalbos formas; įdomiai pavadinta Vladis Zeps paskaita "Is Slavic a West Baltic Language?" (tai atsakymas tiems slavistams, kurie skelbia, kad baltų kalbos kilusios iš slavų).

Ekonomika: Luc Duhamel parodė privačios spekuliacijos veiklą sovietinėje ekonomijoje.

Proistorija: Birutė Saldukienė kalbėjo apie gintaro sudarymą, o Joan Todd — apie Baltijos gintarą Mezopotamijos kraštų tradicijose; Marija Gimbutienė skaitė paskaitą apie deives baltų mitologijoje.

Prie šių įprastų mokslo šakų prisidėjo dvi sekcijos aktualiom temom: religinė praeipada ir atominis apsiginklavimas. Pirmoje David Kinsella ir naujasis AABS pirmininkas Rein Taagepera pateikė studiją apie tikinčiųjų persekiojimą Lietuvos mokyklose. Antroje buvo šešios paskaitos ir diskusijos apie Baltijos kraštų reikšmę JAV-ų ir Sovietų

Sąjungos atominio apsiginklavimo strategijoje ("Superpower policies and the Nordic Nuclear-Free Zone"). Ypač įdomiai kalbėjo Gary Guertneris. Jis, kaip profesorius JAV-bių kariuomenės karo mokykloje (U.S. Army War College), galėjo atskleisti mažai žinomus faktus apie Amerikos karo strategiją laikyseną Lietuvos atžvilgiu.

Gausiausiai atstovaujama specialybė AABS konferencijoje buvo istorija (52 paskaitininkai), bet iš Lietuvos istorijos buvo tik šešios paskaitos: Abba Strazhas ir Suzanne Champonnois nagrinėjo prancūzų delegacijos veiklą Kaune 1919 m., George Urbaniak tyrinėjo prancūzų įsipainiojimą lietuvių ir lenkų ginčuose dėl Vilniaus, Emanuel Nodel diskutavo vokiečių ir lenkų okupacijos Vilniuje, o aš skaičiau paskaitą apie lietuviško pagoniškumo vaidmenį Lenkijos karaliaus ir popiežių politikoje DLK Algirdo laikais. Kadangi aš studijuojau viduramžių istoriją, man buvo ypač naudinga išklausti Romualdo Misiūno paskaitai apie propagandinės temas sovietų istoriografijoje, ir Petro Dembowskio — "Froissart and his Lithuanian 'rese'", apie žymaus XIV š. prancūzo rašytojo eilėraščių, raginančių Europos riterius kariauti prieš pagonis lietuvius.

Nebuvo užmiršta ir lietuvių emigracija: Milda Danytė apžvelgė pastangas asimiliuoti lietuvius Kvebeke, Marija G. Slavenienė nušvietė dr. Jono Šliūpo vaidmenį lietuviškos spaudos raidoje JAV-se.

Iš šio, kad ir nepilno, sąrašo galima susidaryti vaizdą apie įvairumą ir gausumą paskaitų lietuviškom temom šioje konferencijoje, jau neskaitant jų, kurios bendrai apėmė baltiečių istoriją, sociologiją, meną ir kt. Visos buvo augščiausio akademio lygio. Pastebėtina, kad dalis paskaitininkų buvo jaunosios kartos, baigusios mokslus šiame žemyne. Toks yra AABS tikslas: suburti įvairių tautybių, skirtingų kartų specialistus, kad jie susipažintų, pasidalintų mintimis, informacija, grįžtų intelektualiai sustipręję į savo universitetus, kur dažnai jų susidomėjimas mažai žinoma Baltijos kraštais nelabai vertinamas ar net pajaukiamas.

Esu labai dėkinga Toronto Lietuvių namams ir Kanados lietuvių fondui, nes tik su jų finansine parama galėjau dalyvauti šiame ir kituose suvažiavimuose. Taip pat turime visi būti dėkingi dr. Mildai Danytei, Montrealio AABS konferencijos komiteto pirmininkei, kuri padedama savo tėvų Danos ir Juozo Danių, sunkiai dirbo, organizuodama šią konferenciją.

Tikėkimės, kad AABS ir toliau bus šešios mokslo pasaulio susidomėjimą mūsų tėvyne ir tauta.

Atsiųsta paminėti

Jonas Gutauskas, TIK VIENAS ŠUOLIS. Eilėraščiai. Įvadas Marijos Stankus-Saulaitės, viršelis ir iliustracijos — seselės Mercedes. Kalbą tikrino Juozas Vaišnys, SJ, spausdino "Tėviškės žiburiai". Torontas 1984 m., 92 psl.

E. Jasiūnas, DARIUS-GIRENAS 1933-1983. Transatlantinio skridimo 50 metų sukakties paminėti. Išleido Dariaus-Girėno albumo komitetas. Aplankas ir viršelis — Petro Aleksos. Čikaga 1984 m., 263 psl. Kaina — \$25.00 JAV. Gaudamas pas platintojus ir leidėją (D-G albumo komitetas, 6437 South Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629, USA).

AIDAI, 1984 m. 2 nr. Vytautas Volertas rašo apie kazimierines iškilmes Romoje, Janina Reklaitienė — apie lietuvių kalbos vystymosi brožuos, A. Vaičiulaitis — apie Juozą Keliuotį, A. L. — apie F. Kafkos kelionę į Lietuvą, A. Plukas — apie JAV lietuvių veiklą 1983 m. Eilėraščių — Lidijos Šimkutės, novelė — Petro Melniko. Kronikinis skyrius "Iš minties ir gyvenimo", knygų recenzijos. Numeris iliustruotas Albino Elskaus vitražais. Vyr. red. — dr. Leonardas Andriekus, administratorius — T. Benvenutas Ramanauskas, OFM (361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, USA). Metinė prenumerata — \$20 JAV.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dail. Viktoro Petravičiaus 37 kūrinius nuolatiniam savo rinkiniui įsigijo Vidurvakarių Amerikos meno muziejus (Midwest Museum of American Art) Elkharte, Indianoje. Sėkminga to rinkinio paroda muziejaus patalpose buvo surengta gegužės 11 — birželio 17 d.d. Liepos mėnesį ta paroda bus perkelta į Šiaurinio Ilinojaus universitetą De Kalb mieste. Vėliau ji pasieks 20 kitų muziejų nuo Atlanto iki Ramiojo vandenyno.

Kun. Antanui Rubšniui, Šv. Rašto profesorius Manhattano kolegijoje Niujorke, buvo labai sėkmingi 1983-84 mokslo metai. Jis išrikiavo į JAV LB kultūros tarybos laureatų eiles, gaudamas kun. dr. J. Prunskio parūpintą \$1.000 premiją už pernai išleista religinio veikalo "Raktas į Senąjį Testamentą" antrąją dalį "Pranašai ir karaliai", o š. m. gegužės 20 d. kolegijos mokslo metų užbaigos iškilmėse buvo pagerbtas jos specialiu žymeniu "Bonus et fidelis". Manhattano kolegijoje kun. A. Rubšys profesoriauja jau 25 metus. Tuo žymeniu buvo įvertinta sidabrinė jo pedagoginio darbo sukaktis.

Hermanas Perelšteinas, Vilniuje įsteigęs berniukų chorą "Ažuoliukas" ir jam ilgai vadovavęs, dabar yra apsigyvenęs JA Valstybėse. Jis gimė 1924 m. birželio 7 d. Suvalkuose, Vilniaus konservatoriją baigė 1959 m., įsigydamas choro dirigavimo specialybę. "Ažuoliuką" suorganizavo 1959 m., pasiekdamas didelių laimėjimų su pirmuoju profesinio lygio berniukų chorą Lietuvoje. Dabar berniukų chorą H. Perelšteinas yra įsteigęs Niujorke. To naujo choro dviejų dalių koncertas gegužės 12 d. buvo surengtas Emmano teatre Mamoronecke, N.Y.

Vokalinis jaunimo ansamblis "Vaiva", įsteigtas Čikagoje muz. Fausto Strolis 1973 m., veiklos dešimtmėį paminėjo š. m. gegužės 19 d. Jaunimo centre muzikinį pasakų spektaklių "Virš vairovorkštės", kuriam ansamblio vadovas F. Strolia panaudojo "Wizzard of Oz" motyvus, pridėdamas ir lietuviškų, pritaikydamas muziką. Choreografija rūpinosi Julianne Harmon. Spektaklio buvo įjungti šokiai, choro ir solo dainos. Teksto vertimą buvo paruošęs F. Strolia. Pagrindinius vaidmenis atliko balsingi jaunieji aktoriai — Regina Ruesch, Antanas Kivėnas, Vytautas Plioplys, Vincas Olsauskas, Kazė Braddžionytė, Laima Vadeičaitė, Vida Momkutė.

Poezijos dienas Čikagoje gegužės 25-26 vienuoliktą kartą surengė Jaunimo centro moterų klubas, programą suorganizavo ir jai vadovavo poetas Kazys Bradūnas. Gegužės 25-jį, susieta su šv. Kazimiero sukaktimi, buvo skirta religinei poezijai, gegužės 26-jį — žemininkų atstovo Alfonso Nykos-Niliūno kūrybai. Poezijos dienoms buvo pasirinkta Jaunimo centro kavinė. Jas įvadinio žodžiu gegužės 25 d. pradėjo programos vadovas K. Bradūnas. Paskaitą "Ar poezija yra realybė?" skaitė kun. Vytautas Bagdanavičius. Dviejų dalių religinės poezijos recitali buvo paruošusi Kanados ir JAV teatruose pasijmęjusi aktorė Ingrida Blekytė, jam pasirinkdama kūrinius šių mūsų poetų — K. Donelaičio, Maironio, J. Baltrušaičio, V. Mykoliaičio-Putino, B. Sruogos, J. Augustaitės-Vaičiūnienės, J. Aisčio, B. Braddžionio, A. Jasmanto, A. Šešplaukio-Tyruolio, L. Andriekaus, OFM, H. Nagio, A. Nykos-Niliūno, K. Bradūno, V. Šlaito, J. Švabaitės, D. Sadūnaitės ir M. Saulaitės. Į recitalio vidurį buvo įterptas muzikinis kompoz. Dariaus Lapinsko triptikas, kuriam panaudoti K. Bradūno "Priešrašų" eilėraščiai, atliktas Laimos Rastenytės-Lapinskienės. Gegužės 26-ją, skirtą A. Nykui-Niliūniui, taip pat pradėjo programos vadovas K. Bradūnas. Apie šio poeto gyvenimą ir kūrybą, pradžioje turėjusią kitų poetų įtaką, vėliau susiradusią savitą kelią, kalbėjo iš Vašingtono atvykęs aktorius Jurgis Blekaitis. Savo muzikinį triptiką su jam panaudotais A. Nykos-Niliūno eilėraščių atliko muz. Rita Markelytė-Dagienė, pati sau pritardama gitarą. Pluoštą A. Nykos-Niliūno eilėraščių skaitė aktorius J. Blekaitis. Nepavykus prisivilioti paties poeto, buvo bandyta panaudoti juoston įrašytus jo skaitymus, bet juos susilpnino techninės problemos. Poezijos dienų dalyviams rengėjų vardu padėkojo Salomėja Indrijonienė. Baigiminį žodį tarė Kazys Bradūnas.

Poezijos vakare Vilniaus universitete, L. Stukos Gucevičiaus kiemelyje, savo eilėraščių skaitė poetai — M. Martinaitis, V. Braziūnas, V. Kukulas, A. A. Jonynas, jaunieji literatai studentai — D. Dubickaitė, J. Keleras, V. Tiškevičius, V. Landsbergis, R. Minikauskaitė.

Respublikinėje bibliotekoje Vilniuje savo grafikos kūrinių parodą surengė dail. Marius Liugaila. Jai jis buvo sutekęs pluoštą knygų iliustracijų, knygženklų, spaudos spausdintų darbų. M. Liugaila dirba dailininku "Mokslo ir gyvenimo" žurnale. Jo piešinių yra gavusi sąjunginė paroda Maskvoje.

Vasaros sutiktuvioms Nidoje buvo skirta estradinių liaudies ansamblių šventė "Neringos vėtrungės". Dalyvavo geriausi ansambliai iš Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio. Pagrindinį šventės prizą laimėjo Kauno statybininkų kultūros namų ansamblis "Versmės", vadovaujamas K. Ignatavičiaus. "Neringos vėtrungių" laureate taipgi tapo "Versmių" sol. B. Petrikytė.

"Žydinčios vysnios šakelės" premiją už geriausią metų eilėraštį apie žemę, žemdirbį ir žmogaus darbą įsteigė Salomėjos Nėries kolchozas Ukmergės rajone. Geriausius eilėraščių rinko skaitytojai iš pernai pasirodžiusių knygų. Pirmuoju naujojo konkurso laureatu paskelbtas J. Macevičius už eilėraštį "Tėvynė". Daug balsų susilaukė A. Karosaitės eilėrašties "Kaimo mokytojų" ir S. Lygutaitės-Bucevičienės eilėrašties "Lietuvai". Joms įteikti konkurso diplomai.

Šešių koncertų ciklas "Šiuolaikinės muzikos vakarai" užbaigtas Vilniaus filharmonijos salėje. Paskutinis vakaras buvo skirtas I. Stravinskio kūrybai, su kuria klausytojus supažindino muzikologas Adeodatas Tauragis. Programon buvo įjungtos pjesės smuikui ir fortepionui — "Itališkoji siuita", "Koncertinis duetas", pirmą kartą Lietuvoje atliktas "Diverstimentas", "Siuita klarnetui, smuikui ir fortepionui". Programą atliko pianistė Marieta Azizbekova, smuikininkas Petras Kunca ir jiem talkinęs klarnetistas Algirdas Budrys. Ankstesniuose ciklo koncertuose skambėjo A. Chačaturiano, B. Britteno, P. Hindemitho, O. Messiaeno, V. Bacevičiaus bei kitų kompozitorių vokaliniai ir instrumentiniai kūriniai.

Koncertinis Lietuvos gyvenimas vasaros mėnesiams persikėlė į Palangos, Nidos, Juodkrantės, Šventosios, Druskininkų, Birštono kurortus. Dū mėnesius trukšiantieji koncertinei vasarai Palangoje yra skirti penki pagrindiniai renginiai. Birželio 19 d. čia pradėtas B. Dvariono muzikos vakarų ciklas, susietas su šio kompozitoriaus 80-tosiomis gimimo metinėmis. Ciklo atlikėjai — Vilniaus B. Dvariono muzikos mokyklos orkestras, šių metų jaunųjų pianistų konkurso laureatai, Vilniaus filharmonijos sopranas R. Maciūtė, pianistė A. Dvarionaitė, smuikininkas J. Dvarionas. Liepos 6 d. koncertus Palangoje pradėjo simfoninis Vilniaus filharmonijos orkestras, į jo programą įtraukęs W. A. Mozarto, L. Beethoveno, J. Brahmsio, P. Čaikovskio, S. Rachmaninovo, G. Sviridovo, J. Karnavičiaus, C. Orffo bei kitų kompozitorių kūrinius. Liepos 26 — rugpjūčio 6 d. tradicini "Nakties serenadų" ciklą gintaro muziejaus terasoje surengs kamerinis Lietuvos orkestras. Du literatūros vakarų ciklai liepos ir rugpjūčio mėnesiais įvyks prie Birutės kalno. Vasaros koncertų sezonas Palangoje bus užbaigtas tryliktoju estradinės muzikos festivaliu "Baltijos jaunystė-84". Kuršių nerijos muziejus Nidoje susilaukė naujų vargūnų, kurie yra pagaminti pagal muzikologo R. Gučo ir architekto J. Zibolio projektą, turi 24 registrus, du manualus, pedalinę klaviatūrą, visus metalo bei medžio vamzdžius. Naujuosius vargonus specialiu koncertu išbandė vargonininkai B. Vasiliauskas, G. Kivklys ir V. Prekerytė. Koncertus polsiautojams Nidoje rengia Vilniaus filharmonija. Sekmdeniais jie taipgi rengiami Juodkrantės miniatiūrų muziejuje. Druskininkuose, M. K. Čiurlionio muziejiniame name, lyje, jau devyniolikiti metai vyksta fortepijono muzikos koncertai. Šią vasarą gaus atliekami paties M. K. Čiurlionio, sukaktimis minimų kompozitorių B. Dvariono ir S. Vainiūno kūriniai. V. Kst.

Prieš 40 metų

VYTAUTAS KASTYTIS

BE TĖVIŠKĖLĖS

Švelnus ošimas miško
Nostalgiją širdy sukėlė.
Plieniniais bėgiais plieno žirgai pyška
[Vakaras — tolyn nuo tėviškės...]

Žydėjo obelys tėvulio soduos,
Kvėpėjo rūtos seserų darželiuos.
Žydėdamos, kvėpėdamos mums nepabodo.
Jauna širdis užmirš negali.

Kvėpėk, svaigink, svetusis miške,
Nostalgiją širdy sukėlęs,
Tegu plieniniais bėgiais plieno žirgai pyška —
Man niekas nepakeis mažytės tėviškės...

Schneidemuchl,
1944 m. liepos 22 d.

GIMTAJAM KRAŠTUI

Nemielos šimtametės pušys
Man svetimaj šaly,
Kai varguose paliko vieniša motuše
Ir mergužėlė liko dieviškai graži.

Nublanks išmintos mano pėdos
Gimtojo pabarėj,
Kiti vargai ir kitos bėdos
Svečioj šaly vers širdį sudrebėt.

Kas rytą čia tamsiau saulutė teka,
Lūdnės nė vis diena.
Užako gyslos mano džiaugsmo tako,
Širdis vos plaka ilgesiu viena.

Ateik, gimtasis mano krašte,
Man širdį atgaivink.
Sunku svetur ramybę rasti,
Kai mintys, godos ties tavim...

Kuestrin,
1944 m. liepos 23 d.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 24 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10-3	90 dienų termin. indėlius	10 1/4%
Antradieniais	10-3	180-185 d. termin. ind.	10 1/2%
Trečiadieniais uždaryta		term. indėlius 1 metų	11 1/2%
Ketvirtadieniais	10-8	term. indėlius 2 metų	11 3/4%
Penktadieniais	10-8	term. indėlius 3 metų	12 %
Šeštadieniais	9-1	pensijų s-tą	9 1/2%
Sekmdieniais	9-12.30	spec. taup. s-tą	8 1/2%
		taupomąją s-tą	8 1/4%
		depozitų-čekių s-tą	6 %

ANAPILYJE skyrus veikla sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduoame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

2239 Bloor Street West. • Telefonas 536-5936
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

HOMETARIO

Real Estate Ltd. Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio draudimas? Prieš mokėdami, pažūrėkite į mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"

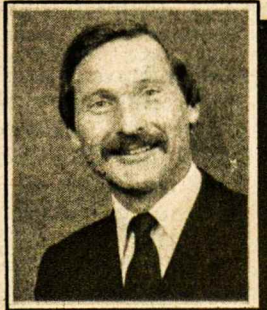
3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7

Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.

* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.

Skambinkite Linai Kuliavienai arba Vidai Šiaučiuilenei

Agentas, kuris rūpinasi jumis

1. Jūsų namai yra svarbiausias mūsų rūpestis.
2. Pasirinkdami mus, jūs pasirenkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
3. Skambinkite Antanui Geniui tel. 231-2839, ir turėsite pirmos klasės patarnavimą.

Antanas Genys (416) 231-2839

Frank Barauskas Limited, Realtor, 3828 Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICHARDAS KYBARTAS, 22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo

Juozas-Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

- * Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
- * Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
- * taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Klivlando "Grandinėle" tautybų festivalyje, kuriame vyraavo smagus šokiai

Nuotr. V. Bacevičiaus

"Atžalynas" Švedijon

Š. m. liepos 19 d. išskrido Britanijon Toronto "Gintaras", o liepos 25 d. "Atžalynas" išskrenda Švedijon taip pat dalyvauti folkloriniame festivalyje, kur atstovaus Kanadai ir jos lietuviams.

"Atžalyno" tėvų komitetas liepos 22 d. Toronto Lietuvių namuose suruošė išleistuves, kuriose dalyvavo išvykai pasirušusi atžalyniečių grupė ir gausus būrys jų rėmėjų. Susėdus visiem prie gražiai papuoštų vaišių stalų, tėvų komiteto atstovai ir išvykos vadovas V. Dauginis pakvietė kun. Pr. Gaidą sukalbėti maldą ir paskatino visus vaišintis puikiai paruošta vakariene bei vynu.

Baigiantis vakarienei, V. Dauginis padarė pranešimą apie suplanuotą išvyką. Visų pirma atžalyniečiai švedų lėktuvų bendrovės "Sterling" lėktuvu pasieks Danijos sostinę Kopenhagą. Ten pabuvę porą dienų traukiniu važiuos į Švedijos sostinę Stokholmą, kur praleis penketą dienų — aplankys Kanados ambasadą, miesto burmistrę ir įteiks jai Toronto burmistro A. Eggletono dovaną su laišku. Be to, liepos 31 d. dalyvaus Švedijos lietuvių ruošiamame priėmime.

Iš Stockholmo atžalyniečiai vyks į Rattviko ir Hedemora vietoves, kur vyks folklorinio

festivalio tęsinys. Grįždami aplankys Goeteborą ir rugpjūčio 7 d. sės į lėktuvą Kanadon Kopenhagoje.

Išvykon atžalyniečiai vežasi Kanados ir Lietuvos vėliavas bei mažytes vėliavėles, įvairių atminų (suvėnyrų) švedams ir kitiems. Mat festivalyje dalyvaus 15 tautinių šokių grupių iš įvairių kraštų. Išvykoje dalyvaus 25 "Atžalyno" šokėjai, 3 muzikantai, 5 palydovai.

Laimingos kelionės atžalyniečiams palinkėjo: KLB krašto valdybos vardu — pirm. A. Pacevičius, KLB Toronto apylinkės — pirm. dr. E. Birgolas, buvusi šokių vadovė A. Dargytė-Byškevičienė. Pastarosios dėka išvykos dalyviai gavo dovanų iš "Wintario" — apvalius kelionės krepšius. Dabartinė "Atžalyno" šokių vadovė L. Zenkevičiūtė-Pacevičienė supažindino svečius su išvykos dalyviais, kuriems tėvų komiteto atstovai įteikė po gėlę.

Kiekvienam išvykos nariui kelionė kainuos apie \$1000. Pusę tos sumos sumokėjo patys atžalyniečiai, kitą pusę sudėjo lietuvių bankeliai, organizacijos ir paskiri asmenys. Išleistuvių vakarieneje surinkta \$2000. Tai buvo kartu ir visų linkėjimas atžalyniečiams laimingos kelionės. D.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

do, atėjo laikas Kanados valdymą perduoti jaunesnei kartai. Jis yra aštuntas ministras P. E. Trudeau kabinete, pasitraukęs iš politikos. Tik jis ir Monique Begin nepasinaudojo P. E. Trudeau žarstytomis paskyrimų paslaugomis atėčiai užsitikrinti. Jas ramia sąžine priėmė 23 liberalų parlamentarai, įskaitant ir buvusius ministrus, ir netgi 225 kiti liberalų pareigūnai bei veikėjai. P. E. Trudeau pasitraukdamas neužmiršo net ir artimiausių savo talkininkų. Jo asistentė parlamente Ruth Derrick buvo paskirta Kanados konsule Bostone, korespondencijos sekretorė Marie-Andree Bastien — viceprezidente Kanados vyriausybės įsteigtos lažybų loterijos bendrovėje "Canadian Sports Pool Corp."

Didžiausio triukšmo susilaukė pasitraukiančiam P. E. Trudeau J. Turnerio pažadėtas ir vėliau paskelbtas B. Mackasey paskyrimas Kanados ambasadoriumi Portugalijoje. Protestą dėl diplomatinio etiketo sulaužymo pareiškė Portugalijos ambasadorius Kanadoje Luis Navega, apie tą paskyrimą sužinojęs tik iš spaudos. Ambasadorių paskyrimai turi būti iš anksto sutarti tarp vyriausybių, gautas jų pritarimas paskiriamam asmeniui. Ministeris pirm. J. Turneris bei jo patarėjai užmiršo diplomatinę etiketą. Dėl jo pažeidimo J. Turneriui teko oficialiai atsiprašyti Portugalijos vyriausybės, kuri dabar turi teisę Lisabonon siunčiamo B. Mackasey nepatvirtinti Kanados ambasadoriumi. Prieš jo paskyrimą pasisakė net ir liberalų partijos pirmininkė Iona Campagnolo, pabrėždama, kad šis liberalų politikas jau anksčiau buvo susilaukęs partijos atsisilgimo. 1979 m. jis buvo paskirtas "Air Canada" bendrovės vadovu, bet tais pačiais metais jį atleido par-

lamento rinkimus laimėjusių konservatorių sudaryta ministerio pirm. J. Clarko vyriausybė. B. Mackasey už trijų mėnesių darbą nesidrovėjo pareikalauti didelės kompensacijos, kuri siekė kelias dešimtis tūkstančių dolerių. Jo vardas dabar vėl iškilo buvusio Montrealio prekybos tarybos pirm. R. Harrisono byloje, kuris kaltinamas suktybėmis, Montrealio banko išnaudojimu. Bylon yra įjungtos jo paslaugos, kurių dėka B. Mackasey visą bankui turėtą \$250.000 skolą kažkaip sugebėjo padengti \$50.000 suma. Šį reikalą tyrė Kanados parlamento komitetas, bet politinių prasižengimų nesurado. Nerado jų ir teismas, visą kaltę dėl Montrealio banko išnaudojimo suversdamas R. Harrisonui.

I rinkiminį parlamento vaju ir šį kartą įsijungė W. Kashtano vadovaujama Kanados komunistų partija, žadanti išstatyti apie 50 kandidatų. 1980 m. rinkimuose jos kandidatai gavo tik po porą šimtų ar dar mažiau balsų. Visi kandidatai tada tesurinko 0,05% balsų. Maskvai ištikimas W. Kashtanas teigia, kad kompartijos įsijungimas į rinkimus yra būtinas Kanados gerovei, nes dabartinė ekonominė sistema kanadiečiams teuztikrina teisę būti vargšais, prarasti namus ir ūkius arba susilaukti didžiausio pelno. Tarp J. Turnerio, B. Mulronio ir E. Broadbento nesą jokio politinio skirto.

Kanados parlamentas, užbaigdamas darbą, patvirtino pensijų padidinimą. Dėl infliacijos mėnesinė senatvės pensija padidinama nuo \$266.28 iki \$269.74, pensijos prie d as neturtingiesiems — nuo \$267.33 iki \$270.33. Šį papildą gaunantiems pensininkams patvirtintas nieko bendro su infliacija neturintis \$50 priedas. Pirmoji jo pusė įvesta liepos mėnesį, antroji bus įjungta į gruodžio mėnesio čekius.

Skautų veikla

• Liepos 28, šeštadienį, renkamės Romuvoje, kur prasidės XXI-oji stovykla "Budėk". Tai varžybinė skilčių stovykla. Viršininkė — rajono vadeivė s. A. Baltakienė, pav. — v.s. Liuda Yčienė. Vilkiukams vadovaus ps. Kastytis Batūra, jaun. skautėm ps. fil. Rūta Poškienė. Programą tvarkys ps. Asta Saplienė, ūkio reikalus ir maitinimą sk-vyčiai P. Petrauskas ir A. Gvildys. Registracija prie vartų — iki 12 v.

• LSS rinkimų registracija pratęsiama iki rugpjūčio 15 d. Visi virš 18 m. vadovai-vės, sk-vyčiai, vyr.skautės, akademikai yra dar kartą raginami atlikti dalyvavimo pareigą: užsiregistruoti, siūlyti kandidatus ir pasisakyti bet kokiais klausimais. Registracijos lapus siųsti LSS vadovybės rinkimų prezidiumui: v.s. L. Ramanauskas, 7143 S. Troy St., Chicago, IL 60629. Tel. (312) 434-8428.

• LSS rinkimų reikalais šaukiama visų rajono vadovų-vių speciali sueiga Romuvoje rugpjūčio 5, sekmadienį. Laikas bus praneštas suvažiavus stovyklon. Taip pat, remiantis Toronto skautininkų susitarimu, yra šaukiama Romuvoje ir skautininkų sueiga. Dėl šios sueigos skambinti v.s. V. Morkūnui tel. 762-0174. Č. S.

SPORTAS

Iškilūs sportininkai

Dr. Vytas Palčiauskas yra naujasis neakivaizdinio pasaulio šachmatų turnyro meisteris. Gyvendamas Fullertone, Kalifornijoje, toli nuo šachmatų centro, prieš 5 metus pradėjo žaisti 10-tosiose pasaulio šachmatų pirmenybėse susirasinėjant. Pirmenybės šį pavasarį užbaigė be pralaimėjimo, surinkęs 11,5-3,5 tašk. Šiose pirmenybėse dr. V. Palčiauskas laimėjo 8 partijas ir užbaigė 7 lygiomis. Po šio laimėjimo naujajį meistrį sveikino JAV prezidentas R. Reaganas.

Antanas Vasiliauskas, Petras Vainius — abu iš Niujorko ir Dainius Lukoševičius iš Montrealio dalyvavo Niujorke įvykusiame maratono bėgime.

J. Andrusis, kuris žaidžia ledo ritulį Toronto lietuvių komandoje, taip pat gerai žaidžia beisbolą. Jo komanda gerai pasižymėjo vietinėse pirmenybėse. J. Andrusis yra pakviestas atstovauti Kanadai Los Angeles vykstančiose olimpinėse žaidynėse. Jis gal bus vienintelis lietuvis šiose olimpinėse žaidynėse.

SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS AUSTRALIJOJE

Rugpjūčio 4 d. Melburno žiemos sporto klubas rengia šešioliktąsias Australijos lietuvių žiemos sporto žaidynes Mt. Buller kalnuose. Dalyvaus artl 100 slidininkų. Atkaklios varžybos vyks tarp Sydneyjaus, Kanberos ir Melburno slidininkų. Į šias varžybas taip pat žada atvykti ir būrelis lietuvių slidininkų iš JAV.

Melburno žiemos sporto klubas "Neringa" jau 1964 m. aukštai kalnuose pradėjo statyti namus, kurie dabar gali priglauti iki 20 slidininkų. Dabar čia ir įvyks žiemos žaidynės. A.S.

VYČIO ŽINIOS

Krepšininkai vasaros metu dalyvauja Scarborough krepšinio pirmenybėse. Lygoje žaidžia 10 komandų. Vytiečiai po 2 laimėjimų ir 2 pralaimėjimų yra 6-je vietoje. Vyčio komandoje žaidžia: Duilūnas, Kneitas, Stravinskas, Nacevičius, Pollman, L. Azubalis, R. Karpis, P. Karpis, Jebbeson, R. Stanulis, Simonaitis.

Jonas Karpis, iškilus "Vyčio" krepšininkas, kuris praėjusią sezoną žaidė Sirakūzų universiteto komandoje, sugrįžo į Toronto ir pradėjo žaisti Scarborough lygos pirmenybėse. Dabar "Vyčio" komanda su 6 laimėjimais ir 3 pralaimėjimais pakilo į III vietą. Paskutinėse rungtynėse vytiečiai įveikė "Turtles" komandą 58:48 pasekme.

Mūsų dėmėjui Leonardui Kirikiliui dėkome už paramą ir šimtinių. A.S.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
10 3/4% už 90 dienų term. indėl.
11 % už 6 mėn. term. indėlius
11 1/2% už 1 m. term. indėlius
11 3/4% už 2 m. term. indėlius
12 % už 3 m. term. indėlius
9 1/2% už pensijų planą
9 % už namų planą
9 % už specialią taup. s-tą
8 1/4% už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

I M A:
už asmenines paskolas nuo 12 1/2%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 13 1/4%
2 metų 14 1/2%
3 metų 15 1/4%
(fixed rate)

su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų 12 1/2%
(variable rate)

AKTYVAI virš 39 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydys, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.

Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto įkainavime (Capital Gains), investicijose, mortgičių parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A. E. LePAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *

(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 537-3431
Namų 769-9424

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

Dabar turime įvairių silkių pigia kaina: kibiras — \$32.50 arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkių)

Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas. Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bakeoven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varlotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St.W.)

Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)

Važiuoti vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukli kairėn prie pirmųjų šviesų (1 pietus) Wharton Way. Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1

Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. Nemokamas įkainojimas.

Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu

(416) 545-6556 Hamiltono,

Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

LIETUVIAI ATSLIEKA

Birželio 14 d. buvo Kanados baltiečių federacijos organizuotas sibirinių trėmimų minėjimas. Praėjo 43 metai! Kiek mūsų tėvyninių metų metais kentė vargą, skurdą, ligas ir žiaurią nedalią! Tikiu, kad turime daug, labai daug bevardžių kankinių.

Šiais metais Šv. Pauliaus anglikonų šventovėje Toronte birželio 14 d. buvo graudu, prisimenant išvežtuosius, liūdina ir, sakyčiau, gėda. Anomis birželio dienomis, taip pat 1946 m., 1948 m. ir vėliau iš visų trijų Baltijos kraštų lietuvių buvo išvežtas didžiulias skaičius, o jų prisiminti atėję mažiausiai mūsų tautiečių. Gerai organizuotų latvių ir estų giesmės bei himnai skambėjo didingai, o lietuvių — skurdžiai. Saujelė išsisklaidžiusių lietuvių negalėjo prilygti latviams bei estams ir jų chorams.

Gyvename reklamos amžių, o minejimo reklamoms šiais metais visai nebuvo (kaip jos beveik nebuvo ir renkant atstovus į Lietuvių Bendruomenės organus). Žilagalvių pajėgumas ir skaičius mažėja, o jauniems reikia raginimo ir reklamoms.

Sėdint ten perbėgo mintis, kad ir mes sugebame organizuoti. Kokie didingi būna mūsų mergvakariai! Salę užpildo 300-400 moterų. O kad taip sugalvotų jos visos ateiti į sibirinius minėjimus ir dar atsivestų savo šeimas. Vien mūsų būtų per tūkstantį.

Kai kas teisingai save, girdi, nenori nervintis, kitiems nepatogus laikas, tretiemis nepatinka nusistovėjusi minėjimų tvarka. Pagalvokime rimtai, ar nesinermino nelaukiami užklupti ir sunkvežimius sodinami žmonės? Ar jiems buvo patogų vežti kūdikius ir senelius? Ar jiems patiko palikti savo namus, savo kraštą ir būti prievarta vežamiems į nežinią? O.G.

LEŠOS TAUTOS FONDUI

Malonu buvo skaityti J. Giedraičio pranešimą, kad TF lėšų telkimas vis gerėja. Straipsnio autorius pageidauja, kad TF įgaliojiniams būtų teikiamos didesnės privilegijos sudarant Vasario 16 iškilmių sąmatą.

Neturiu žinių, kokios komisijos išsisklės ruošia kitur, bet Delhi apylinkės TF įgaliojiniams ir jo talkininkai turbūt sunkumų neturi, nes į Vasario 16 iškilmes ateina tik surinkti aukų Lietuvos laisvinimui ir išleisti su jom ne cento nepaskyrę iškilmių rengimo išlaidoms padengti. Vasario 16 iškilmes čia rengia KLB Delhi apyl. valdyba su talka kat. moterų draugijos, šaulių dalinio ir kt. talkininkų, bet niekad su TF pagalba.

Lietuvių B-nės įsteigimo pradžioje Delhi apylinkės valdyba iš viso savo ižde jokių pinigų neturėjo, viską atiduodavo T. Fondui. Tada Lietuvių B-nė buvo tik aukoms rinkti TF talkininkė. Gal būtų gerai ir dabar toks pinigų rinkimo būdas T. Fondui? V. Č.

NEPASIRUOŠTA OKUPACIJOMS

S. m. birželio 21 d. "T2" besikaltant A. Kalniaus atsakymą dr. St. Sereikai, susidarė vaizdas, kad visų tų klaidų lietuvių-žydų santykiuose galima buvo išvengti, jei Lietuvos gyventojai būtų buvę paruošti okupacijoms. Saldu yra kaltinti svetimačius, bet nereikia, lyg prisidengiant fygos lapeliu užmirti, kad grynakraujis lietuvis A. Sniečkus tapo net lietuvišku Leninu. Taip pat nereikia užmirti kas sudarė delegaciją prašyti Stalina priimti Lietuvą į sovietinę "šeimą". Toje nelaimingoje delegacijoje buvo nors ne visi pasižymėję kultūrininkai, giliai įleidę šaknis į Lie-

tuvos gyvenimą. O taip pat nereikia užmirti kas dėjęsi švietimo sistemoje. Kai kurie gimnazijų direktoriai, nežinia ar dėl baimės ar karjeros, patys ir permokytus gyvenimo patirties neturintčius mokinius prisipyrę įtikinėjo, kad buvo gyvenama pačioje laimingiausioje ir demokratiškoje šalyje, vertė stoti į komunistines organizacijas. O vokiečiams atėjus, tie patys pedagogai sėdėjo sukiliminiuose štabuose, bet ne visi padėjo suimtiems, suvedžiotiems mokiniams. A. G.

DIPLOMATIJOS DARBAI

Ką tik atvažiuos Vašingtonan, perskaičiau "Tėviškes žiburių" s. m. birželio mėn. 14 d. laidoje išspausdintą straipsnį "Dešimtmečiai be pėdsakų", kuriame autorius stipriai kritikuoja Lietuvos diplomatinę tarnybą už jos nerangumą informuojant svetimąją visuomenę bei kultūrinės įstaigos apie Lietuvą.

Man buvo labai įdomu patikrinti Vašingtono pasiuntinybės archyvus, ar tikrai taip yra, kaip straipsnio autorius tvirtina. Jis pats, berods, iš mano kolegų informacijų neprašė. Dabar galiu Tamstai ir visiems skaitytojams pažymėti, kad nuo pat pirmos pasiuntinybės Vašingtone įsteigimo dienos iki dabar įvairioms įstaigoms, institucijoms ir pavieniems asmenims buvo teikiama informacija, literatūra ir viso-keriopa medžiaga apie viską, kas liečia Lietuvą, jos kultūrą, jos gyvenimą. Buvo informuojama apie kultūrą ir net kulinariinius reikalus. Tokių bylų suradau ne šimtus, o tūkstančius. Panašų darbą atlieka ir kiti mūsų diplomatiniai bei konsuliniai postai.

Jei kur nors konstatuojama, kad medžiagos apie Lietuvą nėra, tai geriausia apie šį faktą tuojau pranešti artimiausiam mūsų postui, kuris ją parūpins. O kartais būtų dar geriau, jei ir pats asmuo neradęs medžiagos apie Lietuvą ją pasirūpintų. Yra buvę gražių pavyzdžių, kad vietinė kolonija yra nupirkusi knygų ir net enciklopediją artimiausiam universitetui.

Noriu taigpi priminti, kad JAV bibliotekose vyrauja taisyklė, kad knyga, kurios niekas nepareikalauja, tam tikram laikui praejus, eliminuojama.

Taigi, pėdsakai paliko, jų daug ir jie gilūs. Tik jų reikia pajieškoti. Su geriausiais linkėjimais —

Slasys Lozoraitis, Jn.,
pasiuntinybės patarėjas

Šypsenos

Mašininkė ne pianistė

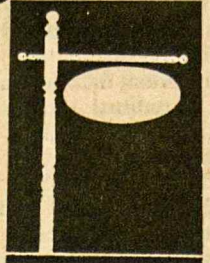
Įstaigos viršininkas: "Tamsa nemoki net juostelės į rašomąją mašinėlę įdėti!" Mašininkė: "Ar tamsta manai, kad Paderevskis mokėjo fortepijoną suderinti?"...

Literatai

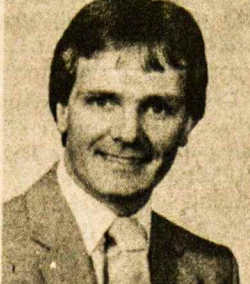
Psichiatrinės ligoninės koridoriuje susitinka du ligoniai. — Labai džiaugiuosi sutikęs tave. Gražinsiu knygą, kurią jau perskaičiau. Dėkoju už pasikolinimą. Tai įdomiausias veikalas, kokį man teko kada skaityti. Tik vienas trūkumas — per daug personažų, kurių pavardės sunku atsiminti. Tiek jų daug prirašyta...

Tuo metu praeidamas klinikos koridoriumi gydytojas, pastebėjęs savo pacientus, bevartančius storą telefonų knygą, sušuko:

— Tai jūs ją skaitote? Aš jos visą savaitę įieškojau.

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Kingsway Real Estate Ltd. Realtor
1614 Bloor Street West
(priešais Toronto Lietuvių namus)
Telefonas 535-2331, namų 532-5893

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Britanijos Londono lietuviai prie savo Šv. Kazimiero šventovės po Sutvirtinimo apeigų, kurias atliko kardinolas G. B. HUME. Iš kairės: klebonas kun. dr. J. Sakevičius, MIC, kun. G. Liddle, vysk. A. Deksnys, M. Briedyte, Z. Žilinskaitė, V. Briedis, J. Žilinskas, J. Snabaitytė, A. Kasparienė, J. Dirvonakis, J. Pakalnis, R. O'Brien, kardinolas ir B. Gleveckas

Talentingas žmogus daugelyje sričių

PRANĖ NORUŠIENĖ

Paprastai žmogus būna gabus kuriam nors vienam dalykui, kaip pvz. menui, muzikai, literatūrai, sportui ir t.t. Bet yra žmonių, gabių daugeliui dalykų.

Kai persikėliau iš Toronto gyventi į St. Catharines miestą ir pirmą kartą nuėjau į lietuvių renginį, mano dėmesį patraukė vienas žmogus savo malonia bei nuosaikia laikysena. Dainavo jis kartu su kitais lietuviais skambiu balsu, juokavo su visais, gražiai šoko įvairius šokių.

Jo vadovaujamos programos tiek visuomeniniuose, tiek privačiuose renginiuose būna labai įdomios, pilnos entuziasmingo sąmojaus, šilto patriotizmo ar net nostalgijos, nukeliančios klausytoją į mielą tėvynę, šio grožį.

Kita šio lietuvių savybė — menas. Jis yra nutapęs daugybę įvairaus didumo aliejinių paveikslų. Jo darbų galima rasti beveik visose šalyse, kur tik gyvena lietuviai. Yra šeimų, kurių namų sienas puošia vien tik to žmogaus paveikslai. Per 60 metų yra nutapęs apie 1000 paveikslų, žinoma, įskaitant ir paliktus nepriklausomoje Lietuvoje.

Ypač jis yra ryškus portretinėje tapyboje. Daugelis mūsų išeivijos žymiausių veikėjų turi jo tapytus portretus. Apie kai kuriuos jų meno kritikas dr. J. Grinius yra pareiškęs palankią nuomonę. Tą patį yra ne kartą preiškęs ir vienas žymiausių grafikų — Telesforas Valius.

Būdinga šiam žmogui yra nekreipiamos dėmesio į meno teorijos formalumus. Neturi jis

Genijus

Montevideo miesto kalėjimo viršininkas gavo iš teisingumo ministerio raštą, kad paleistų į laisvę kaip "pasitaisiusį" dokumentų falsifikatorių. Nusikaltėlių paleidus ir jam nebeapgaunamai dingus, paaiškėjo, kad teisingumo ministerio raštas taip pat buvo paties nusikaltėlio falsifikuotas...

• Tas žmogus yra sveikas, kuriam kiekvieną dieną skauda kitą vietą (Michel Chretien).

Parinko Pr. Alšėnas

1984 metų ekskursijos:

VILNIUS arba Vilnius ir kiti Europos miestai

Rugsėjo 6 - 14 Spalio 4 - 12

Grupę rugsėjo 6 lydėsiu aš pats — norintiems galėsiu nupirkti automobilius. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČĖNAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

jokio meno mokyklos baigimo pažymėjimo, nes jo neįieškojo. Daug yra pasaulinio garso dailininkų, kurie nenorėjo eiti į meno mokyklas. Toks buvo pvz. Van Gogh, Michelangelo, Čiurlionis.

Kas tas žmogus? Tai Steponas Šetkus, gyvenantis St. Catharines mieste, Kanadoje. Jis Lietuvoje nepriklausomybės laikais yra baigęs Vilniaus universiteto ekonomikos fakultetą. Prof. Petro Salčiaus buvo pakviestas laboranto bei lektoriaus pareigoms. Atsidūręs Vokietijoje, S. Šetkus pradėjo Hamburge, paskui Pinnebergo Baltiečių universitete, studijuoti inžineriją-architektūrą ir tuo ruošti emigracijai. Kartu jis tame pačiame universitete ėjo ir lektoriaus pareigas kituose dalykuose. Be to, tiek Vokietijoje, tiek vėliau Kanadoje, dėstė anglų kalbą įvairiuose kursuose.

S. Šetkus, atvykęs į Kanadą, po papildomų studijų, gavo Kanados ir Š. Amerikos "Society of Manufacturing Engineers" kvalifikuoto pramonės inžinieriaus pažymėjimą. Iki pensijos dirbo "TRW-Thompson Products" autovežimių dalių gamybos inžinerijos skyriuje. Yra Pasaulio lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos narys.

Devyniasdešimtas gimtadienis

Lietuvos pajūrio dukros Elzės Jankutės pagerbtuvės Toronte

Nors vasara daug ką išviliojo atostogauti, bet žymi dalis tostiečių (apie 200) liepos 16 d. susirinko Prisikėlimo parapijos salėje pagerbti žymiojo Martyno Jankaus dukros Elzės, kuriai liepos 16 d. suėjo 90 metų amžiaus.

KLB Toronto apylinkės valdybos sudarytas organizacijų komitetas paruošė programą, pritaikytą šiai progai. Iškilmę komiteto vardu pradėjo jo pirmininkas ir apylinkės valdybos atstovas L. Girinis-Norvaiša ir programos vedėją pakvietė Ireną Šernaitę-Meiklejohn.

Po kun. A. Simanavičiaus, OFM, invokacijos sukaktuvininke, atvežta iš ligoninės ir sėdintią ratukuose, sveikino gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas, ev. vyskupas A. Trakis, J. Adamavičienė-Mažlietuvį moterų dr-jos vardu, St. Jokubaitis — šaulių, Č. Senkevičius — skautų, A. Firavi-

čius — Tautos fondo, dr. E. Birgolas — KLB apylinkės valdybos (iteikė dovaną — adresą). Be to, buvo gauta daug sveikinimų raštu, kuriuos I. Meiklejohn tik suminėjo ir iteikė su-kaktuvininkei.

Pagrindinę kalbą pasakė "Lietuvos pajūrio" red. A. Ly-mantas iš Montrealio, ne kartą buvęs su-kaktuvininčės tėviš-kėje Rambyne. Jis keliais vaiz-dais nušvietė Elzės kelią nuo Rambyno iki Toronto.

Mening programos dalį atli-ko Toronto Lietuvių namų dai-nos grupė, vadovaujama muz. D. Deksnytės, Stepo Kairio muzikinio vieneto kanklinin-kės, L. Nakrošienės, deklama-vusi M. Jankaus eilėraštį "Bal-tijos jūra", sol. A. Buntiniai-tės iš Čikagos, akompanuojama Rūtos Meiklejohn. Ši solistė buvo naujas veidas torontie-čiams. Ji maloniu balsu atli-ko porą Vydūno kompozicijų, o pianistė Rūta Meiklejohn paskambino M.K. Čiurlionio kūrinį.

Sukaktuvininke Elzė, atvež-ta ratukinėje kėdėje prie mi-krofono, tarė padėkos žodį, pareiškdamą, esą viską dariu-si iš širdies savajai šeimai, tėvynei ir visuomenei. Sugiedojus "Ilgiausių metų", Elzė buvo išvežta atgal į ligo-ninę, o likę pagerbtuvių daly-viai stiprinosi vakariene ir linkėjo su-kaktuvininkei geros sveikatos. D.

Lietuviai Britanijoje

Kardinolas Hume lietuvių parapijoje Londone

Gegužės 13, sekmadienį, į lie-tuvių Šv. Kazimiero šventovę at-vyko kardinolas G. B. Hume, ly-dimas savo sekretoriaus kun. G. Liddle. Su vysk. A. Deksniu jis atnašavo Mišias ir suteikė Sutvir-tinimo sakramentą Žitai Žilins-kaitei, Justinai Snabaitytei ir Jonui Žilinskui.

Savo pamokslui temą kardo-las pasirinko iš kun. dr. Pr. Dauk-nio knygos, kurioje yra atspaus-dintas vaizdas sužaloto Nukry-žiuotojo su įrašu: "Aš neturiu nei rankų, nei kojų, bet turiu jus". Esą šis paveikslas vaizduoja perse-kojamus Lietuvos tikinčiuo-sius. Kristus Lietuvoje neturi nei rankų, nei kojų, bet turi gyvą, tikinčią Bendriją. Be to, jis pa-sidžiaugė, kad Londono lietuviai turi gražią, lietuviškai išpuoštą savo šventovę.

Mišių pabaigoje vysk. A. Deksnys anglų ir lietuvių kalbomis padė-ko kardinolui už apsilankymą ir leidimą pasinaudoti Westminsterio katedra šv. Kazimiero iškil-mėms.

Pamaldų metu giedojo J. Černio vadovaujamas parapijos choras,

pastiprintas Notthinghamo "Gin-taro" choristais ir soliste Vida Gaspariene, kuri giedojo solo giesmes.

Iškilmėje dalyvavo tiek daug žmonių, kad nebuvo vietos nė sto-vėti.

Po pamaldų kardinolas išvyko į orauostį, kad suskubtų į lėktuvą, skrendantį Romon. Dėl to jis ne-galėjo pasilikti iškilmingiems pietums, kuriuos surengė klebo-nas kun. dr. J. Sakevičius, MIC. Dalyvavo vysk. A. Deksnys, Lie-tuvos atstovas Britanijai Vincas Balickas, minintis 80-įjį savo gim-tadienį, p. Balickienė, katalikų savaitraščio "Universe" vyr. re-daktorė R. Pasco-Paskevičiūtė, dr. J. Danilevičienė iš Čikagos ir kt.

Kadangi iškilmėse dalyvavo daug žmonių, visi negalėjo tilpti parapijos svetainėje, dėl to pa-rapijos taryba Notthinghamo "Gin-taro" choristams suruošė pietus Sporto ir socialiniame klube, kur dalyvavo ir gausus londoniečių būrys.

Malonu buvo matyti lietuvius ne dešimtimis, bet šimtais. Tai rodo, kad esame gyvi ir gausūs. S.K.

Jie aukojo kongresui

Aukos Religiniam pasaulio lietuvių katalikų kongresui ir operai "Dux Magnus"

MECENATAI

\$5000: Kanados lietuvių fon-das; **\$2000:** Amerikos lietuvių fondas, Toronto Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas, Toronto lietuvių kredito kooperatyvas "Parama"; **\$1000:** dr. J. ir A. Sungailos, St. Povilen-skis iš Toronto; **\$500:** Toron-to Lietuvių namų valdyba, dr. Č. ir B. Joniai, V. B. iš West-lorne, Ont., dr. Br. ir M. Povilai-čiai (tėvų atminimui) iš Til-sonburgo, Ont., kun. J. Staške-vičius, Hamiltono kredito ko-operatyvas "Talka".

REMEJAI

\$300: KLB kultūros komisi-ja, dr. J. ir M. Uleckai, dr. V. ir I. Pavilaniai iš Montrealio, dr. P. ir I. Lukoševičiai iš Montrea-lio, dr. R. ir A. Karkos, J. ir Pr. Barakauskai, J. ir B. Danaičiai; **\$200:** kun. dr. J. Gutauskas iš Courtlando, Ont., Tretininkų kongregacija, J. Vaškevičius; **\$150:** prel. J. Balkūnas iš St. Petersburgo, Fl., kun. V. Dabu-šis iš St. Petersburgo, Fl., dr.

M. Ramūnienė iš Otavos, Ont., Eug. Čuplinskas, P. Šeepavi-čius, J. Prišas, J. Arštikaitis, kun. A. Petraitis iš JAV.

KITI AUKOTOJAI

\$135: kun. J. Krivickas iš Cohoes, JAV; **\$100:** Lietuvių ūkininkų klubas iš Delhi, Ont., P. Z. Augaičiai iš Delhi, Ont., B. B. Dirsas iš Delhi, Ont., V. M. Miceikos iš Simcoe, Ont., Ed. Skuodžio atm. laidotuvių pro-ga, E. Ažubaliene, prel. J. Ta-darauskas, KLB Oakvilles apy-linkė, A. Matulionis iš Platts-burgo, JAV; **\$73:** kun. dr. V. Ski-landžiūnas iš Otavos, Ont.; **\$50:** kun. K. Simaitis (Windsoro liet. parapija), A. Danaitis iš Otavos, Ont.

Reiškiami nuosirdžią padė-ką aukojusiems ir laukiame kitų tautiečių dosnumo. Aukų va-jus Kanados lietuvių katalikų parapijose ir kitur dar nebaig-tas. Aukotojų pavardės bus skelbiamos vėjui pasibaigus.

RPLK kongreso organizacinis komitetas

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- * atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
- * parduodu ir (rengiu) namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- * (rengiu) aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- * atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 303

Toronto, Ontario M6S 4W3

Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:

įstaigos **(416)762-7393**

namų **233-0303**

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St.W., Suite 200

prie Royal York

Toronto, Ontario M8X 1C5

Telefonai:

įstaigos **(416)231-4138**

namų **848-0234**

DRESHER

INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v. r. - 7 v. v., šeštadieniais - 9 v. r. - 5 v. p. p.
Narys "Better Business" biuro

INSURANCE

- * Namų — Gyvybės
- * Automobilijų
- * Komercinių

533-1121 Walter Dauginis

822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West

Toronto • Ontario

TORONTO

Anapilio žinios

— Mišios Wasagos Gerojo Ga-nytojo koplyčioje šį sekmadienį — 10 v.r. o nuo rugpjūčio 5 d. — 10 ir 11 v.r. P. Bridickas Wasa-geje remontuoja bei pertvarko vie-
nų stovyklavietės baraką, kuriame bus įrengta patalpa pamaldoms ir žiemoms metu.

— A.a. Albinas Matusevičius, 82 m., palaidotas lietuvių kapinėse liepos 20 d., a.a. Marija Motiejūnienė, 73 m., — liepos 21 d. — Lietuvių maldininkų pamaldos Midlande — rugpjūčio 5, sekmadienį, 1.30 v.p.p. Autobusas išvažiuos nuo Prisikėlimo šventės 11 v.r. Kaina — \$13. Registruotis Prisikėlimo par. klebonijoje tel. 533-0621.

— Anapilio koncertinio pianino vajuos komitetas rengia koncertą spalio 28, sekmadienį.

— Paaukojo lietuvių kapinėms \$100 J. ir M. Gaiveliai; paraprijai \$300 — D.J. Kaunaitės, \$100 — J. M. Gaiveliai, N.J. Uogintai, \$50 — A.M. Vaisvilai.

— Klebonas kun. J. Staškus liepos 30 — rugpjūčio 11 d. kape-
lionaus Vermonte, stovyklėje, kurią rengia N. Pr. Marijos sese-
rys.

— Mišios liepos 29, sekmadienį, 10 v.r. — už Kotryną Monkevičienę, 11 v.r. — už a.a. Pundžių mi-
rusius, Wasagoje 10 v.r. — už a.a. Oną Jonaitienę.

Išganytojo paraprijos žinios

— Pamaldas liepos 29 d., 9.45 v.r., su šv. Vakariene laikys kun. P. Dilys. Pamaldas rugpjūčio 5 d., 9.45 v.r., laikys kunigai V. Kostienas, svečias iš Australijos (pa-
moksas), ir kun. P. Dilys (liturgija).

— Paraprijos taryba prašo remti savo aukomis įsteigtą Lietuvių evangelikų teologinių studijų fondą. Aukas galima įteikti para-
rijos tarybos nariams pamaldų proga arba siųsti paštu (Lithuanian Lutheran Church of the Redeemer, 1691 Bloor St. W., at Indian Rd., Toronto, Ont., M6P 1B1).
Cekius rašyti: "Lithuanian Lutheran Church of the Redeemer, Toronto, Fund for Theological Studies."

— Klebono pareigas einantis kun. P. Dilys grįš į Torontą iš Čikagos liepos 27 d.

Lietuvių namų žinios

— LN valdybos posėdyje liepos 19 d. buvo patvirtinta nauja narė Ramona Gudavičiūtė, aptarti eina-
mieji reikalai ir inventoriaus papildymas. Išd. dr. J. Slivinskas pateikė šešių mėnesių veiklos ba-
lansą, o posėdžio pabaigoje valdyba pasveikino A. Vaičiūną, iš-
dirbusį ketverius metus LN vedė-
jo pareigose.

— Lankesi: A. K. ir J. Kamčai-
čiai iš Beaupierre, Que., A. ir B. Kraujaliai iš Floridos, P. Vada-
kojis iš Ošavos, A. R. ir B. Karšai-
tis iš Bensheim, V. Vokiet, K. Pode-
rys iš Sudburio, V. Barcevičiūtė-
McElreith iš Los Angeles, L. ir B. Naujokaičiai iš Rosanna, Australi-
jos, E. ir P. Lapinskas iš Miami, Fla., S. Dūda iš Sun City, Kal., A. O. Kaminskis, LB pirmininkas iš Buenos Aires.

PADĖKA

Sulaukęs 80 metų amžiaus, reiš-
kiu giliausia padėką pirmiau-
siai Dievui, laikiusiam iki to am-
žiaus gyvą, savo mylimai žmonai
Marytei už jos gryną meilę, su di-
džiausiu pasivienintu surošu-
siai man didelį pobūvį, vaikams
— dukroms, sūnams, marčioms,
žentams, vaikaičiams, prisidėju-
siems prie šio pobūvio paruošimo
ir įteikusiems brangias dovanas,
gausiai atsilankiusiems svečiams
su brangiomis ir prasmingomis
dovanomis.

Ypatinga padėka Kaziiui Batū-
rai, sveikinusiam specialiu žo-
džiu ir Aldonai Vitkienėi, sukū-
rusiai šia proga eilėraštį:

Visi pasaulio išminčiai,
visi protingi mokslo žmonės
aiškina, kad su metais
bręsta išmintis žmogaus,
su metais bręsta patyrimas.
Mes visi lygūs gimime,
mes visi lygūs mirime.
Einame mes, Viešpatie,
gyvenimo keliu,
ir kiekviena ateinanti diena
pilna malonių Tavo.
Yra daug kryželių, širdies
skausmų,
tačiau su meile ir kantrybe
kokia šviesi ateinanti diena.

Nuoširdi padėka Petruai Augai-
čiui, padėklamavusiam savo gim-
nazijos laikų eilėraštį, Marijai
ir Jonui Gudeliams, labai daug
prisidėjusiems prie pobūvio pa-
ruošimo ir gėles. Taip pat mane
labai sujaudino ir sugrąžino per
lietuvišką radijo valandėlę mano
žmonos ir šeimos sveikinimas su
jautria daina: "Leiskit į tėvynę,
leiskit pas savus..."

Dar kartą visiems už viską nuo-
širdžiai dėkoju —

Antanas Elijašius

Prisikėlimo paraprijos žinios

— Lietuviškai kalbančių vaikų stovyklai vadovauja: klierikas E. Puteris, seselė O. Mikailaitė, kun. Aug. Simanavičius, OFM, L. Kuliavas, V. Laurinavičius, St. Stončius, A. Rimkus, V. Čuplinskas, R. Šoliūnaitė, J. Melnikaitė, E. Astrauskaitė, L. Dauška; šeimininkės — B. Greičiūnienė, T. Samulevičienė, J. Macijauskienė, O. Juodikienė, I. Pečiulienė, D. Gagnė; ukvedžiai: J. Drąsutis, V. Pečiulis. Stovyklauja 70 vaikų.

— Ruošiasi tuoktis: Tomas Kas-
peravičius su Virgilija Rūkaitė.

— Pakrikštyta: Derek, Ian ir Jasmine (Tikuišytės) Thompsonų sūnus; Stefaniya-Marija, Vytauto ir Rūtos (Jonušaitės) Žilinskių dukrelė.

— Liepos 23 d. palaidotas a.a. Mykolas Remeikis, 82 m. amžiaus.

— Maldininkų kelionė į Midlan-
dą rugpjūčio 5 d. užsakyta au-
tobusas. Registruotis klebonijoje. Autobusas išvyks nuo mūsų šventovės 11 v.r. Mišios Midlan-
de 1.30 v.p.p., po Mišių — Kryžiaus keliai.

— Autobusas į kun. Pauliaus Baltakio, OFM, konsekraciją vys-
kupu išvyks rugsėjo 13 d., 8 v., ir sugrįš sekmadienio vakarą. Ke-
lionės kaina, įskaitant nakvynes, maistą ir autobusą — \$150 asme-
niui. Registruotis klebonijos raš-
tinėje.

— Bilietai į "Dux Magnus" ope-
rą ir į pokylį platinami saleje po Mišių.

— Parapijai aukojo: J. Černiaus-
kienė \$100, J.O. Gustainiai \$100, V.R. Žilinskai \$50; popiežiaus kelionėi: A.B. — \$100; kongresui: A.B. \$100, prel. J. Tadaraukas \$100; klierikų fondui — M. Barš-
čiauskienė \$100, M.S. Gudaičiai \$50; klierikų namų statybai A.B. — \$1000.

— Mišios liepos 29, sekmadienį, 8.30 v.r. — prašant pašaukimų, 9.30 v.r. — už Mariją, Joną, Ginevrą ir Riccardo, 10.15 v.r. — už Vinčą Žakevičių, 11.30 v.r. — už parapri-
ją, 8.30 v.v. — už Vytautą Jarašūną.

PADĖKA

Anapilio moterų būrelis dėkoja būrelio rėmėjai Vladei Šližienai už \$100 paremti būrelio veiklai. Tau jau ne pirmoji jos auksa tam tikslui. Ji yra būrelio narė.

Valdyba

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju už suruoš-
tą pagerbimą mano 85 metų am-
žiaus proga.

Ypatinga padėka kun. B. Pace-
vičiui už paruoštą stalo palaimi-
nimą, organizaciniam komitetui — J. Dambarui, B. Dicevičienai, kun. P. Diliui, J. Lazdauskui, M. Preikšaitienai, E. Radavičiūtei, J. Trečiokiui už darbą ir rūpesčius. Ačiū visiems, atvykusiems ma-
nęs pasveikinti. Dėkoju už bendrą
gražią dovaną ir atsiųstas gėles.

Marija Šenferienė

Agronomų subuvimas Wasa- goje

— 1984 m. rugpjūčio 25, šeštadienį, 2 v.p.p., V.B. Saulėnų ūkyje prie Wasagos. (Tel. 428-5543). Kviečiami dalyvauti visi dėstę ir studijavę žemės ūkio akademijoje. Prašome pranešti apie dalyvavimą iki rugpjūčio 18 d. Skambinti Toronte 762-9183 arba 762-9759, Wasagoje 429-3696.

Iniciatoriai

Skautų vadovybės rinkimams dalyvių registracija pratęsiama iki rugpjūčio 15 d. Rinkimų reikalais šaukiama specialia vadovų-vių sueiga Romuvoje rugpjūčio 5, sekmadienį. Į šią sueigą kviečiami visi — visos virš 18 m. amžiaus. Dalyvaus ir LSS tarybos pirmiosios pirm. v.s. fil. S. Miknaitis.

Pagerbdama velionę a.a. So-
fią Skripkienę, mirusią Hamiltone, Kotryną Meškauskienę paaukojo "Tėviškes žibu-
riams" \$20.

Kun. J. Petrošius, lietuvių katalikų misijos vedėjas Pran-
cūzijos Paryžiuje, yra atvykęs į Torontą ir ketina aplankyti įvairias vietas Kanadoje bei JAV-se. Liepos 22, sekmadienį, jis laikė 11 v. Mišias Lietu-
vos kankinių šventovėje Mississauga.

"Rambyno" skautų stovykla atsiuntė "Tėviškes žiburiams" šį sveikinimą: "Vadovai ir dalyviai sveikina jus iš saulėtės ir svetingos "Rambyno" stovyklavietės". Po teksto — gausūs parašai. Stovykla yra Kalifornijoje.

Liudas Sinkevičius, 69 metų amžiaus, mirė Lietuvoje. Jo se-
sutė Mariją Tamulaitienę ir šeimą liūdesio valandoje už-
jaučiame ir "TŽ" skiriame \$20.

V. E. Dailydžiai

Tėvų pranciškonų stovyklavietėje Wasagoje

rugpjūčio 5,
sekmadienį,
6 val. vakaro,
rengiama

Šokiams gros J. Adomaitis. Vaisvandenių, ledų ir užkandžių rasite vietoje.

Bus loterija ir kitos įvairybės.

Visi kviečiami dalyvauti.

Rengia Toronto Lietuvių namų vyrų būrelis

Šv. Kazimiero sukakties kongreso parengiamieji darbai

tesiami ir atostogų metu. Lie-
tuviškom paraprijom bei insti-
tucijom Kanadoje ir JAV-se iš-
siuntinėtoms informacinės są-
lankos (folders), didelio forma-
to plakatai. Spaudoje nuolat

skelbiami informaciniai pranešimai. Operos darbuotojai Toronte ir Čikagoje uoliai ruo-
šiausi dviem spektakliams To-
ronte. Ruošiamas kongreso lei-
diny, kuriame bus išspausdi-
nta kongresinė informacija, sveikinimai, paskaitų santrau-
kos ir visa kongreso programa.

Sudaryta kongreso vakaronės komisija, kuri yra suplanavusi jaunimo atliekamą programą. Komisijon įeina: pirm. Edis

Putrimas, L. Underienė, V. Bersėnaitė, G. Čepaitytė, R. Smolskis. Ši komisija ruošia

programą, kuri būtų tinkama ir jaunimui, ir senimui. Vaka-
ronės bus rugsėjo 1, šešta-
dienį, 8 v.v., "Royal York" vieš-
butyje tiems, kurie tą vakarą

neis į operą "Dux Magnus". Lėšų telkimu rūpinasi finansų komisija, vadovaujama Vyt.

Biretos, bilietus į operą ir už-
baigos pokylį platina V. Ta-
seckas.

Kompozitorius Darius La-
pinskas, operos "Dux Magnus" muzikinis autorius, kartu su

soliste Laima Lapinskienė liepos 9-15 savaitę praleido Toronte, repetuodami kartu su

kanadiškais solistais (G. Čapkauskienė, Rimu Strimai-
čiu, Algiiu Simanavičium, Sla-
va Ziemelyte) ir vyrų chorą.

Kompozitorius buvo patenkintas solistų ir choro padaryta

pažanga. Juos visus ruošia mu-
zikas Jonas Govedas. Rugpjū-
čio pradžioje solistai vyks Či-
kagon trim dienom bendrom

repeticijom kartu su čikagiš-
kiais solistais ir chorą. Kana-
dos ir JAV lietuvių susidomė-
jimas opera yra gana didelis.

Tikimasi, kad abiemis operos spektakliams žiūrovų nepri-
trūks. Inf.

Dienraštis "Draugas" 1984. VI.28 išspausdino vedamąjį "Saugyklos ar šiukšlynai?"

kurio autorius yra neseniai Toronte lankęsis B. Kviklys.

Cituodamas "Tėviškes žibu-
rius", jis primena reikala rinkti ir saugoti archyvinę

lituanistikos medžiagą, kuri bus vertinga ateitai. Nesau-
goma ji išskelviauja į šiukšlyną.

lietuvių kultūrai. Esą JAV-se, Australijoje ir kitur veikia

lietuvių archyvai, bet jo dar nėra Kanadoje. Anot jo, "Kana-
dos lietuviams bei jų organi-
zacijoms yra atėjus laikas su-
sirūpinti lietuvių kultūrinio

turto surinkimu ir jo apsauga".

Dienraštis "The Sunday Sun" 1984.VII.15 išspausdino staips-
nį "Learn of Soviet Church Role", kuriame rašoma apie

veikėjus Vakaruose, kurie rū-
pinasi pagalba persekioja-
miems tikintiesiems Sov. Są-
jungoje ir jos pavergtuose

kraštuose. Straipsnio gale pri-
dėtas sąrašas bei adresai są-
žinės kalinių. Jų tarpe yra kun. Sigitas Tamkevičius, nuba-
stas šešerių metų lagerio ir ket-
verių metų tremties bausme.

Pridėta ir jo nuotrauka, tik adresas nepilnas. Dabartinis jo adresas yra toks: Permska-
ja obl., Čusovskij rajon, pos. Polovinka, uř. VS389/37, Tam-
kevičius Sigitas. "The Sunday Sun" kas savaitę skyrė "Life-
line Letters" spausdina sąžinės kalinių adresus ir kviečia

skaitytuosius rašyti jiems bei jų šeimoms, pranešti apie gautas ataskymas City Editor Lloyd Kemp tel. 947-2083. O jeigu kas nori užmegzti ryšius su tarp-
religiniu sambūriu, besirūpi-
nanti sąžinės kaliniais Sov. Sąjungoje, tarsi: Toronto's Interreligious Task Force, The Upper Room, 1835 Yonge St., Toronto, M4S 1X8. Tel. 486-8046 arba 633-4788.

GEGUŽINĖ

Toronto Lietuvių namų poilsio stovykla

rengiama Tėvų pranciškonų stovyklavietėje

Wasagoje, rugpjūčio 4 — 12 d.d.

Platesnei informacijai kreipkitės:

Lietuvių namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6

arba: V. Kulnys, tel. 769-1266

DĖMESIO! Parduodamas lietuviškų sūrių verslas - vienintelis visoje Kanadoje

Gera proga jaunai šeimai. Valdžia duoda lėšų pašalpų ir paskolų pavidalu. Teirautis telefonu (416) 767-8391 arba rašyti:

A. Viskontas, 2 Langmuir Cresc., Toronto, Ont. M6S 2A7

PADĖKA

1984 metų gegužės 23 dieną atsiskyrė su mumis šaulys

a. a. JUOZAS BUDREVIČIUS.

Reiškiamė nuoširdžią padėką gerb. klebonui kun. Jonui Staškui ir kun. L. Januškai už atnašautas Mišias laidotuvių dieną ir apeigas kapinėse.

Dėkojame visiems, lankiusiems velionį ligoninėje, pavieniams asmenims, Lietuvos kankinių parapijos socialinės sekcijos moterims ir Šv. Pranciškaus trečiojo ordino Prisikėlimo parapijos skyriaus narėms.

Nuoširdi padėka priklausio Vlodo Pūtvio šaulių kuopos šauliams, atlikusiems šauliškas apeigas koplyčioje ir kapinėse. Dėkojame B. Mackevičiui už vargonavimą ir giedojimą šventovėje bei kapinėse.

Dėkojame visiems už velionies aplankymą laidotuvių namuose, už gėles, užprašytas Mišias bei palydėjimą jo į amžino poilsio vietą — lietuvių kapines Mississauga.

Nuoširdus ačiū karsto nešėjams, šeiminiškai B. Stanu-
lienei, S. Jokubaičiui už pravedimą bei atsisveikinimo žodį kapinėse. Taip pat nuoširdus ačiū poniosioms, paruošusioms pyragus laidotuvių vaišėms.

Dėkojame visiems, pareiškiusiems užuojautą žodžiu bei raštu.

Dėkingi —

F. J. Cicėnai

Artūras Kaminskis, Argentinios lietuvių organizacijų ir spaudos tarybos pirmininkas, lydimas savo giminaičio Bal-
rino, aplankė "Tėviškes žibu-
rius", kurių spaustuvėje ra-
do seną savo pažįstamą, gyve-
nusį Argentinijoje, Vytautą Bal-
čiūną. Svečias iš Argentinos

gerai kalba lietuviškai, nors yra jau trečios kartos tautie-
tis. Lietuvių kalbą išmokęs savo tėvų šeimoje, lietuviško-
je mokykloje nebuvo, nes Ar-
gentinoje tokių nėra. Dabar

argentinai stiegti lituanis-
tinę mokyklą, nes šeimoje vai-
kai nebegali išmokti lietuvių
kalbos — tėvai kalba ispaniš-
kai. Argentinijoje gerai veikia

lietuvių klubas, susivieniji-

mas, parapijos. Šie vienetai, drauge su spauda, sudaro Bendruomenę, ten vadinama sutrumpintai ALOST (Argen-
tinios lietuvių organizacijų ir spaudos taryba). A. Kaminskis dalyvavo tautinių šokių šventėje Klivlande su tauti-
nių šokių grupe "Inkaras", ku-
rį vėliau su Brazilijos lietu-
vių "Nemunu" sėkmingai kon-
certavo Čikagoje. Dalis tų so-
kėjų turėjo progos stovyklauti

Rako stovyklavietėje, kur ban-
dė susikalbėti lietuviškai. Ar-
gentinos "Inkarui" vadovauja Juozas Pulikas. A. Kaminskis yra architektas, "TŽ" prenu-
meratorius. Paviesėjęs dar ke-
letą dienų Š. Amerikoje, grįž-
ta į Buenos Aires.

mas, parapijos. Šie vienetai, drauge su spauda, sudaro Bendruomenę, ten vadinama sutrumpintai ALOST (Argen-
tinios lietuvių organizacijų ir spaudos taryba). A. Kaminskis dalyvavo tautinių šokių šventėje Klivlande su tauti-
nių šokių grupe "Inkaras", ku-
rį vėliau su Brazilijos lietu-
vių "Nemunu" sėkmingai kon-
certavo Čikagoje. Dalis tų so-
kėjų turėjo progos stovyklauti

Rako stovyklavietėje, kur ban-
dė susikalbėti lietuviškai. Ar-
gentinos "Inkarui" vadovauja Juozas Pulikas. A. Kaminskis yra architektas, "TŽ" prenu-
meratorius. Paviesėjęs dar ke-
letą dienų Š. Amerikoje, grįž-
ta į Buenos Aires.

mas, parapijos. Šie vienetai, drauge su spauda, sudaro Bendruomenę, ten vadinama sutrumpintai ALOST (Argen-
tinios lietuvių organizacijų ir spaudos taryba). A. Kaminskis dalyvavo tautinių šokių šventėje Klivlande su tauti-
nių šokių grupe "Inkaras", ku-
rį vėliau su Brazilijos lietu-
vių "Nemunu" sėkmingai kon-
certavo Čikagoje. Dalis tų so-
kėjų turėjo progos stovyklauti

Rako stovyklavietėje, kur ban-
dė susikalbėti lietuviškai. Ar-
gentinos "Inkarui" vadovauja Juozas Pulikas. A. Kaminskis yra architektas, "TŽ" prenu-
meratorius. Paviesėjęs dar ke-
letą dienų Š. Amerikoje, grįž-
ta į Buenos Aires.

TORONTO MIESTAS

Atmatų išvežimo tvarkaraštis

SIMCOE DIENA (civilinė šventė) —

1984 metų rugpjūčio 6, pirmadienį,

1984 m. rugpjūčio 6, pirmadienį, atmatos nebus išvežamos. Reguliarus pirmadienio (rugspjūčio 6 d.) atmatų išvežimas bus atliktas rugpjūčio 7, antradienį.

Reguliarus antradienio (rugspjūčio 7 d.) atmatų išvežimas bus atliktas rugpjūčio 8, trečiadienį.

Rugspjūčio 8, trečiadienį, nebus išvežami nei laikraščiai, nei kiti sunkūs daiktai.

Palaikykite laikraščius ir sunkius daiktus išvežimui trečia-
dienį — rugspjūčio 15 d.

PASTABA: Toronte yra 17 stiklinių ir metalinių indų perdavimo san-
dėlių. Balandžio mėnesį buvo surinkta 243 tonos laikraščių, 37 tonos stiklų ir 6 tonos skardinių dėžučių. Smulkesnių informacijų teirautis telefonu 947-7742.

R. M. BREMNER, P. Eng., F.I.C.E.

viešųjų darbų viršininkas

MONTREAL

Parapijos gegužinė, įvykusi lie-
pos 8 d. Palangos vasarvietėje, praėjo puikioje nuotaikoje. Su-
sirinkę gausus būrys paraprijie-
čių pasimeldė, pasivaikino ir li-
kusi laiką praleido gražioje gam-
toje. Palanga montrealiečiams yra patogi vasarvietė, nes nuo Montrealio tėra apie 75 km.

Skautų-skauciu stovykla bus Baltijos stovyklavietėje nuo liepos 28 d. iki rugpjūčio 12 d. Registruojamasi pas Rimą Piečai-
tį tel. 365-3570.

AV šventovėje skelbiami užsa-
kai Donnos-Mary Jankutės su Ri-
chard Peter Kamel. Jų vestuvės numatomos rugpjūčio 18 d.

Kun. Alf. Grauslys, žinomas rašy-
tojas ir pamokslininkas, atvyko į AV parapiją ilgesniam laikui.

A.a. Povilas Palubinskas, 83 m. amžiaus, mirė liepos 9 d. Palai-
dotas iš AV šventovės liepos 12 d. Cote des Neiges kapinėse šalia anksčiau mirusios dukters Birutės. Paliko liūdinčią žmoną Liudviką ir daugelį giminių. Laidotu-
vėse dalyvavo velionies giminal-
tis kun. J. Staškevičius, Lietuvos kankinių parapijos klebonas, iš Mississaugos, Ont.

Kun. G. Kijauskas, SJ, Klivlan-
do Dievo Motinos par. klebonas, atostogauja Laurynijoj pas pran-
cūzus jėzuitus. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C.I.B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.